

**Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Merkez Bankası**

Bülten

Temmuz 1998

No: 26

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
1. BÖLÜM	
K.K.T.C. Merkez Bankası ve Bankacılık Faaliyetleri	3 - 48
II. BÖLÜM	
Ekonomik Gelişmeler	49 - 74
1. Üretim, İstihdam ve Fiyatlar	
a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı	51
b) İstihdam	55
c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler	57
2. Mali ve Parasal Gelişmeler	60
a) Mali Gelişmeler	60
b) Parasal Gelişmeler	65
3. Ticaret, Pazarlama ve Ödemeler Dengesi	65
a) Ticaret ve Pazarlama	65
b) Ödemeler Dengesi	66
III. BÖLÜM	
Merkez Bankasının Yıllık Hesapları	75 - 81
Bilanço	77
Kar ve Zarar Hesabı	78
Hesaplar Hakkında Açıklamalar	79 - 81
IV. BÖLÜM	
Bankacılık İstatistikleri	83 - 94
V. BÖLÜM	
Bankacılık Kesiminin Özel İlgileneceği Mevzuat	95 - 129
VI. BÖLÜM	
Tabloların Listesi	130 - 132

I. Bölüm

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİNDE MERKEZ BANKASI VE BANKACILIK FAALİYETLERİ

35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nda belirtilen çerçevede bankalar tarafından getirilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul ederek veya Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Hazine Kefaleti karşılığında avans vermek suretiyle, piyasaya para sürme ve bankalara kaynak sağlama görevleri bankamızca sürdürülmüştür.

30 Haziran 1998 tarihi itibarıyla TL avans ve reeskont işlemleri Tablo 1' de, TL avans ve reeskont işlemlerinden doğan borç bakiyelerinin 31 Aralık 1995, 31 Aralık 1996 ve 31 Aralık 1997 tarihleri itibarıyla karşılaştırması ise Tablo 2' de gösterilmiştir.

30 Haziran 1998 tarihi itibarıyla Döviz avans ve reeskont işlemleri Tablo 3' te, Döviz avans ve reeskont işlemlerinden doğan borç bakiyelerinin 31 Aralık 1995, 31 Aralık 1996 ve 31 Aralık 1997 tarihleri itibarıyla karşılaştırması ise Tablo 4' te gösterilmiştir.

TABLO 1**30 Haziran 1998 Tarihi İtibariyle TL Avans ve Reeskont İşlemleri****Banka Kaynaklarından Kullanılan :**

Milyon TL

		Borç Bakiyesi	Senet Adedi	Senet Toplamı
Hazine Kefaletini Haiz Bonolar Üzerine Avans	K.M.S.Cypfruvex İşletmecilik Ltd.	749,824.0	3	245,846.7
" " "	Tarımsal Donatım Kurumu	26,335.0	4	220.0
" " "	Devlet Üretme Çiftlikleri	20,289.1	1	10,678.4
" " "	Toprak Ürünleri Kurumu	591,545.0	1	121,118.1
		<u>1,387,993.1</u>	<u>9</u>	<u>377,863.2</u>
Hazineye Kısa Vadeli Avans	Hazine ve Muhasebe Dairesi	<u>19,861,043.0</u>		
Küçük Esnaf Ve Sanatkar Senetleri	K.Vakıflar Bankası Ltd.	158,438.9	714	158,438.9
	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	27,683.0	57	27,683.0
		<u>186,121.9</u>	<u>771</u>	<u>186,121.9</u>
Sanayi Senetleri	K.Vakıflar Bankası Ltd.	4,000.0	2	4,000.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	3,546.9	3	750.0
" "	K.Yatırım Bankası Ltd.	1,759.5	9	1,821.0
	(Tasfiye Halinde)	<u>9,306.4</u>	<u>14</u>	<u>6,571.0</u>
Tarım Senetleri	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	1,099,110.9	-	-
" "	Everest Bank Ltd.	3,330.0	1	3,330.0
		<u>1,102,440.9</u>	<u>1</u>	<u>3,330.0</u>
İhracat Senetleri	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	101,992.9	26	23,000.0
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	3,190.0	1	3,190.0
		<u>105,182.9</u>	<u>27</u>	<u>26,190.0</u>
Turizm Senetleri	K.Yatırım Bankası Ltd.	626.8	8	1,800.0
	(Tasfiye Halinde)			
Ticari Senetler	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	468,887.6	1	400,000.0
" "	K.Eurobank Ltd.	7,000.0	1	7,000.0
		<u>475,887.6</u>	<u>2</u>	<u>407,000.0</u>
Döviz Mukabili TL Avans Hesabı	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	100,100.0		
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	43,250.0		
" "	Erbank Ltd.	20.0		
" "	Yasabank Ltd.	1,050.0		

Döviz Mukabil				
TL Avans Hesabı	K.İktisat Bankası Ltd.	50.0		
" "	K.Hür Bank Ltd.	6,500.0		
" "	K.Altınbaş Bank Ltd.	1.0		
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	7,365.0		
		<u>158,336.0</u>		
	TOPLAM	<u>23,286,938.6</u>	<u>832</u>	<u>1,008,876.1</u>

Diğer Kaynaklardan Kullandırılan :

		Borç Bakiyesi	Senet Adedi	Senet Toplam
Sanayi Teşvik Fonu	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1,766.6	5	1,766.6
" " "	K.Yatırım Bankası Ltd.	<u>1,256.3</u>	<u>5</u>	<u>1,256.3</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>3,022.9</u>	<u>10</u>	<u>3,022.9</u>
Eximbank İhracat Hazırlık Kredileri	K.Yatırım Bankası Ltd.	1,303.0	8	1,303.0
	(Tasfiye Halinde)	<u>1,303.0</u>	<u>8</u>	<u>1,303.0</u>
Eximbank İhracat Kredileri	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	22,488.8	2	5,000.0
" " "	K.Yatırım Bankası Ltd.	<u>669.0</u>	<u>4</u>	<u>775.0</u>
	(Tasfiye Halinde)	<u>23,157.8</u>	<u>6</u>	<u>5,775.0</u>
Yerel Gazeteleri Destekleme Fonu	K.Vakıflar Bankası Ltd.	333.3	1	333.3
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	660.0	2	660.0
" "	Everest Bank Ltd.	1,250.0	1	1,250.0
		<u>2,243.3</u>	<u>4</u>	<u>2,243.3</u>
	TOPLAM	<u>29,727.0</u>	<u>28</u>	<u>12,344.2</u>
ÖZET :				
Banka Kaynaklarından Kullandırılan		23,286,938.6	832	1,008,876.1
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan		29,727.0	28	12,344.2
	GENEL TOPLAM	<u>23,316,665.6</u>	<u>860</u>	<u>1,021,220.3</u>

TABLO 2**TL Avans ve Reeskont Borç Bakiyelerinin 31 Aralık 1995, 31 Aralık 1996,
ve 31 Aralık 1997 Tarihi İtibarıyla Karşılaştırması**

Banka Kaynaklarından Kullandırılan :		Milyon TL		
Kredi Türü	Borçlu	31 Aralık 1995	31 Aralık 1996	31 Aralık 1997
Hazine Kefaletini				
Haiz Bonolar Üzerine Avans	K.M.S.Cypfruvex İşl. Ltd.	187,910.4	394,644.3	749,824.1
" " " "	Tarımsal Donatım Kurumu	8,471.7	14,963.1	26,335.0
" " "	Devlet Üretme Çiftlikleri	14,391.1	10,678.5	20,289.1
" " "	Toprak Ürünleri Kurumu	163,227.4	311,339.5	591,545.1
		<u>374,000.6</u>	<u>731,625.4</u>	<u>1,387,993.3</u>
Hazineye Kısa Vadeli Avans	Hazine ve Muhasebe Dairesi	<u>5,470,000.0</u>	<u>11,808,000.0</u>	<u>19,861,043.0</u>
Küçük Esnaf ve Sanatkar Senetleri				
" " " "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	46,014.2	137,754.5	139,982.7
" " " "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	4,405.0	6,501.5	16,061.6
		<u>50,419.2</u>	<u>144,256.0</u>	<u>156,044.3</u>
Sanayi Senetleri				
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	673.0	7,000.0	4,000.0
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	750.0	750.0	3,547.0
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	188.4	-	-
" "	K.Yatırım Bankası Ltd.	2,972.1	2,972.1	1,759.5
	(Tasfiye Halinde)			
" "	K.Hür Bank Ltd.	666.7	133.3	-
" "	Everest Bank Ltd.	7,600.0	-	-
		<u>12,850.2</u>	<u>10,855.4</u>	<u>9,306.5</u>
İhracat Senetleri				
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	23,000.0	23,000.0	101,992.9
		<u>23,000.0</u>	<u>23,000.0</u>	<u>101,992.9</u>
Ticari Senetler				
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	-	-	468,887.7
Turizm Senetleri				
" "	K.Yatırım Bankası Ltd.	626.9	626.9	626.9
	(Tasfiye Halinde)	626.9	626.9	626.9
Tarım Senetleri				
" "	Everest Bank Ltd.	-	-	5,000.0
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	-	525,890.4	1,099,111.0
		-	<u>525,890.4</u>	<u>1,104,111.0</u>
Döviz Mukabili TL Avans Hesabı				
" " " "	K.İktisat Bankası Ltd.	-	-	50.0
" " " "	Yakın Doğu Bank Ltd.	-	-	18,754.0
" " " "	K.Kredi Bankası Ltd.	-	5,496.0	50.0

Döviz Mukabili TL Avans Hesabı	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	35,000.0	250,000.0	530,000.0
"	"	"	"	"
"	K.TuncaBank Ltd.	50.0	-	-
"	K.Hür Bank Ltd.	4,170.0	-	-
"	K.Altınbaş Bank Ltd.	-	12,751.0	-
		39,220.0	268,247.0	548,854.0
	TOPLAM	5,970,116.9	13,512,501.1	23,638,859.6

Diğer Kaynaklardan Kullandırılan :

Sanayi Teşvik Fonu	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	1,871.7	1,871.7	1,766.7
"	"	"	"	"
"	K.Yatırım Bankası Ltd.	1,256.3	1,256.3	1,256.3
	(Tasfiye Halinde)			
		3,128.0	3,128.0	3,023.0
Eximbank İhracat Kredisi	K.Yatırım Bankası Ltd.	669.0	669.0	669.0
	(Tasfiye Halinde)			
"	"	"	"	"
"	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	5,000.0	5,000.0	22,488.9
		5,669.0	5,669.0	23,157.9
Eximbank İhracat Hazırlık Kredileri	K.Yatırım Bankası Ltd.	1,898.4	1,791.4	1,303.0
	(Tasfiye Halinde)			
Yerel Gazeteleri Destekleme Fonu	K.Vakıflar Bankası Ltd.	-	500.0	500.0
"	"	"	"	"
"	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	-	1,000.0	1,000.0
"	"	"	"	"
"	Everest Bank Ltd.	-	500.0	500.0
		-	2,000.0	2,000.0
	TOPLAM	10,695.4	12,588.4	29,483.9
Özet :				
Banka Kaynaklarından Kullandırılan		5,970,116.9	13,512,501.1	23,638,859.6
Diğer Kaynaklardan Kullandırılan		10,695.4	12,588.4	29,483.9
	GENEL TOPLAM	5,980,812.3	13,525,089.5	23,668,343.5

TABLO 3**30 Haziran 1998 Tarihi İtibariyle TL Avans ve Reeskont İşlemleri**

Kredi Türü	Borçlu	Borç Bakiyesi	Senet Adedi	Senet Toplamı
Sanayi Senetleri	K.Continental Bank Ltd.	£ 27,890	3	£ 27,890
" "	Asbank Ltd.	£ 73,000	5	£ 73,000
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	£ 150,780	6	£ 152,240
" "	K.Tunca Bank Ltd.	£ 3,800	1	£ 11,600
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	£ 96,079	8	£ 101,779
" "	K. Endüstri Bankası Ltd.	£ 31,800	1	£ 31,800
		<u>£ 383,349</u>	<u>24</u>	<u>£ 398,309</u>
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ 120,020	7	\$ 120,020
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	\$ 56,072	4	\$ 63,800
" "	Everest Bank Ltd.	\$ 272,360	13	\$ 272,360
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	\$ 106,600	5	\$ 160,600
" "	K.Hür Bank Ltd.	\$ 6,500	1	\$ 9,740
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	\$ 51,300	1	\$ 51,300
" "	Asbank Ltd.	\$ 83,400	3	\$ 83,400
" "	K. Endüstri Bankası Ltd.	\$ 23,290	1	\$ 23,290
		<u>\$ 719,542</u>	<u>35</u>	<u>\$ 730,510</u>
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	DM 18,600	2	DM 18,600
" "	Asbank Ltd.	DM 118,750	3	DM 118,750
" "	Everest Bank Ltd	DM 76,780	2	DM 103,345
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	DM 58,470	3	DM 58,470
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	DM 70,700	2	DM 70,700
		<u>DM 343,300</u>	<u>12</u>	<u>DM 369,865</u>
İhracat Senetleri	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	£ 78,700	7	£ 78,700
" "	Everest Bank Ltd	£ 26,900	2	£ 26,900
" "	Erbank Ltd	£ 12,000	1	£ 12,000
		<u>£ 117,600</u>	<u>10</u>	<u>£ 117,600</u>
" "	Asbank Ltd	\$ 19,000	1	\$ 19,000
" "	Everest Bank Ltd	\$ 1,603,700	18	\$ 1,603,700
		<u>\$ 1,622,700</u>	<u>19</u>	<u>\$ 1,622,700</u>
" "	Everest Bank Ltd	DM 2,612,00	47	DM 2,612,000
Ticari Senetler	Asbank Ltd	£ 8,260	1	£ 8,260
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	£ 310	1	£ 310
" "	K.Hür Bank Ltd.	£ 54,300	2	£ 54,300
" "	K.Eurobank Ltd.	£ 39,875	1	£ 39,875
		<u>£ 102,745</u>	<u>5</u>	<u>£ 102,745</u>

Ticari Senetler	K.Hür Bank Ltd.	\$ 208,990	10 \$ 208,990
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	\$ 542,820	4 \$ 542,820
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	\$ 249,000	2 \$ 249,000
" "	Everest Bank Ltd	\$ 2,145,270	4 \$ 2,145,270
" "	Deniz Bank Ltd	\$ 27,000	2 \$ 27,000
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ 80,100	3 \$ 80,100
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	\$ 1,000,000	3 \$ 1,000,000
" "	K.Endüstri Bankası Ltd.	\$ 40,150	2 \$ 40,150
" "	Asbank Ltd.	\$ 23,280	1 \$ 23,280
		<u>\$ 4,316,610</u>	<u>31 \$ 4,316,610</u>
" "	Everest Bank Ltd	<u>DM 307,200</u>	<u>4 DM 307,200</u>
Turizm Senetleri	K.Kredi Bankası Ltd.	<u>£ 3,320</u>	<u>1 £ 3,514</u>
" "	K.Hür Bank Ltd.	<u>\$ 85,870</u>	<u>4 \$ 101,299</u>
" "	Asbank Ltd.	<u>DM 16,350</u>	<u>1 DM 26,780</u>
Hazine Kefaletini Haiz Bonolar	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	£ 745,000	1 £ 745,000
Tarım Senetleri	K.T.Koop.MerkezBankası Ltd.	-	1 \$7,280,250

TABLO 4**Dövizli Avans ve Reeskont Borç Bakiyelerinin 31 Aralık 1995,31 Aralık 1996 ve 31 Aralık 1997 Tarihi İtibarıyla Karşılaştırması**

Kredi Türü	Borçlu	31 Aralık 1995	31 Aralık 1996	31 Aralık 1997
Sanayi Senetleri	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	£ -	£ -	£ 82,550
" "	Asbank Ltd.	£ -	£ 53,460	£ 35,890
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	£ 2,900	£ -	£ -
" "	Deniz Bank Ltd.	£ -	£ 32,804	£ -
" "	K.Ticaret Bankası Ltd.	£ 19,240	£ 8,230	£ -
" "	K.İktisat Bankası Ltd.	£ 3,000	£ -	£ -
" "	K.Tunca Bank Ltd.	£ 156,427	£ 25,900	£ 11,600
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	£ 24,140	£ 78,360	£ 54,180
" "	K. Hür Bank Ltd.	£ 64,430	£ 40,060	£ 22,848
		<u>£ 270,137</u>	<u>£ 238,814</u>	<u>£ 207,068</u>
" "	Asbank Ltd.	\$ -	\$ 36,400	\$ -
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	\$ -	\$ -	\$ 51,300
" "	K.T.Koop.Merkez Bankası Ltd.	\$ -	\$ 18,900	\$ 15,000
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	\$ 9,700	\$ 43,540	\$ 37,218
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	\$ 108,910	\$ 98,941	\$ 145,487
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$ -	\$ 18,700	\$ 64,150
" "	Everest Bank Ltd	\$ 13,000	\$ 8,700	\$ 152,300
" "	K.Hür Bank Ltd.	\$ 52,590	\$ 72,140	\$ 61,080
" "	Deniz Bank Ltd.	\$ -	\$ 9,466	\$ -
" "	K.Tunca Bank Ltd.	\$ 44,600	\$ -	\$ -
		<u>\$ 228,800</u>	<u>\$ 306,787</u>	<u>\$ 526,535</u>
" "	Asbank Ltd.	DM -	DM 36,480	DM 14,300
" "	Türk Bankası Ltd.	DM 80,000	DM -	DM -
" "	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	DM -	DM -	DM 114,800
" "	K.Tunca Bank Ltd.	DM 321,299	DM 236,440	DM -
" "	Everest Bank Ltd	DM 144,700	DM 75,928	DM 30,350
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	DM -	DM -	DM 41,300
		<u>DM 545,929</u>	<u>DM 348,848</u>	<u>DM 200,750</u>
İhracat Senetleri	K.Hür Bank Ltd.	£ 105,800	£ 19,770	£ -
" "	Everest Bank Ltd	£ 88,350	£ 18,000	£ 27,900
" "	K.Tunca Bank Ltd.	£ 45,660	£ 17,220	£ -
" "	Asbank Ltd.	£ 9,500	£ -	£ -
		<u>£ 249,310</u>	<u>£ 54,990</u>	<u>£ 27,900</u>
" "	Asbank Ltd	\$ -	\$ -	\$ 52,700
" "	Everest Bank Ltd	\$ 1,424,700	\$ 1,000,000	\$ 810,000
" "	K.Tunca Bank Ltd.	\$ 15,640	\$ -	\$ -
		<u>\$ 1,440,340</u>	<u>\$ 1,000,000</u>	<u>\$ 862,700</u>

İhracat Senetleri	Med. Bank Ltd.	DM	-	DM	-	DM	20,400
" "	Everest Bank Ltd	DM	380,000	DM	3,052,000	DM	2,620,700
" "	K.Tunca Bank Ltd.	DM	384,900	DM	-	DM	-
		DM	764,900	DM	3,052,000	DM	2,641,100
Ticari Senetler	K.Eurobank Ltd.	£	-	£	-	£	39,875
" "	Asbank Ltd.	£	-	£	23,280	£	13,800
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	£	26,900	£	930	£	620
" "	K.Hür Bank Ltd.	£	175,230	£	107,035	£	85,699
		£	202,130	£	131,245	£	139,994
" "	K.Vakıflar Bankası Ltd.	\$	250,000	\$	250,000	\$	249,000
" "	Everest Bank Ltd	\$	2,525,500	\$	2,390,687	\$	2,199,470
" "	Deniz Bank Ltd.	\$	82,000	\$	109,000	\$	56,000
" "	K.Kredi Bankası Ltd.	\$	-	\$	367,000	\$	552,820
" "	Limasol T. Koop. Bankası Ltd.	\$	-	\$	52,540	\$	-
" "	K.Hür Bank Ltd.	\$	-	\$	48,685	\$	175,200
" "	Asbank Ltd.	\$	-	\$	30,000	\$	-
" "	K.Endüstri Bankası Ltd.	\$	-	\$	-	\$	61,730
" "	Yakın Doğu Bank Ltd.	\$	-	\$	-	\$	500,000
		\$	2,857,500	\$	3,247,912	\$	3,794,220
Turizm Senetleri	K.Kredi Bankası Ltd.	£	-	£	5,260	£	4,484
" "	K.Hür Bank Ltd.	\$	96,500	\$	82,220	\$	69,701
" "	Asbank Ltd.	DM	-	DM	40,200	DM	25,290
Hazine Kefaletini	Akdeniz Garanti Bankası Ltd.	£	700,000	£	750,000	£	750,000
Haiz Bonolar							

FAİZ FARKI FONU

Teşviki öngörülen sektörler ve konular için tercihli faiz oranlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla K.K.T.C. Merkez Bankası bünyesinde Faiz Farkı Kurulması 35/1987 sayılı K.K.T.C. Merkez Bankası yasasının 23. maddesinde öngörülmüştür. Yasanın 53. maddesi altında çıkarılan "K.K.T.C. Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü" nün 7. maddesine göre Fonun kaynakları şunlardır:

- a) Devlet Bütçesine bu amaçla konulacak ödenek;
- b) K.K.T.C. Merkez Bankası nezdindeki Hazine fonları faizlerine karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek;
- c) Bankalar ve yan kuruluşları ile kooperatif bankaları ve mevcut yasalar altında kredi vermekle yetkili kılınmış müesseselerin verecekleri her türlü nakdi krediler (kontrollü krediler hariç) üzerinden uygulanacak azami yasal faiz oranı içinden üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puan faiz farkının tahsil edilerek banka nezdinde açılan Faiz Farkı Fonuna yatırılan miktarlar;
- d) Faiz farklarını zamanında yatırmayanlara veya eksik yatıranlara uygulanacak aylık yüzde 8 ve döviz kredilerinde aylık yüzde 1 gecikme zammı ve
- e) Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak katkılar.

Tüzüğün 5. maddesi altında faiz iadesi oranları kredi türleri itibarıyla şöyledir:

Tarım (Aynı)	% 50
Hayvancılık	% 41
Turizm İşletme Kredisi	% 24
Turizm Yatırım Kredisi	% 31
Sanayici İşletme Kredisi	% 24
Sanayi Yatırım Kredisi	% 31
İhracatçı Kredisi	% 31

Tabiatıyla aynı kredi için hem Merkez Bankası reeskont kaynağından hem de Faiz Farkı Fonundan yararlanma olanağı yoktur.

Böylece faiz iadesi uygulamasıyla, Bankamızca Yasada belirtildiği üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarına avans verilerek veya bankalarca ibraz edilen kısa vadeli senet ve vesikaları reeskonta kabul etmek suretiyle sağlanan kredi olanakları yanında bankalara kendi kaynaklarından tercihli sektörlerle kredi verme olanağı yaratılmıştır.

Faiz Farkı Fonu uygulamaları Tablo 5 'te özet halinde gösterilmektedir.

TABLO 5

FAİZ FARKI FONU UYGULAMALARI
1987 - 1998

MilyonTL

		Gelirler	
Harcamalar		Gelirler	Gelirler
1987 Tarım (Aynı)	1.6	1987 K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	500.0
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>803.6</u>	Bankalardan	<u>305.2</u>
	<u>805.2</u>		<u>805.2</u>
1988 Tarım (Aynı)	1,844.0	1988 Dönem Başı Bakiyesi	803.6
Dönem Sonu Bakiyesi	2,878.9	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	3,000.0
	<u>4,722.9</u>	Bankalardan	<u>919.3</u>
			<u>4,722.9</u>
1989 Tarım (Aynı)	1,241.9	1989 Dönem Başı Bakiyesi	2,878.9
Dönem Sonu Bakiyesi	7,134.2	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	3,500.0
	<u>8,376.1</u>	Bankalardan	<u>1,678.1</u>
		T.C. Yardım	<u>319.1</u>
			<u>8,376.1</u>
1990 Tarım (Aynı)	2,388.4	1990 Dönem Başı Bakiyesi	7,134.2
1990 Turizm	459.2	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	4,000.0
1990 Sanayi	0.9	Bankalardan	<u>3,254.5</u>
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>12,352.8</u>	T.C. Yardım	<u>812.6</u>
	<u>15,201.3</u>		<u>15,201.3</u>
1991 Tarım (Aynı)	5,019.1	1991 Dönem Başı Bakiyesi	12,352.8
1991 Turizm	926,7	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	3,000.0
1991 Sanayi	29.1	Bankalardan	<u>6,250.1</u>
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>17,909.6</u>	T.C. Yardım	<u>2,281.6</u>
	<u>23,884.5</u>		<u>23,884.5</u>
1992 Tarım (Aynı)	8,694	1992 Dönem Başı Bakiyesi	17,909.6
1992 Turizm	658.0	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	9,000.0
1992 Sanayi	160.9	Bankalardan	<u>10,399.3</u>
1992 İhracat	67.6	T.C. Yardım	<u>1,521.6</u>
1992 Reeskont Kredileri için düzeltme	8,937.6		
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>20,312.1</u>		
	<u>38,830.5</u>		<u>38,830.5</u>
1993 Tarım (Aynı)	18,782.5	1993 Dönem Başı Bakiyesi	20,312.1
1993 Turizm	708.5	K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	2,000.0
1993 Sanayi	1,203.8	Bankalardan	<u>14,985.7</u>
1993 İhracat	327.9	T.C. Yardım	<u>1,811.9</u>
1993 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	5.8		
Dönem Sonu Bakiyesi	<u>18,081.2</u>		
	<u>39,109.7</u>		<u>39,109.7</u>

1994 Tarım (Aynı)	28,202.3	Dönem Başı Bakiyesi	18,081.2
1994 Turizm	1,471.1	1994 K.K.T.C. Merkez Bankası Katkısı	4,000.0
1994 Sanayi	1,430.3	Bankalardan	20,371.1
1994 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	245.4		
Dönem Sonu Bakiyesi	11,103.2		
	<u>42,452.3</u>		<u>42,452.3</u>
1995 Tarım (Aynı)	38,292.2	1.1.95 Dönem Başı Bakiyesi	11,103.2
1995 Turizm	233.1	Bankalardan	35,036.1
1995 Sanayi	1,253.3		
1995 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	257.2		
Dönem Sonu Bakiyesi	6,103.5		
	<u>46,139.3</u>		<u>46,139.3</u>
1996 Tarım (Aynı)	55,423.0	1.1.96 Dönem Başı Bakiyesi	6,103.0
1996 Turizm	211.0	Bankalardan	76,516.0
1996 Sanayi	1,770.0		
1996 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	60.0		
Dönem Sonu Bakiyesi	25,155.0		
	<u>82,619.0</u>		<u>82,619.0</u>
1997 Tarım (Aynı)	262,326.0	1.1.97 Dönem Başı Bakiyesi	25,155.0
1997 İhracat	1,403.4	Bankalardan	413,935.3
1997 Turizm	-		
1997 Sanayi	1,967.0		
1997 Küçük Esnaf ve Sanatkarlar	-		
Dönem Sonu Bakiyesi	173,393.9		
	<u>439,090.3</u>		<u>439,090.3</u>
1.1.98-31.3.98 Tarım (Aynı)	129,410.5	1.1.98 Dönem Başı Bakiyesi	173,393.9
" " İhracat	284.2	Bankalardan	263,051.1
" " Sanayi	-		
Dönem Sonu Bakiyesi	306,750.0		
	<u>436,445.0</u>		<u>436,445.0</u>
		1.4.1998 Dönem Başı Bakiyesi	306,750.3

Not: Faiz Farkı iadesi taahhüt bakiyesi 31 Mart 1998 tarihinde 80,392,000,000TL. olarak hesaplanmıştır.

BANKALAR

25/1983, 26/1987 ve 42/1989 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle 11/1976 sayılı K.K.T.C. Bankalar Yasası altında çalışma iznini haiz bankaların listesi aşağıya çıkarılmıştır.

T.C. Ziraat Bankası

Türk Bankası Ltd.

Türkiye İş Bankası A.ř.

Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankası Ltd.

Kıbrıs Kredi Bankası Ltd.

Türkiye Halk Bankası A.ř.

Kıbrıs Vakıflar Bankası Ltd.

Limasol Türk Koop. Bankası Ltd.

Kıbrıs Ticaret Bankası Ltd.

Kıbrıs Endüstri Bankası Ltd.

Kıbrıs Faisal İşlam Bankası Ltd.

Asbank Ltd.

Akdeniz Garanti Bankası Ltd.

Kıbrıs İktisat Bankası Ltd.

Kıbrıs Yatırım Bankası Ltd.(Tasfiye Halinde)

Kıbrıs Hür Bank Ltd.

Rumeli Bank Ltd.

Kıbrıs Eurobank Ltd.

Finba Finansal Bank Ltd.

Everest Bank Ltd.

Home and Overseas Bank Ltd.(Evvelce Independent Trade Union Bank Ltd.)

Bakanlar Kurulunun E1782-97 sayısı ve 3.11.1997 tarihli kararıile bankacılık yapma izni sürekli olarak kaldırılmıştır.

Deniz Bank Ltd.

Kıbrıs Tunca Bank Ltd.

Kıbrıs Altınbaş Bank Ltd.

Yakın Doğu Bank Ltd.

Yasa Bank Ltd.

Med Bank Ltd.

Kıbrıs Finans Bank Ltd.

Hamza Bank Ltd.

Erbank Ltd.

Akfinans Bank Ltd.

Yeşilada Bank Ltd.

Kıbrıs Continental Bank Ltd.

Viyabank Ltd.

OFFSHORE BANKALAR

48/1990 sayılı Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası altında çalışma iznini haiz Offshore bankaların listesi aşağıya çıkarılmıştır.

East Mediterranean Turst Bank (Off-Shore)Ltd. (Evvelce East Mediterranean Turst and Banking Corporation Ltd.) (Tasfiye Halinde)

The European Business Bank (EBB) Ltd.

The European CommerceBank (ECB) Ltd.

The Euro Textile Bank (ETB) Ltd.

Cyprus United Trade and Investment Bank Ltd. (Tasfiye Halinde)

Atlas Bank Offshore Ltd.

İmar Bank Offshore Ltd.

Pasifik Bank Offshore Ltd. (Tasfiye Halinde)

Özbank Offshore Ltd.

Alliance Investment Bank Off-shore Ltd. (Evvelce Arabia Cyprus Bank (Off-shore)Ltd.

Oki Bank (Offshore) Ltd.

Mediterranean Union Bank (Offshore) Ltd.

World Vakıf Offshore Banking Ltd.

Optima Bank (Offshore) Ltd.

Northern Island Offshore Bank Ltd.

Cyprus Islamic Bank (Offshore) Ltd.

Facto Bank (Offshore) Ltd.

First Merchant Bank (Offshore) Ltd.

Şeker Bank Offshore Ltd.

Toprak Bank Offshore Ltd.

Cleveland Offshore Bank Ltd.

Bank Turquoise Offshore Ltd.

Adabank Offshore Ltd.

Golden Union Offshore Bank Ltd.

Trade Deposit Offshore Bank Ltd.

Overseas Bank Offshore Ltd. (Tasfiye Halinde)

Sovereign Gold Depository Bank Offshore Ltd. (Tasfiye Halinde)

Unibank Offshore Ltd.

Cyprus Trade Development Bank Offshore Ltd.

Metropolitan Investment Bank Offshore Ltd.

Maritima Offshore Bank Ltd.

Yaşarbank Foreign Trade Offshore Ltd. (Evvelce Tütün Foreign Trade Bank Offshore Ltd.)

EGS Bank Offshore Ltd.

Technical Export Import Bank Offshore Ltd.

Southstar Offshore Bank Ltd.

Bank 2000 Offshore Ltd.

Renfrew Security Bank and Trust Offshore Ltd.

Excess Bank Offshore Ltd.

DÖVİZ BÜROLARI

38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası altında faaliyet gösteren döviz bürolarının listesi aşağıya çıkarılmıştır.

Elmaslar Yatırım Şirketi Ltd.
89. D Taner Küçük İş Hanı Girne Caddesi,
Lefkoşa.

Ertuğrul Akbel and Sons Ltd.
Osman Paşa Caddesi, Mustafa Hacı Ali Apt. No:2
Lefkoşa.

Sun Döviz Bürosu Ltd.
Abdi İpekçi Caddesi,
Lefkoşa.

Nafa Döviz Alım satım Şirketi Ltd.
Zafer Çarşısı No:10, Atatürk Caddesi,
Girne.

Forex Management Services Ltd.
II. Selim Caddesi, Arabacıoğlu Apt. Dükkan No:4,
Lefkoşa.

Batu Exchange Co. Ltd.
52. İstiklal Caddesi,
Magosa.

Gesfi Şirketi Ltd.
40. Abdi Çavuş Sokak,
Lefkoşa.

Rant Döviz Bürosu Ltd.
94 C Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa

Ömer Alganer ve Oğulları Döviz Ltd.
3. Hürriyet Sokak,
Lefkoşa.

Denizati Döviz Ltd.
23/1 Abdi Çavuş Sokak,
Lefkoşa.

Hakim Döviz Alım Satım Şirketi Ltd.
Dr. Özgün İşhanı No:13,
Girne

Chequepoint Ltd.
3, Bedreddin Demirel Caddesi,
Lefkoşa

M.Osman ve Oğlu Yatırım Şirketi Ltd.
Ataçağ İŞhanı, 9 Ali Ruhi Sokak
Lefkoşa.

Uluçay Exchange Ltd.
13, Namık Kemal Meydanı,
G. Magosa.

Gala Exchange Bureau Ltd.
Őzkan Apt. Raif DenктаŐ Caddesi,
Girne.

EŐref Mevlütoğlu Ltd.
2-4 Asmaaltı Sokak,
Lefkoşa.

Yedez Döviz Bürosu Ltd.
K.39 Ecevit Caddesi,
Yedidalga.

Yazgın Döviz Bürosu Ltd.
29/A Ziya Rızkı Caddesi,
Girne.

Akfinansman Döviz Ltd.
16, OsmanpaŐa Caddesi,
Lefkoşa.

Tünal Döviz Bürosu Ltd.
Ecevit Caddesi K.156,
Güzelyurt.

Akın Gold Döviz Ltd.
Mete Adanır Caddesi Akın Oto Galeri Yanı,
Girne.

Orallar Ltd.
Atatürk Caddesi,
Girne.

Altınör Döviz Bürosu Ltd.
Hürriyet Caddesi,
Girne

Göksoy Döviz Ltd.
Dereboyu - Köşklüçiftlik,
Lefkoşa

Yücelen Döviz Ltd.
31, Selvi Sokak - Taşkinköy,
Lefkoşa

İlçem Döviz Ltd.
4/4 B Alemdar Sokak,
Güzelyurt

Desly Change Exchange Ltd.
18, İsmet İnönü Bulvarı,
Gazi Magosa

Trust Exchange Ltd.
23 Mete Apt. Larnaka Yolu,
Gazi Magosa

Blue Exchange Ltd.
Ziya Rızıkı Caddesi,
Girne.

Hüseyin Galipoğluları Ltd.
Kemal Aşık Caddesi, Bardak İşhanı No:2
K.Kaymaklı, Lefkoşa.

A to Z Exchange Ltd.
Lapta Yolu üzeri,
Girne.

Ömer Can Döviz Bürosu Ltd.
Sancar Sokak, Olivia Apt. No:3
Girne

DEVLET KURU DÖVİZLERİ

K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar sınıflandırmasına göre Devlet Kuru Hesabında tutulan dövizler Tablo 6 'da gösterilmiştir. 18 Temmuz 1997 tarihi itibariyle KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar nezninde Devlet Kuru Hesabında tutulan döviz toplamı 700.1 bin ABD doları miktarındadır.

38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası 'nın yürürlüğe girmesiyle bankalar nezninde devlet kuru hesaplarında muhafaza edilen paraların KKTC Merkez Bankası 'na aktarılması gerekmektedir.

TABLO 6**K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Devlet Kuru Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı ve Mevcut Taahhütler**
Bin ABD \$

Tarih	Bankalar	Toplam Dövizler \$	Toplam Taahhüt \$	Serbest \$
31 Aralık 1988				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	42,779.1	-	42,779.1
	Diğer Bankalar	3,611.9	2,929.2	682.7
	Toplam	46,391.0	2,929.2	43,461.8
31 Aralık 1989				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	51,098.5	-	51,098.5
	Diğer Bankalar	7,581.2	3,483.7	4,097.5
	Toplam	58,679.7	3,483.7	55,196.0
31 Aralık 1990				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	42,981.1	-	42,981.1
	Diğer Bankalar	2,639.1	2,197.2	441.9
	Toplam	45,620.2	2,197.2	43,423.0
31 Aralık 1991				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	25,314.2	-	25,314.2
	Diğer Bankalar	2,830.6	1,357.0	1,473.6
	Toplam	28,144.8	1,357.0	26,787.8
31 Aralık 1992				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	7,121.2	-	7,121.2
	Diğer Bankalar	1,599.1	2,921.6	(1,322.5)
	Toplam	8,720.3	2,921.6	5,798.7
31 Aralık 1993				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	18,654.4	-	18,654.4
	Diğer Bankalar	994.8	933.6	61.2
	Toplam	19,649.2	933.6	18,715.6
31 Aralık 1994				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	17,315.3	-	17,315.3
	Diğer Bankalar	520.9	454.0	66.9
	Toplam	17,836.2	454.0	17,382.2
31 Aralık 1995				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	2,035.2	-	2,035.2
	Diğer Bankalar	449.4	876.7	(427.3)
	Toplam	2,484.6	876.7	1,607.9

Bin ABD \$

Tarih	Bankalar	Toplam Dövizler \$	Toplam Taahhüt \$	Serbest \$
27 Aralık 1996				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	5,844.8	-	5,844.8
	Diğer Bankalar	142.5	-	142.5
	Toplam	5,987.3	-	5,987.3
31 Ocak 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	4,440.7	-	4,440.7
	Diğer Bankalar	145.6	-	145.6
	Toplam	4,586.3	-	4,586.3
28 Şubat 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	5,425.7	-	5,425.7
	Diğer Bankalar	327.8	-	327.8
	Toplam	5,753.5	-	5,753.5
28 Mart 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	6,078.0	-	6,078.0
	Diğer Bankalar	296.2	-	296.2
	Toplam	6,374.2	-	6,374.2
2 Mayıs 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	2,314.0	-	2,314.0
	Diğer Bankalar	283.4	-	283.4
	Toplam	2,597.4	-	2,597.4
30 Mayıs 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	3,208.7	-	3,208.7
	Diğer Bankalar	423.1	-	423.1
	Toplam	3,631.8	-	3,631.8
27 Haziran 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	4,659.8	-	4,659.8
	Diğer Bankalar	469.1	-	469.1
	Toplam	5,128.9	-	5,128.9
18 Temmuz 1997				
	K.K.T.C. Merkez Bankası	288.3	-	288.3
	Diğer Bankalar	411.8	-	411.8
	Toplam	700.1	-	700.1

BANKALAR KURU DÖVİZLERİ

Yine K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar tasnifine göre bankalar kurunda özel ve tüzel kişiler adına açılan döviz tevdiat ve döviz mevduat hesaplarındaki dövizlere ait bilgiler Tablo 'de verilmiştir.

38/1997 Sayılı Para ve Kambiyo Yasası 'nın yürürlüğe girmesiyle döviz tevdiat ve döviz mevduat arasındaki fark ortadan kalkmıştır.

TABLO 7

K.K.T.C. Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Tasnifine Göre Bankalar Kurunda Özel ve Tüzel Kişiler Adına Tutulan Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının ABD Doları Karşılığı ve Hesap Türüne Göre Dökümü Bin ABD \$

Tarih	Bankalar	Döviz Tevdiat		Döviz Mevduat		Toplam Döviz \$
		Hesap Adedi	Miktar \$	Hesap Adedi	Miktar \$	
31 Aralık 1988						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,015	6,903.0	
	Diğer Bankalar	3,413	20,824.3	27,648	55,778.8	
	Toplam	3,413	20,824.3	28,663	62,681.8	
31 Aralık 1989						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	969	6,657.1	
	Diğer Bankalar	3,925	15,233.1	33,149	63,815.4	
	Toplam	3,925	15,233.1	34,118	70,472.5	
31 Aralık 1990						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	984	9,705.4	
	Diğer Bankalar	4,101	9,366.9	36,962	70,854.4	
	Toplam	4,101	9,366.9	37,946	80,559.8	
31 Aralık 1991						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,002	10,062.0	
	Diğer Bankalar	4,628	15,203.4	42,269	98,715.0	
	Toplam	4,628	15,203.4	43,271	108,777.0	
31 Aralık 1992						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,083	11,469.7	
	Diğer Bankalar	5,984	16,881.7	51,832	145,761.6	
	Toplam	5,984	16,881.7	52,915	157,231.3	
31 Aralık 1993						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,009	7,668.5	
	Diğer Bankalar	6,176	18,952.9	55,598	202,424.0	
	Toplam	6,176	18,952.9	56,607	210,092.5	
31 Aralık 1994						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,141	3,868.4	
	Diğer Bankalar	8,500	23,058.0	67,127	256,280.6	
	Toplam	8,500	23,058.0	68,268	260,149.0	
31 Aralık 1995						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,244	6,246.1	
	Diğer Bankalar	7,358	17,854.5	80,642	309,728.9	
	Toplam	7,358	17,854.5	81,886	315,975.0	

Tarih	Bankalar	Döviz Tevdiat		Döviz Mevduat		Toplam Döviz \$
		Hesap Adedi	Miktar \$	Hesap Adedi	Miktar \$	
31 Aralık 1996						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,279	8,164.5	8,164.5
	Diğer Bankalar	3,943	2,959.2	93,430	395,399.4	398,358.6
	Toplam	3,943	2,959.2	94,709	403,563.9	406,523.1
31 Ocak 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,290	7,425.3	7,425.3
	Diğer Bankalar	3,957	2,789.0	95,241	383,603.1	386,392.1
	Toplam	3,957	2,789.0	96,531	391,028.4	393,817.4
28 Şubat 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,292	7,055.7	7,055.7
	Diğer Bankalar	4,021	3,351.4	96,214	386,116.6	389,468.0
	Toplam	4,021	3,351.4	97,506	393,172.3	396,523.7
31 Mart 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,295	7,082.8	7,082.8
	Diğer Bankalar	3,306	3,340.1	116,345	391,264.3	394,604.4
	Toplam	3,306	3,340.1	117,640	398,347.1	401,687.2
30 Nisan 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,298	7,018.2	7,018.2
	Diğer Bankalar	3,286	3,888.5	98,031	391,163.9	395,052.4
	Toplam	3,286	3,888.5	99,329	398,182.1	402,070.6
31 Mayıs 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,301	7,118.0	7,118.0
	Diğer Bankalar	3,297	3,881.7	97,157	398,812.6	402,694.3
	Toplam	3,297	3,881.7	98,458	405,930.6	409,812.3
30 Haziran 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,303	7,067.2	7,067.2
	Diğer Bankalar	3,301	4,223.1	97,593	407,373.5	411,596.6
	Toplam	3,301	4,223.1	98,896	414,440.7	418,663.8
31 Temmuz 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,302	7,048.7	7,048.7
	Diğer Bankalar	3,256	4,413.5	97,809	403,236.5	407,650.0
	Toplam	3,256	4,413.5	99,111	410,285.2	414,698.7

Bin ABD \$

Tarih	Bankalar	Döviz Tevdiat		Döviz Mevduat		Toplam Döviz \$
		Hesap Adedi	Miktar \$	Hesap Adedi	Miktar \$	
31 Ağustos 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,303	7,245.6	7,245.6
	Diğer Bankalar	4,338	4,863.7	96,932	407,954.0	412,817.7
	Toplam	4,338	4,863.7	98,235	415,199.6	420,063.3
30 Eylül 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,314	23,106.6	23,106.6
	Diğer Bankalar	4,417	5,074.8	99,132	415,153.8	420,228.6
	Toplam	4,417	5,074.8	100,446	438,260.4	443,335.2
31 Ekim 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,318	14,320.2	14,320.2
	Diğer Bankalar	3,908	3,213.4	100,828	429,078.1	432,291.5
	Toplam	3,908	3,213.4	102,146	443,398.3	446,611.7
30 Kasım 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	1,327	12,574.4	12,574.4
	Diğer Bankalar	3,431	3,675.6	102,663	436,071.4	439,747.0
	Toplam	3,431	3,675.6	103,990	448,645.8	452,321.4
31 Aralık 1997						
	K.K.T.C. Merkez Bankası	-	-	863	8,499.5	8,499.5
	Diğer Bankalar	3,462	3,301.4	108,563	442,942.4	446,243.8
	Toplam	3,462	3,301.4	109,426	451,441.9	454,743.3

DÖVİZ REZERVLERİ

Döviz Rezervleri K.K.T.C. Merkez Bankası nezdinde muhafaza edilen dövizlerle bankalar nezdinde muhafaza edilen dövizlerden oluşmaktadır.

TABLO 8**Döviz Rezervlerinin Artış Hızı**

Bin ABD \$

Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Aralık 1988</u>			
Devletin Kur Hesabında		46,391.0	
Bankalar Kurunda Tutulan:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	83,506.1		
b) Bankaların Kendileri	19,825.8	103,331.9	
Toplam		<u>149,722.9</u>	
<u>Aralık 1989</u>			
Devletin Kur Hesabında		58,679.7	126.48
Bankalar Kurunda Tutulan:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	85,705.6		
b) Bankaların Kendileri	38,781.3	124,486.9	120.47
Toplam		<u>183,166.6</u>	122.33
<u>Aralık 1990</u>			
Devletin Kur Hesabında		45,620.2	77.73
Bankalar Kurunda Tutulan:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	89,926.7		
b) Bankaların Kendileri	48,112.0	138,038.7	110.88
Toplam		<u>183,658.9</u>	100.26
<u>Aralık 1991</u>			
Devletin Kur Hesabında		28,144.8	61.70
Bankalar Kurunda Tutulan:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	123,980.4		
b) Bankaların Kendileri	65,654.8	189,635.2	137.37
Toplam		<u>217,780.0</u>	118.57
<u>Aralık 1992</u>			
Devletin Kur Hesabında		8,720.3	30.99
Bankalar Kurunda Tutulan:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	174,113.0		
b) Bankaların Kendileri	51,102.2	225,215.2	118,76
Toplam		<u>233,935.5</u>	107.41

		Bin ABD \$	
Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Aralık 1993</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		19,649.2	225.32
a) Özel ve Tüzel Kişiler	229,045.4		
b) Bankaların Kendileri	<u>53,183.4</u>	282,228.8	125.31
Toplam		<u>301,878.0</u>	129.04
<u>Aralık 1994</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		17,836.2	90.78
a) Özel ve Tüzel Kişiler	283,207.0		
b) Bankaların Kendileri	<u>47,841.1</u>	331,048.1	109.66
Toplam		<u>348,884.3</u>	115.57
<u>Aralık 1995</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		2,484.6	13.94
a) Özel ve Tüzel Kişiler	333,829.5		
b) Bankaların Kendileri	<u>81,530.7</u>	415,360.2	125.46
Toplam		<u>417,844.8</u>	119.76
<u>Aralık 1996</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		5,987.3	240.97
a) Özel ve Tüzel Kişiler	406,523.1		
b) Bankaların Kendileri	<u>101,310.9</u>	507,834.0	122.26
Toplam		<u>513,821.3</u>	122.96
<u>Ocak 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		4,586.3	76.60
a) Özel ve Tüzel Kişiler	393,817.4		
b) Bankaların Kendileri	<u>109,416.4</u>	503,233.8	99.09
Toplam		<u>507,820.1</u>	98.83

Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Şubat 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		5,753.5	125.454
a) Özel ve Tüzel Kişiler	396,523.7		
b) Bankaların Kendileri	98,311.9	494,835.6	98.33
Toplam		<u>500,589.1</u>	98.58
<u>Mart 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		6,374.2	110.79
a) Özel ve Tüzel Kişiler	401,687.2		
b) Bankaların Kendileri	57,476.5	459,163.7	92.79
Toplam		<u>465,537.9</u>	93.00
<u>Nisan 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		2,597.4	40.75
a) Özel ve Tüzel Kişiler	402,070.6		
b) Bankaların Kendileri	55,602.3	457,672.9	99.68
Toplam		<u>460,270.3</u>	98.87
<u>Mayıs 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		3,631.8	139.82
a) Özel ve Tüzel Kişiler	409,812.3		
b) Bankaların Kendileri	54,277.8	464,090.1	101.40
Toplam		<u>467,721.9</u>	101.62
<u>Haziran 1997</u>			
Devletin Kur Hesabında Bankalar Kurunda Tutulan:		5,128.9	141.22
a) Özel ve Tüzel Kişiler	418,663.8		
b) Bankaların Kendileri	48,902.5	467,566.3	100.75
Toplam		<u>472,695.2</u>	101.06

		Bin ABD \$	
Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Temmuz 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		1,584.7	30.90
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	414,698.7		
b) Bankaların Kendileri	<u>45,817.5</u>	460,516.2	98.49
Toplam		<u>462,100.9</u>	97.76
<u>Ağustos 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		2,749.2	173.48
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	420,063.3		
b) Bankaların Kendileri	<u>45,946.3</u>	466,009.6	101.19
Toplam		<u>468,758.8</u>	101.44
<u>Eylül 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		3,451.8	125.56
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	443,335.2		
b) Bankaların Kendileri	<u>45,416.6</u>	488,751.8	104.88
Toplam		<u>492,203.6</u>	105.00
<u>Ekim 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		5,037.2	145.93
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	446,611.7		
b) Bankaların Kendileri	<u>44,353.9</u>	490,965.6	100.45
Toplam		<u>496,002.8</u>	100.77
<u>Kasım 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		5,347.8	106.17
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	452,321.4		
b) Bankaların Kendileri	<u>45,651.1</u>	497,972.5	101.43
Toplam		<u>503,320.3</u>	101.48

Tarih - Döviz Niteliği	Miktar	Bin ABD \$	
		Bir önceki dönemle karşılaştırması	
<u>Aralık 1997</u>			
K.K.T.C.Merkez Bankası Nezdinde		2,863.5	53.55
Bankalar Nezdinde:			
a) Özel ve Tüzel Kişiler	454,743.3		
b) Bankaların Kendileri	<u>52,407.0</u>	<u>507,150.3</u>	101.84
Toplam		<u><u>510,013.8</u></u>	101.33

DÖVİZ HESAPLARININ CİNS VE VADELERİNE GÖRE DÖKÜMÜ

31 Aralık 1997 tarihinde Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat hesaplarının cins ve vadelerine göre dökümü Tablo 9 'da gösterilmektedir. Döviz cinsine göre en popüler paranın Sterling, daha sonra ABD doları ve DM olduğu gözlenmektedir.

TABLO 9

31 Aralık 1997 Tarihi İtibarıyla Döviz Hesaplarının Cins
ve Vadelerine Göre Dökümü

Bin ABD \$

Döviz Tevdiat Hesapları	Sterling	ABD Doları	Alman Markı	Kıbrıs Lirası	Toplam Karşılığı\$
Vadesiz	557.0	445.6	62.2	151.4	1,686.3
6 Ay vadeli	23.0	555.3	0.1	-	593.4
1 Yıl vadeli	567.5	76.9	3.4	-	1,018.4
TOPLAM	1,147.5	1,077.8	65.7	151.4	-
\$	1,899.9	1,077.8	36.7	283.7	3,298.1
				Kur Farkı	3.3
					3,301.4
Döviz Mevduat Hesapları					
Vadesiz	56,379.6	33,146.4	19,397.4	2,095.9	141,245.7
6 Ay vadeli	59,203.0	22,768.9	11,427.8	465.5	128,040.1
1 Yıl vadeli	90,459.9	23,208.0	13,794.7	801.1	182,180.9
TOPLAM	206,042.5	79,123.3	44,619.9	3,362.5	-
\$	341,144.7	79,123.3	24,895.3	6,303.4	451,466.7
				Kur Farkı	(24.8
					451,441.9
GENEL TOPLAM	207,190.0	80,201.1	44,685.6	3,513.9	-
\$	343,044.6	80,201.1	24,932.0	6,587.1	454,764.8
				Kur Farkı	(21.5
					454,743.3

DÖVİZ KREDİLERİ

Elde ettiğimiz bilgilere göre 31 Aralık 1997 tarihi itibarıyla, bankalarca kullanılan döviz kredileri bakiyesi, ABD doları türünden \$ 66,233,078. , sterling türünden £ 63,849,281. , Alman Markı türünden DM 19,679,690. ve Kıbrıs Lirası türünden KL.145,263. olmak üzere toplam \$ 183,200,781. ABD doları değerindedir.

TÜRK LİRASI MEVDUAT

Aralık 1997 itibarıyla 41,818,380.0 milyonTL. miktarında olan toplam mevduat Aralık 1996 bazına göre % 122.7 oranında artış gösterirken bu dönemin hayat pahalılığı %81.6 olarak saptandığına göre mevduatta önemli miktarda reel artış gerçekleştirilmiştir.

Mart 1998 'de sona eren üç aylık dönemde mevduat % 11.1 oranında artış gösterirken hayat pahalılığı % 18.9 'a yükselmiştir. Netice itibarıyla bu dönemde reel artış mevcut olmadığı gözlenmektedir.

TABLO 10

Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı

		Mevduatın Niteliğine Göre Dökümü	Milyon TL Bir önceki dönemle karşılaştırması
Aralık 1988			
Resmi		73,369.4	
Ticari		16,044.4	
Tasarruf		81,564.3	
	Toplam	<u>170,978.1</u>	
Aralık 1989			
Resmi		98,851.6	134.73
Ticari		30,190.5	188.16
Tasarruf		215,758.9	264.52
	Toplam	<u>344,801.0</u>	201.66
Aralık 1990			
Resmi		140,010.5	141.63
Ticari		25,524.3	84.54
Tasarruf		383,466.5	177.73
	Toplam	<u>549,001.3</u>	159.22
Aralık 1991			
Resmi		179,125.1	127.94
Ticari		39,272.9	153.86
Tasarruf		627,031.2	163.52
Diğer		26,532.4	158.83
	Toplam	<u>871,961.6</u>	
Aralık 1992			
Resmi		375,017.3	209.36
Ticari		91,309.8	232.50
Tasarruf		1,002,221.9	159.83
Diğer		81,686.3	307.87
	Toplam	<u>1,550,235.3</u>	177.78
Aralık 1993			
Resmi		786,881.3	209.83
Ticari		158,049.4	173.09
Tasarruf		1,908,184.8	190.40
Diğer		145,003.3	177.51
	Toplam	<u>2,998,118.8</u>	193.40

Aralık 1994		
Resmi	1,369,585.2	174.05
Ticari	387,539.7	245.20
Tasarruf	3,434,614.2	179.99
Diğer	292,065.6	201.42
Toplam	<u>5,483,804.7</u>	182.90
Aralık 1995		
Resmi	2,022,943.8	147.70
Ticari	560,677.2	144.67
Tasarruf	6,630,843.4	193.05
Diğer	632,293.0	216.49
Toplam	<u>9,846,757.4</u>	179.56
Aralık 1996		
Resmi	4,149,228.4	205.10
Ticari	933,891.7	166.56
Tasarruf	12,698,695.7	191.50
Diğer	987,684.7	156.20
Toplam	<u>18,769,500.5</u>	190.61
Ocak 1997		
Resmi	3,599,532.0	86.76
Ticari	1,012,825.6	108.45
Tasarruf	13,798,519.8	108.66
Diğer	1,043,209.5	105.62
Toplam	<u>19,454,086.9</u>	103.64
Şubat 1997		
Resmi	4,988,980.1	138.60
Ticari	928,029.5	91.63
Tasarruf	14,974,439.7	108.52
Diğer	1,167,202.1	111.88
Toplam	<u>22,058,651.4</u>	113.38
Mart 1997		
Resmi	4,698,855.1	94.19
Ticari	1,065,579.6	114.82
Tasarruf	16,121,922.1	107.66
Diğer	1,354,904.5	116.08
Toplam	<u>23,241,261.3</u>	105.36
Nisan 1997		
Resmi	4,575,872.6	97.39
Ticari	1,157,068.2	108.58
Tasarruf	17,309,648.8	107.36
Diğer	1,436,319.4	106.00
Toplam	<u>24,478,909.0</u>	105.32

Mayıs 1997		
Resmi	5,654,524.0	123.57
Ticari	1,840,307.5	159.04
Tasarruf	17,765,746.8	102.63
Diğer	<u>1,507,651.3</u>	104.96
Toplam	26,768,229.6	109.35
Haziran 1997		
Resmi	5,854,759.3	103.54
Ticari	1,397,860.5	75.96
Tasarruf	19,105,820.1	107.54
Diğer	<u>1,683,875.5</u>	111.68
Toplam	28,042,315.4	104.75
Temmuz 1997		
Resmi	7,914,909.0	135.18
Ticari	1,272,323.9	91.02
Tasarruf	20,452,930.6	107.05
Diğer	<u>1,846,171.5</u>	109.63
Toplam	31,486,335.0	112.28
Ağustos 1997		
Resmi	8,154,722.5	103.02
Ticari	1,283,390.1	100.86
Tasarruf	21,544,193.0	105.33
Diğer	<u>2,062,502.5</u>	111.71
Toplam	33,044,808.1	104.94
Eylül 1997		
Resmi	8,752,399.5	106.99
Ticari	1,328,625.3	103.52
Tasarruf	22,791,542.3	105.78
Diğer	<u>2,153,397.5</u>	104.40
Toplam	34,998,964.6	105.91
Ekim 1997		
Resmi	8,249,789.8	94.55
Ticari	1,507,123.1	113.43
Tasarruf	23,828,028.8	104.54
Diğer	<u>2,366,737.5</u>	109.90
Toplam	35,951,679.2	102.72
Kasım 1997		
Resmi	8,474,391.9	102.72
Ticari	1,413,488.5	93.79
Tasarruf	24,560,955.8	103.07
Diğer	<u>2,644,476.8</u>	111.73
Toplam	37,093,313.0	103.17

Aralık 1997

Resmi	11,393,962.5	134.45
Ticari	1,681,662.3	118.97
Tasarruf	25,687,738.9	104.58
Diğer	3,055,016.3	115.52
Toplam	<u>41,818,380.0</u>	112.73

Ocak 1998

Resmi	8,108,465.4	71.17
Ticari	1,519,157.6	90.34
Tasarruf	26,509,697.5	103.20
Diğer	6,120,555.9	200.34
Toplam	<u>42,257,876.4</u>	101.05

Şubat 1998

Resmi	8,994,954.1	110.93
Ticari	1,533,735.2	100.95
Tasarruf	27,619,066.6	104.18
Diğer	5,075,549.6	82.93
Toplam	<u>43,223,305.5</u>	102.28

Mart 1998

Resmi	9,453,276.8	105.09
Ticari	1,973,708.1	128.68
Tasarruf	29,545,013.5	106.97
Diğer	5,503,963.2	108.44
Toplam	<u>46,475,961.6</u>	107.52

RESMİ MEVDUAT

Resmi mevduatın KKTC Merkez Bankası ile diğerk bankalar arasındaki bölümünü TL hesaplarında Tablo 11 ve Döviz hesaplarında Tablo 12 'de gösterilmiştir.

TABLO 11

**K.K.T.C. MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR NEZDİNDE
TÜRK LİRASI RESMİ MEVDUAT**

(Milyon TL)

Tarih	K.K.T.C. Merkez Bankası	%	Diğer Bankalar	%	Toplam
Aralık 1992	25,578.4	6.82	349,438.9	93.18	375,017.3
Aralık 1993	57,655.9	7.32	729,255.4	92.68	786,881.3
Aralık 1994	168,242.6	12.28	1,201,342.6	87.72	1,369,585.2
Aralık 1995	53,034.2	2.62	1,969,909.6	97.38	2,022,943.8
Aralık 1996	858,335.5	20.69	3,290,892.9	79.31	4,149,228.4
Ocak 1997	305,611.1	8.49	3,293,920.9	91.51	3,599,532.0
Şubat 1997	1,248,351.2	25.02	3,740,628.9	74.98	4,988,980.1
Mart 1997	758,200.4	16.14	3,940,654.7	83.86	4,698,855.1
Nisan 1997	677,441.9	14.80	3,898,430.7	85.20	4,575,872.6
Mayıs 1997	1,689,565.4	29.88	3,964,958.6	70.12	5,654,524.0
Haziran 1997	1,560,031.8	26.65	4,294,727.5	73.35	5,854,759.3
Temmuz 1997	1,046,809.1	13.23	6,868,099.9	88.77	7,914,909.0
Ağustos 1997	1,411,516.3	17.31	6,743,206.2	82.69	8,154,722.5
Eylül 1997	1,522,508.3	17.45	7,202,891.2	82.55	8,725,399.5
Ekim 1997	1,476,737.7	17.90	6,773,052.1	82.10	8,249,789.8
Kasım 1997	1,745,569.4	20.60	6,728,822.5	79.40	8,474,391.9
Aralık 1997	3,265,963.1	28.66	8,127,999.4	71.34	11,393,962.5
Ocak 1998	-	-	8,108,465.4	100.00	8,108,465.4
Şubat 1998	-	-	8,994,954.1	100.00	8,994,954.1
Mart 1998	-	-	9,453,276.8	100.00	9,453,276.8

TABLO 12

**K.K.T.C. MERKEZ BANKASI VE DİĞER BANKALAR NEZDİNDE
DÖVİZLİ RESMİ MEVDUAT**

(Milyon TL)

Tarih	K.K.T.C. Merkez Bankası	%	Diğer Bankalar	%	Toplam
Aralık 1992	12,420.9	25.11	37,042.3	74.89	49,463.2
Aralık 1993	37,802.8	21.36	139,196.4	78.64	176,999.2
Aralık 1994	33,113.6	7.22	425,610.3	92.78	458,723.9
Aralık 1995	51,280.2	7.96	593,297.6	92.04	644,577.8
Aralık 1996	96,374.8	7.95	1,115,489.8	92.05	1,211,864.6
Ocak 1997	104,731.0	8.27	1,162,059.8	91.73	1,266,790.8
Şubat 1997	99,244.5	6.02	1,549,694.8	93.98	1,648,939.3
Mart 1997	106,220.9	12.78	725,028.3	87.22	831,249.2
Nisan 1997	123,143.6	7.81	1,454,329.5	92.19	1,577,473.1
Mayıs 1997	136,296.2	8.76	1,419,846.3	91.24	1,556,142.5
Haziran 1997	131,284.1	22.82	443,971.8	77.18	575,255.9
Temmuz 1997	7,126,508.1	83.82	1,375,434.6	16.18	8,501,942.7
Ağustos 1997	3,155,433.4	67.20	1,540,496.0	32.80	4,695,929.4
Eylül 1997	2,917,395.4	58.45	2,074,001.2	41.55	4,991,396.6
Ekim 1997	1,444,198.8	61.65	898,440.8	38.35	2,342,639.6
Kasım 1997	1,170,268.3	39.68	1,778,698.6	60.32	2,948,966.9
Aralık 1997	430,334.1	20.35	1,684,548.1	79.65	2,114,882.2
Ocak 1998	559,250.7	45.07	681,633.7	54.93	1,240,884.4
Şubat 1998	601,133.7	32.49	1,249,209.5	67.51	1,850,343.2
Mart 1998	1,879,309.7	70.62	782,032.9	29.38	2,661,342.6

PLASMANLAR

Türk Lirası mevduat artış hızı ile plasman artış hızının karşılaştırması Tablo 13 'de gösterilmiştir. Tablo 14 'de Türk Lirası ve döviz plasmanlarının Türk Lirası karşılıklarını Aralık 1997 ve Mart 1998 tarihleri itibarıyla, Tablo 15 'de ise döviz plasmanlarının TL karşılıklarını aynı tarihler itibarıyla karşılaştırmalı olarak veriyoruz.

TABLO 13

TÜRK LİRASI MEVDUAT ARTIŞ HIZI İLE TÜRK LİRASI PLASMAN ARTIŞ HIZININ KARŞILAŞTIRMASI

(Milyon TL)

Tarih	Toplam TL Mevduat	Bir önceki Dönemle Karşılaştırması %	Toplam TL Plasman	Bir önceki Dönemle Karşılaştırması %
Aralık 1988	170,978.1		98,354.2	
Aralık 1989	344,801.0	201.66	196,967.7	200.26
Aralık 1990	549,001.3	159.22	368,871.9	187.17
Aralık 1991	871,961.6	158.82	483,614.7	131.10
Aralık 1992	1,550,235.3	177.78	3,655,135.1	755.79
Aralık 1993	2,998,118.8	193.39	1,918,482.9	52.49
Aralık 1994	5,483,804.7	182.90	4,006,918.3	208.85
Aralık 1995	9,846,757.4	179.56	12,851,400.4	320.73
Aralık 1996	18,769,500.5	190.61	26,751,611.8	208.16
Ocak 1997	19,454,086.9	103.64	26,457,507.3	98.90
Şubat 1997	22,058,651.4	113.38	26,154,931.6	98.86
Mart 1997	23,241,261.3	105.36	27,948,401.6	106.85
Nisan 1997	24,478,909.0	105.32	29,148,949.3	104.30
Mayıs 1997	26,768,229.6	109.35	30,592,140.0	104.95
Haziran 1997	28,042,315.4	104.75	40,012,685.4	130.79
Temmuz 1997	31,486,335.0	112.28	44,788,419.9	111.94
Ağustos 1997	33,044,808.1	104.94	42,524,077.1	94.94
Eylül 1997	34,998,964.6	105.91	43,486,132.5	102.26
Ekim 1997	35,951,679.2	102.72	52,483,014.7	120.68
Kasım 1997	37,093,313.0	103.17	47,923,542.9	91.32
Aralık 1997	41,818,380.0	112.73	65,764,676.2	137.22
Ocak 1998	42,257,876.4	101.50	60,911,840.4	92.62
Şubat 1998	43,223,305.5	102.28	60,823,835.8	99.99
Mart 1998	46,475,961.6	107.52	64,181,948.5	105.52

TABLO 14**İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR TÜRK LİRASI VE DÖVİZ
PLASMANLARININ SEKTÖREL BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRMASI**

(Milyon TL)

	Aralık 1997		Mart 1998	
	%	Miktar	%	Miktar
Kamu Kurum ve Kuruluşları	52.04	58,100,828.2	47.49	56,361,606.3
Tarım	2.24	2,501,660.8	1.82	2,155,292.1
Sanayi	0.83	930,865.6	0.89	1,060,161.9
Nakliye ve Ulaşım	0.30	338,537.1	0.33	395,832.6
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	28.32	31,620,827.3	31.90	37,856,076.7
Turizm	1.37	1,533,509.2	1.86	2,204,008.5
Bina ve İnşaat	1.34	1,492,460.1	1.66	1,966,401.5
Şahsi ve Mesleki Borçlar	12.21	13,629,099.6	12.22	14,497,462.6
İskonto Senetleri	1.35	1,507,589.0	1.83	2,173,288.1
	100.00	111,655,376.9	100.00	118,670,130.3

Not:

Kamu Kurum ve Kuruluşları kalemi karşısında gösterilen miktar Bankamızca çeşitli sektörlerdeki kamu kurum ve kuruluşlarına hazine kefaleti karşılığı verilen avansları da içermektedir.

(Bak. Tablo 2)

TABLO 15**BANKALAR DÖVİZ PLASMANLARI TL KARŞILIKLARININ SEKTÖREL BAZDA VE GEÇMİŞ DÖNEMLE KARŞILAŞTIRMASI**

(Milyon TL)

	Aralık 1997		Mart 1998	
	%	Miktar	%	Miktar
Kamu Kurum ve Kuruluşları	16.81	7,713,624.2	15.63	8,517,700.7
Tarım	0.08	38,814.1	0.09	47,829.4
Sanayi	1.60	732,007.0	1.54	841,286.9
Nakliye ve Ulaşım	0.69	318,415.0	0.66	362,360.0
Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	53.34	24,478,180.5	55.24	30,097,773.6
Turizm	3.08	1,415,205.8	3.69	2,009,595.1
Bina ve İnşaat	3.02	1,385,440.8	3.38	1,840,013.5
Şahsi ve Mesleki Borçlar	21.38	9,809,013.3	19.77	10,771,622.6
	100.00	45,890,700.7	100.00	54,488,181.8

II. BÖLÜM

EKONOMİK GELİŞMELER

EKONOMİK GELİŞMELER

1. Üretim, İstihdam ve Fiyatlar

a) Üretim Artışı ve Kaynakların Kullanımı

1995, 1996 ve 1997 yıllarında GSMH 'nın dağılımı ve sektörel katma değerlerinin büyüme hızları Tablo 16 'da Cari Üretici Fiyatları ve Tablo 17 'de Sabit Üretici Fiyatları ile karşılaştırılmalı olarak gösterilmiştir.

1977 sabit fiyatları ile 1995 'de 7,457.8 milyon TL olan GSMH 1996 'da 7,673.4 milyon TL 'na ve 1997 'de yapılan tahmine göre 7,804.8 milyon TL 'na yükselmiştir. Buna göre 1996 'da % 2.9 ve 1997 % 1.7 oranında büyüme kaydedilmiştir.

Sabit üretici fiyatları ile hesaplanan 1995, 1996 ve 1997 GSYİH 'sının sektörel paylarına göz attığımızda 1995 yılında birinci sıranın Ticaret, ikinci sıranın Kamu Hizmetleri ve üçüncü sıranın Sanayi Sektörlerince, 1996 ve 1997 yıllarında ise birinci sıranın Kamu Hizmetleri, ikinci sıranın Ticaret ve üçüncü sıranın Sanayi Sektörlerince işgal edildiğini görürüz. Sanayi sektörü her üç yılda üçüncü sırada görülmektedir.

1996 ve 1997 yıllarına ait karşılaştırmalı Kaynaklar - Harcamalar Dengesi Tablo 18 'dedir. Gayrı Safi Milli Hasılanın Toplam Kaynaklar içindeki payı 1996 'da % 99.7 ve Dış Açığın Toplam Kaynaklar içindeki payı % 0.3 olarak görülmektedir. Bu oranlar 1997 'de % 97.4 ve %2.6 olarak tahmin edilmiştir. 1996 'da toplam kaynakların % 15.5 'i yatırımlara ve % 84.5 'i tüketime gitmiştir. Bu oranların 1997 'de sıra ile %16.2 ve % 83.8 olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Sabit Sermaye yatırımlarında Kamunun payı 1996 'da % 42.8 'den 1997 'de % 44.9 'a yükselmiş, özel sektörün payı ise % 57.2 'den % 55.1 'e düşmüştür.

TABLO 16

GSMH 'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

(Cari Üretici Fiyatlarıyla Milyon TL)

SEKTÖRLER	1995			1996			1997*			Büyüme Hızı %		
	1995	1996	1997*	1995 - 1996	1996 - 1997*	1995 - 1996	1996 - 1997*	1995	1996	1997*		
1. Tarım	3,530,103.8	6,129,290.1	9,775,383.0	73.63	59.49	10.17	9.69	8.44	9.48	8.96	8.01	
a) Çiftçilik	3,292,528.2	5,667,815.1	9,279,455.2	72.14	63.72	0.20	8.96	8.01	0.20	0.22	0.04	
b) Ormancılık	68,847.0	139,271.5	43,400.0	102.29	-68.84	0.49	0.51	0.39	0.49	0.51	0.39	
c) Balıkçılık	168,728.6	322,203.5	452,527.8	90.96	40.45	13.02	13.09	11.53	0.69	0.67	0.71	
2. Sanayi	4,520,394.6	8,283,677.9	13,361,300.7	83.25	61.30	8.43	7.83	6.75	8.43	7.83	6.75	
a) Maden ve Taşocaklığı	239,268.5	427,904.8	820,210.8	78.84	91.68	3.90	4.59	4.07	0.69	0.67	0.71	
b) İmalat Sanayi	2,928,154.4	4,952,157.2	7,825,392.7	69.12	58.02	3.72	2.97	3.20	18.59	14.46	15.33	
c) Elektrik - Su	1,352,971.7	2,903,615.9	4,715,697.7	114.61	62.41	13.42	10.12	11.10	5.17	4.34	4.23	
3. İnşaat	1,291,235.6	1,880,364.5	3,710,169.3	45.62	97.31	3.72	2.97	3.20	18.59	14.46	15.33	
4. Ticaret - Turizm	6,454,946.9	9,147,311.7	17,767,866.9	41.71	94.24	13.42	10.12	11.10	5.17	4.34	4.23	
a) Toptan ve Per. Ticaret	4,657,853.1	6,400,410.6	12,863,371.8	37.41	100.98	8.66	10.36	10.41	11.17	10.87	10.79	
b) Otelcilik ve Lokantacılık	1,797,093.8	2,746,901.1	4,904,495.1	52.85	78.55	1.83	2.12	2.53	5.43	9.82	10.79	
5. Ulaştırma - Haberleşme	3,006,231.4	6,557,584.6	12,062,611.2	118.13	83.95	8.66	10.36	10.41	11.17	10.87	10.79	
6. Mali Müesseseler	3,879,119.3	6,878,817.2	12,500,178.3	77.33	81.72	1.83	2.12	2.53	5.43	9.82	10.79	
7. Konut Gelirleri	634,713.2	1,340,915.2	2,926,524.1	111.26	118.25	20.61	19.47	17.27	20.61	19.47	17.27	
8. Serbest Meslek ve Hizmetler	1,884,287.4	6,212,406.1	12,507,474.5	229.69	101.33	6.80	7.15	9.71	6.80	7.15	9.71	
9. Kamu Hizmetleri	7,155,640.7	12,323,927.4	20,007,763.4	72.22	62.35	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
10. İthalat Vergileri	2,360,943.6	4,526,903.8	11,248,082.0	91.74	148.47	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
GSYİH(a.f)	34,717,616.5	63,281,198.5	115,867,353.4	82.27	83.10	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	461,355.2	295,741.8	608,823.7	-35.90	105.86	1.33	0.47	0.52	1.33	0.47	0.52	
GSMH(a.f)	35,178,971.7	63,576,940.3	116,476,177.1	80.72	83.20	101.33	100.47	100.52	101.33	100.47	100.52	

* Gerçekleşme Tahmini
Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

TABLO 17

GSMH 'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızı

(1977 Fiyatlarıyla Milyon TL)

SEKTÖRLER	1995			1996			1997*			Büyüme Hızı %			1995 - 1996			1996/1997*			1995			1996			1997*																	
1. Tarım	799.8	870.8	613.7	672.7	670.1	552.0	81.5	155.3	16.1	45.6	45.4	45.6	1,001.6	982.2	974.7	8.9	-0.4	-29.5	-17.6	-89.6	0.4	-0.8	13.6	11.4	12.9	10.9	9.2	7.9	9.2	8.8	7.1	1.1	2.0	0.2	0.6	0.6	12.5					
a) Çiftçilik																																										
b) Ormancılık																																										
c) Balıkçılık																																										
2. Sanayi	24.5	24.4	24.7	837.2	815.7	803.9	139.9	142.1	146.1				24.5	24.4	24.7	-0.4	-2.6	1.2	-1.4	2.8			0.3	0.3	0.3	11.4	10.3	0.3	11.4	10.3	11.4	8.8	7.1	2.0	2.0	0.2	0.6	0.6	12.5			
a) Maden ve Taşocakçılığı																																										
b) İmalat Sanayi																																										
c) Elektrik - Su																																										
3. İnşaat	507.5	523.3	554.3	1,392.6	1,244.5	1,327.9				507.5	523.3	554.3	3.1	-10.6	5.9	3.1	-10.6	5.9	6.7	8.6			6.9	6.8	6.9	18.9	17.1	6.9	18.9	17.1	6.9	18.9	17.1	6.9	18.9	17.1	6.9	18.9	17.1			
4. Ticaret - Turizm	1,149.0	1,033.6	1,098.8	243.6	210.9	229.1				1,149.0	1,033.6	1,098.8	-10.0	-13.4	6.3	-10.0	-13.4	6.3	8.6				15.6	13.5	15.6	3.3	2.8	15.6	3.3	2.8	15.6	3.3	2.8	15.6	3.3	2.8	15.6	3.3	2.8			
a) Toptan ve Per. Ticaret																																										
b) Otelcilik ve Lokantacılık																																										
5. Ulaştırma - Haberleşme	812.4	856.9	912.8	409.5	423.7	452.9	410.6	417.2	423.6	280.6	518.5	549.6	84.8	2.6	6.0	84.8	2.6	6.0	-0.1	34.5			11.0	11.2	11.0	5.6	5.8	11.0	5.6	5.8	5.6	5.5	5.5	5.6	5.5	5.5	5.6	5.5	5.5			
6. Mali Müesseseler																																										
7. Konut Gelirleri																																										
8. Serbest Meslek ve Hizmetler																																										
9. Kamu Hizmetleri																																										
10. İthalat Vergileri																																										
GSYİH(a.f)	7,360.0	7,637.7	7,764.0																																							
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	97.8	35.7	40.8																																							
GSMH(a.f)	7,457.8	7,673.4	7,804.8																																							

* Gerçekleşme Tahmini

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

TABLO 18

Kaynaklar - Harcamalar Dengesi

	(Milyon TL)											
	1996				1997(★)				Değişme %		GSMH'ya Oranı (%)	
	Cari	1977 Sabit	Fiyatlarla	Fiyatlarıya	Cari	1977 Sabit	Fiyatlarla	Fiyatlarıya	Cari	Sabit	1996	1997★
I. TOPLAM KAYNAKLAR												
1. GSMH	63,741,241.3	7,693.2	63,576,940.3	7,673.4	119,594,542.7	8,013.8	116,476,177.1	7,804.8	87.6	4.2	100.3	102.7
2. Dış Açık	164,301.0	19.8	9,899,941.2	1,194.9	3,118,365.6	209.0	19,357,131.3	1,297.1	83.2	1.7	100.0	100.0
II. TOPLAM YATIRIMLAR												
1. Sabit Sermaye Yatırımları	8,842,789.4	1,067.3	3,786,884.0	457.1	17,557,131.3	1,176.5	7,885,539.3	528.4	1,798.0	953.7	0.3	2.7
a) Kamu	5,055,905.4	610.2	1,057,151.8	127.6	9,671,592.0	648.1	9,671,592.0	648.1	95.5	8.6	15.6	16.6
b) Özel	3,786,884.0	457.1	1,057,151.8	127.6	7,885,539.3	528.4	7,885,539.3	528.4	98.5	10.2	13.9	15.1
2. Stok Değişmeleri	1,057,151.8	127.6	373,361.5	45.1	1,800,000.0	120.6	1,800,000.0	120.6	108.2	15.6	6.0	6.8
a) Kamu	683,790.3	82.5	683,790.3	82.5	635,718.0	42.6	635,718.0	42.6	70.3	-5.5	8.0	8.3
b) Özel	373,361.5	45.1	373,361.5	45.1	1,164,282.0	78.0	1,164,282.0	78.0	70.3	-5.5	1.7	1.5
III. TOPLAM TÜKETİM												
1. Kamu	53,841,300.1	6,498.3	14,228,783.4	1,717.3	100,237,411.4	6,716.7	28,527,530.3	1,911.6	86.2	3.4	84.7	86.1
2. Özel	39,612,516.7	4,781.0	9,735,640.2	1,175.1	71,709,881.1	4,805.1	16,238,765.7	1,088.1	100.5	11.3	22.4	24.5
IV. TOPLAM YURTİÇİTASARRUFLAR												
									81.0	0.5	62.3	61.6
									66.8	-7.4	15.3	13.9

* Gerçekleşme Tahmini
Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

b) İstihdam

1994, 1995, 1996 ve 1997 yıllarında istihdamın sektörlere dağılımı karşılaştırılmalı olarak Tablo 19 'da verilmiştir. Tarım Sektörünün payı 1994 'te % 23.4 'ten, 1997 'de % 20.5 'e düşerken Kamu Hizmetlerinin payı % 21.9 'dan % 20.9 'a düşmüştür. Ticaret ve Serbest Meslek Sektörlerinin payları ise % 12.7 dolaylarında seyretmiştir.

TABLO 19

İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Nüfus

Yıllar Sektörler	1994		1995		1996		1997*	
	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay
1. TARIM	17,738	23.4	17,383	22.8	16,862	21.2	16,525	20.5
2. SANAYİ	8,207	10.8	8,348	10.9	8,354	10.5	8,371	10.4
a) Taşocakçılığı	976	1.3	976	1.3	976	1.2	982	1.2
b) İmalat Sanayi	6,000	7.9	6,107	8.0	6,107	7.7	6,107	7.6
c) Elektrik - Su	1,231	1.6	1,265	1.6	1,271	1.6	1,282	1.6
3. İNŞAAT	9,584	12.6	9,584	12.5	9,807	12.4	10,241	12.7
4. TİCARET - TURİZM	8,004	10.6	8,367	10.9	8,367	10.6	8,702	10.8
a) Toptan ve Perakende Ticaret	5,182	6.9	5,470	7.1	5,470	6.9	5,626	7.0
b) Otelcilik ve Lokantacılık	2,822	3.7	2,897	3.8	2,897	3.7	3,076	3.8
5. ULAŞTIRMA HABERLEŞME	6,228	8.2	6,510	8.5	6,756	8.5	7,058	8.7
6. MALİ MÜESSESELER	2,194	2.9	2,397	3.1	2,456	3.1	2,575	3.2
7. SERBEST MESLEKLER	7,266	9.6	7,276	9.6	9,867	12.4	10,293	12.8
8. KAMU HİZMETLERİ (Kit ve Belediyeler dahil)	16,589	21.9	16,589	21.7	16,899	21.3	16,899	20.9
TOPLAM	75,810	100.0	76,454	100.0	79,368	100.0	80,664	100.0
İşsiz Sayısı	704		752		946		799*	
Toplam Nüfus	179,208		181,363		183,290		185,241	

(*) Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

c) Fiyat Hareketleri ve Ücretler

1988-1997 yılları ile 1998 yılının ilk sekiz ayındaki fiyat hareketleri karşılaştırmalı olarak Tablo 20 'de verilmiştir. Devlet Planlama Örgütüncü yapılan yeni bir anket sonucu belirlenen eğilimlere göre ağırlıklı tüketim kalıbı 1 Ocak 1988 'den itibaren baz olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Hayat Pahalılığı 1986 'da % 48.09, 1987 'de % 43.01, 1988 'de % 62.57, 1989 'da %51.81, 1990 'da % 69.41, 1991'de % 46.33, 1992 'de % 63.37, 1993 'de % 61.16, 1994 'de % 215.01, 1995 'te % 72.15, 1996 'da % 87.54, 1997 'de % 81.67 ve 1998 'in ilk sekiz ayında % 43.85 olarak saptanmış olup bunun mal ve hizmet guruplarına göre dağılımı Tablo 21 'de gösterilmektedir.

Yüksek enflasyonist ortamda maaş ve ücretlerin satın alma gücünü korumak düşüncesiyle 1983 yılından beri eşel mobil sistemi uygulanmaktadır. 1985 yılı sonuna kadar her dört ay sonundaki hayat pahalılığı artışı dikkate alınarak maaş ve ücretlere yansıtılan artışlar 1986 yılından itibaren her üç ve 1 Nisan 1990 'dan itibaren her iki aydaki duruma göre ayarlanmaya başlanmıştır.

Bankalar Kurulu 7/1979 sayılı Kamu Görevlileri Yasası 'nın 121. maddesi uyarınca ödenmekte olan aylık maaş ve ücretlerin 1.05.1990 tarihinden geçerli olmak üzere her ayın ilk mesai günü peşin olarak ödenmesini karara bağladı.

Asgari Ücret Saptama Komisyonu 'nda, alınan tavsiye kararları uyarınca asgari ücret:

1 Ocak 1987 'den itibaren ayda	90,000.-TL
1 Ocak 1988 'den itibaren ayda	121,000.-TL
1 Ocak 1989 'dan itibaren ayda	205,000.-TL
1 Ocak 1990 'dan itibaren ayda	340,500.-TL
1 Ocak 1991 'den itibaren ayda	520,000.-TL
1 Ocak 1992 'den itibaren ayda	806,000.-TL
1 Ocak 1993 'den itibaren ayda	1,373,000.-TL
1 Ocak 1994 'den itibaren ayda	3,000,000.-TL
1 Ağustos 1994 'den itibaren ayda	5,000,000.-TL
1 Ocak 1995 'den itibaren ayda	9,420,000.-TL
1 Eylül 1995 'ten itibaren ayda	11,590,000.-TL
1 Ocak 1996 'dan itibaren ayda	14,800,000.-TL
1 Ocak 1997 'den itibaren ayda	23,000,000.-TL
1 Ocak 1998 'den itibaren ayda	50,250,000.-TL

olarak saptanmıştır.

TABLO 20

HAYAT PAHALILIĞI

	1986 %	1987 %	1988 %	1989 %	1990 %	1991 %	1992 %
Ocak	7.10	3.18	8.08	5.71	6.44	3.33	7.42
Şubat	11.54	4.43	17.09	14.07	16.89	6.43	18.28
Mart	19.01	9.05	24.11	16.47	20.82	10.68	22.29
Nisan	19.15	10.00	26.58	20.78	25.02	15.21	25.55
Mayıs	20.69	11.35	28.53	24.09	28.30	17.98	28.12
Haziran	21.07	17.12	31.45	25.17	32.22	23.82	30.50
Temmuz	31.75	19.33	36.44	32.82	35.44	26.78	34.62
Ağustos	36.47	19.77	44.73	40.43	50.99	29.17	39.05
Eylül	36.68	24.43	48.11	41.73	58.19	34.86	44.20
Ekim	38.81	34.54	53.54	43.97	61.98	39.06	50.14
Kasım	41.48	38.40	57.86	47.98	65.63	42.51	55.92
Aralık	48.09	43.01	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37

	1993 %	1994 %	1995 %	1996 %	1997 %	1998 %
Ocak	4.93	4.82	9.54	6.74	5.19	4.64
Şubat	12.12	14.37	17.02	13.74	14.03	13.11
Mart	17.86	39.59	25.93	18.55	24.23	18.95
Nisan	20.50	66.83	27.36	22.94	29.07	24.41
Mayıs	22.35	109.38	29.64	30.59	32.81	29.23
Haziran	25.34	116.43	31.61	36.55	34.26	32.80
Temmuz	31.53	126.64	40.69	48.09	39.68	36.72
Ağustos	37.80	149.29	50.55	60.81	50.85	43.85
Eylül	40.46	166.12	60.11	67.00	56.62	
Ekim	44.01	179.13	63.83	73.47	64.48	
Kasım	50.87	192.89	67.20	79.91	73.64	
Aralık	61.16	215.01	72.15	87.54	81.67	

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 21

Hayat Pahalılığının Mal ve Hizmet Guruplarına Göre Dağılımı

	1984 %	1985 %	1986 %	1987 %
Yiyecek ve İçecek	45.48	16.89	30.83	19.63
Ev ve Ev masrafı	6.70	5.03	3.23	6.11
Giyim	5.53	12.34	7.74	7.68
İlaç ve Tıp	0.62	0.46	0.41	0.39
Eğitim	0.60	0.33	0.11	0.47
Taşıt	6.36	3.93	1.45	3.47
Hizmetler	1.32	1.25	1.34	0.79
Eğlence ve Okuma	0.93	0.35	0.92	0.66
Sigara	3.03	2.31	1.00	3.63
Şahsi Harcamalar	0.15	0.15	0.18	0.18
Toplam	70.72	43.04	48.09	43.01

1 Ocak 1988 'den itibaren yeni döküm uygulanmıştır, şöyle ki

	1988 %	1989 %	1990 %	1991 %	1992 %	1993 %	1994 %	1995 %	1996 %	1997 %	1998*
Gıda	27.53	27.89	21.71	22.44	22.83	24.13	103.43	29.98	31.36	32.19	19.03
Giyim	5.57	5.66	7.88	3.62	6.57	7.50	19.82	8.21	10.28	6.13	3.98
Ev Eşyası	6.49	3.10	5.96	4.04	5.39	4.14	17.57	4.13	5.05	5.88	2.74
Sağlık ve Kişisel Bakım ile İlgili Harcamalar	3.36	2.21	2.61	2.56	3.45	3.19	10.28	3.20	5.90	4.58	2.78
Ulaştırma ve Haberleşme	9.62	6.96	19.46	5.63	13.73	14.05	37.06	13.42	19.78	19.84	8.38
Kültür, Eğitim ve Eğlence	4.78	1.66	5.17	3.06	4.22	4.06	7.84	4.17	4.57	4.55	2.56
Konut ve Konut ile İlgili Harcamalar	3.15	2.88	4.53	3.30	4.93	2.81	14.11	7.45	8.01	6.25	3.41
Sigara	2.07	1.47	2.09	1.68	2.25	1.28	4.90	1.59	2.59	2.25	0.79
Toplam	62.57	51.81	69.41	46.33	63.37	61.16	215.01	72.15	87.54	81.67	43.85

(*) Aralık - Ağustos Dönemi

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

2. Mali ve Parasal Gelişmeler

a) Mali Gelişmeler

Bütçe harcamaları 1993 'te 2,504.3 milyar TL, 1994 'te 6,260.5 milyar TL, 1995 'te 13,655.4 milyar TL, 1996 'da 24,380.6 milyar TL ve 1997 'nin on bir aralık döneminde 39,353.1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu harcamaların yerel gelir katkısı % 62.0 ile % 75.8 arasında seyretmiştir. Yerel gelirleri GSMH ile karşılaştırdığımızda yerel gelirlerin % 24.1 ile % 28.6 arasında seyretmiş olduğunu görürüz (Tablo 22 ve 23).

1996 yılı sonu itibarıyla birikmiş bütçe açıkları 8,719,212.5 milyon TL'na baliğ olmuştur (Tablo 24).

Bütçe açıklarına karşılık T.C Ziraat Bankası 'ndan sağlanan krediler, faizler hariç 1997 yılı sonunda 55.9 milyar TL tutarındadır. 1987 yılından sonra T.C Ziraat Bankası 'ndan borç alınmamıştır (Tablo 25). 1996 mali yılı toplam bütçe açığı 2,625.8 milyar TL olup borçlanmalarla karşılanmıştır.

TABLO 22

**G.S.M.H. ile Karşılaştırmalı Bütçe Analizi
1993 - 1997**

	1993		1994		1995		1996		1997 (Ocak - Kasım)	
	Gerçek leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek leşme	G.S.M.H. Yüzdesi	Gerçek leşme	G.S.M.H. Yüzdesi
I. Bütçe Yerel Gelirleri	1,689.5	24.3	4,748.5	28.6	8,463.4	24.1	15,528.4	24.4	28,463.3	24.5
1. Vergi Gelirleri	1,392.4	20.0	3,129.1	18.8	6,202.7	17.6	11,366.6	17.9	21,473.0	18.5
a) Dolaysız Vergiler	727.8	10.5	1,813.8	10.9	3,661.1	10.4	6,518.7	10.3	12,193.4	10.5
b) Dolaylı Vergiler	664.6	9.5	1,315.3	7.9	2,541.6	7.2	4,847.9	7.6	9,279.6	8.0
2. Diğer Gelirler	297.1	4.3	1,619.4	9.8	2,260.7	6.5	4,161.8	6.5	6,990.3	6.0
II. Bütçe Giderleri	2,504.3	36.0	6,260.5	37.8	13,655.4	38.7	24,380.6	38.3	39,353.1	33.8
1. Cari Giderler	2,063.6	29.7	5,341.3	32.2	12,057.5	34.2	20,538.8	32.3	33,154.3	28.5
a) Personel Giderleri	973.8	14.0	2,669.3	16.1	5,509.5	15.7	9,276.0	14.6	14,590.6	12.5
b) Diğer Cari Giderler	188.7	2.7	368.5	2.2	753.9	2.1	1,395.6	2.2	1,991.1	1.7
c) Transferler	901.1	13.0	2,303.5	13.9	5,794.1	16.4	9,867.2	15.5	16,572.6	14.3
- Sosyal	693.9	10.0	1,821.1	11.0	5,002.9	14.2	7,682.6	12.1	11,608.2	10.0
- Diğer	207.2	3.0	482.4	2.9	791.2	2.2	2,184.6	3.4	4,964.4	4.3
2. Savunma Giderleri	126.1	1.8	310.3	1.9	747.5	2.1	1,247.5	1.9	2,392.7	2.0
3. Yatırımlar	314.6	4.5	608.9	3.7	850.4	2.4	2,594.3	4.1	3,806.1	3.3
III. Dış Yardım ve										
Borçlanmalar	814.8	11.7	1,512.0	9.2	5,192.0	14.8	8,852.2	13.9	10,889.8	9.3
- Dış Yardımlar	296.4	4.3	632.1	3.8	1,295.0	3.7	6,226.4	9.8	9,250.1	7.9
- Borçlanmalar (Açık)	518.4	7.4	879.9	5.4	3,897.0	11.1	2,625.8	4.1	1,639.7	1.4

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

Not: G.S.M.H 1993 6,941.2 Milyar TL
 1994 16,581.6 " TL
 1995 35,179.0 " TL
 1996 63,576.9 " TL
 1997 116,476.2 " TL

TABLO 23

Karşılaştırmalı Bütçe Özeti
1993 - 1997

(Milyar TL)

	1993		1994		1995		1996		1997 (Ocak - Kasım)	
	Gerçekleşme	%	Gerçekleşme	%	Gerçekleşme	%	Gerçekleşme	%	Gerçekleşme	%
Bütçe Finansmanı										
Yerel Kaynaklar	1,689.5	67.5	4,748.5	75.8	8,463.4	62.0	15,528.4	63.7	28,463.3	72.3
Dış Yardım	296.4	11.8	632.1	10.1	1,295.0	9.5	6,226.4	25.5	9,250.1	23.5
Borçlanma	518.4	20.7	879.9	14.1	3,897.0	28.5	2,625.8	10.8	1,639.7	4.2
	2,504.3	100.00	6,260.5	100.0	13,655.4	100.00	24,380.6	100.0	39,353.1	100.0
Cari Harcamalar	2,063.6	82.4	5,341.3	85.3	12,057.5	83.3	20,538.8	84.2	33,154.1	84.2
Savunma Harcamaları	126.1	5.0	310.3	5.0	747.5	5.5	1,247.5	5.1	2,392.7	6.1
Yatırım Harcamaları	314.6	12.6	608.9	9.7	850.4	6.2	2,594.3	10.7	3,806.1	9.7
	2,504.3	100.0	6,260.5	100.0	13,655.4	100.0	24,380.6	100.0	39,353.1	100.0

Not: Ankara 'da ödenen yatırım harcamaları yukarıdaki rakamlara dahil edilmemiştir.

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 24

Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları

(Cari Fiyatlarla Milyon TL.)

	Bütçe Açığı	GSMH% 'si
1975 Yılı Bütçe Açığı		
1976 " " "	156.2	8.6
1977 " " "	163.1	5.8
1978 " " "	275.9	7.2
1979 " " "	289.3	5.5
1980 " " "	666.6	7.8
1981 " " "	1,541.3	8.8
1982 " " "	2,024.8	8.3
1983 " " "	2,856.8	8.3
1984 " " "	3,722.7	7.9
1985 " " "	6,789.8	9.2
1986 " " "	12,504.8	9.9
1987 " " "	22,585.4	11.6
1988 " " "	20,154.2	7.3
1989 " " "	19,386.5	4.0
1990 " " "	24,201.3	2.7
1991 " " "	83,535.0	5.4
1992 " " "	255,513.6	11.2
1993 " " "	341,678.9	8.5
1994 " " "	518,431.3	7.4
1995 " " "	879,891.6	5.4
1996 " " "	3,897,049.6	11.1
1996 Yıl Sonu Birikmiş Bütçe Açığı	2,625,793.8	4.1
1997 Yılı Onbir Aylık Bütçe Açığı	8,719,212.5	-
	1,639,713.3	-

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 25**T.C. Ziraat Bankasından Sağlanan Kredilerin (Faizler Hariç)
Yıllar İtibarıyla Dökümü**

(Milyar TL.)

1975	0.1
1976	0.1
1977	0.3
1978	0.3
1979	0.4
1980	1.4
1981	2.0
1982	3.0
1983	5.3
1984	6.4
1985	8.8
1986	18.0
1987	10.0
1988	-
1989	-
1990	-
1991	-
1992	-
1993	-
1994	-
1995	-
1996	-
1997	-
	55.9

Kaynak: Ekonomi ve Maliye Bakanlığı
Devlet Planlama Örgütü

a) Parasal Gelişmeler

38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası 81 sayı ve 16.07.1997 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yasanın öngördüğü Kıymetli Metaller ve Kıymetli Taşların ithal ve ihracının Usul ve Esasları Tüzüğü 100 sayı ve 4 Eylül 1997 tarihli Resmi Gazete 'de A.E.618 olarak yayımlanmış bulunmaktadır.

Para ve Kambiyo Yasası 'nın 6., 7. ve 9. maddeleri altında öngörülen Tebliğler 89 sayı ve 4 Ağustos 1997 tarihli Resmi Gazetede sıra ile A.E.540, A.E.541 ve A.E.539 olarak yayımlanmıştır.

Hazırlanan KKTC Bankalar Yasa Tasarısı Cumhuriyet Meclisi iç tüzüğünün 83. maddesi gereğince 105 sayı ve 17 Eylül 1997 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmak suretiyle halkın bilgisine sunuldu. Söz konusu Tasarının tasvibi halinde 25/1983, 26/1987 ve 42/1989 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle 11/1976 sayılı Bankalar Yasası yürürlükten kaldırılacaktır.

3. Ticaret Pazarlama ve Ödemeler Dengesi

a) Ticaret ve Pazarlama

Toptan ve perakende ticaret KKTC Ekonomisinde önemli bir yer işgal etmektedir. Bu sektörden doğan katma değer cari fiyatlarla 1994 'te 2,471,179.5 milyon TL, 1995 'de 4,657,853.1 milyon TL, 1996'da 6,400,410.6 milyon TL olarak gerçekleşmiş, 1997 'de ise 12,863,371.8 milyon TL olarak tahmin edilmiştir. Böylece sektörün GSYİH içindeki payı 1994 'de %15.2, 1995 'te %13.4 ve 1996 'da %10.1 olarak görülmektedir. 1997 'deki pay %11.1 olarak tahmin edilmiştir.

İstihdam açısından bakıldığında toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışanlar 1994 'de 5182, 1995 ve 1996 'da 5470 olarak saptanmış, 1997 'de ise 5626 olarak tahmin edilmiştir. Bu suretle kişi başına katma değer 1994 'te 476.9 milyon TL, 1995 'te 851.5 milyon TL, 1996 'da 1,170.0 milyon TL ve 1997 'de 2,286.4 milyon TL şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 26 incelendiğinde 1981 - 1997 yılları itibarıyla dış alımın % 40.2 - 55.5 arasındaki bölümünün Türkiye 'den ve %44.5 - 59.8 arasındaki bölümünün diğer ülkelere, dış satımın ise %11.7 - 48.2 arasındaki bölümünün Türkiye 'ye %51.8 -88.3 arasındaki bölümünün ise diğer ülkelere yapıldığını görürüz.

Dış alımlarımızda Türkiye birinci sırayı alırken, dış satımlarımızda 1995 yılı sonuna kadar en büyük pay Birleşik Krallığa, 1996 ve 1997 'de ise en büyük pay Türkiye 'ye gitmiştir.

Tarım ürünleri dış satımlarımızın %40.0 ile %56.8 arasında değişen bir oranını oluştururken %43.2 ile %60 arasında değişen bir oranı da sanayi ürünlerinden oluşmuştur (Tablo 28).

Dış Ticaret açığımızın dolar bazında seyri Tablo 30 'da gösterilmiştir. Bu tablonun kapsadığı dönemde dış satımın dış alımı karşılama oranı %14.7 ile %47.1 olarak ortaya çıkmaktadır.

Dış Ticaretimizin gelişmesinde ulaşım ve haberleşme en büyük etkenlerdendir. Politik ve ekonomik nedenlerle KKTC deniz ve hava limanlarına uluslararası ticarete mevcut koşulların gerektirdiği şekilde düzenli uçak ve gemi seferleri yapılamamaktadır. Dış dünya ile haberleşme imkanlarımız da arzu edilen düzeyde değildir. Bütün bunlara karşın çok sayıda yabancı ülke ile ticari ilişkiler tesis edilmiş olup durumun iyileştirilmesi yönünde çalışmalar sürdürülmektedir.

b) Ödemeler Dengesi

1995, 1996 ve 1997 yıllarında ticaret açığı ortalama olarak 275 milyon ABD doları şeklinde görülmektedir.

Genelde dış satımlarımız dış alımlarımızın %25.8 'ini karşılayabilmiştir. 1979 - 1997 dönemi dış ticaretini gösteren Tablo 30 incelendiğinde en iyi performansın ihracatın, ithalatın %47.1 'ine karşıladığı 1980 yılında, en kötü performansın ise ithalatın sadece %14.7 'sini karşılayabildiği 1992 yılında olduğu görülür.

Görünmeyen işlemlerde Turizmin katkısı 1995 'te 218.9 milyon ABD doları, 1996 'da 175.6 milyon ABD doları ve 1997 'de 189.2 milyon ABD doları olarak görülmektedir. Diğer görünmeyenlerin etkisiyle Cari İşlemler Dengesindeki açık 1995 - 1997 yıllarında sıra ile 12.3, 2.0 ve 21.0 milyon ABD doları olarak ortaya çıkmaktadır. 1997 yılında KKTC 'ye gelen turist sayısı 399,364 olup, bunun %81.7 'si Türkiye 'den %18.3 'ü ise diğer ülkelere dendir. 1998 yılının ilk yedi ayında toplam turist sayısı 207,205 olup, bunun %84.7 'si Türkiyeden, %15.3 'ü ise diğer ülkelere gelmiştir (Tablo 32).

TABLO 26

K.K.T.C. 'nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle olan Dış Ticareti
1981 - 1997

(Milyon ABD \$)

Yıllar	Dış Alım					Dış Satım				
	Türkiye	%	Diğer Ülkeler	%	Toplam	Türkiye	%	Diğer Ülkeler	%	Toplam
1981	44.2	42.5	59.9	57.5	104.1	7.1	19.3	29.8	80.7	36.9
1982	49.5	41.3	70.4	58.7	119.9	7.3	18.5	32.2	81.5	39.5
1983	65.3	45.0	80.0	55.0	145.3	6.5	16.1	34.2	83.9	40.7
1984	61.5	45.1	74.8	54.9	136.3	8.4	21.6	30.4	78.4	38.8
1985	65.1	45.5	77.9	54.5	143.0	5.4	11.7	40.9	88.3	46.3
1986	70.1	45.8	83.1	54.2	153.2	7.7	14.8	44.3	85.2	52.0
1987	94.3	42.7	126.7	57.3	221.0	7.9	14.3	47.2	85.7	55.1
1988	101.9	46.7	116.2	53.3	218.1	6.3	12.0	46.1	88.0	52.4
1989	112.5	42.9	149.9	57.1	262.4	9.2	17.5	46.0	82.5	55.2
1990	153.5	40.2	228.0	59.8	381.5	7.9	12.1	57.6	87.9	65.5
1991	143.0	47.5	158.1	52.5	301.1	7.3	13.9	45.2	86.1	52.5
1992	178.7	48.1	192.7	51.9	371.4	9.1	16.7	45.5	83.3	54.6
1993	150.9	41.5	213.0	58.5	363.9	12.5	22.9	42.0	77.1	54.5
1994	129.3	45.1	157.3	54.9	286.6	10.4	19.5	43.0	80.5	53.4
1995	194.8	53.2	171.3	46.8	366.1	20.2	30.0	47.1	70.0	67.3
1996	176.1	55.3	142.3	44.7	318.4	34.0	48.2	36.5	51.8	70.5
1997*	196.2	55.5	157.1	44.5	353.3	33.4	47.2	37.3	52.8	70.7

*Ön Tahmin

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 28

K.K.T.C. Dışsatımının Yapısı
1990 - 1997

	(Milyon ABD \$)							
	1990 % Değer Pay	1991 % Değer Pay	1992 % Değer Pay	1993 % Değer Pay	1994 % Değer Pay	1995 % Değer Pay	1996 % Değer Pay	1997* % Değer Pay
1. Tarım Ürünleri	29.8	27.0	31.0	24.3	25.7	26.9	31.0	29.1
a) Narenciye	37.4	41.1	40.7	30.5	29.6	32.8	32.1	20.5
b) Patates	2.4	4.6	3.3	1.3	0.7	1.4	0.9	0.8
c) Canlı Hayvanlar	0.3	0.2	0.5	-	0.3	0.4	1.0	1.0
d) Diğer Tarım Ürünleri	2.6	5.5	5.0	6.4	8.9	3.0	6.5	6.8
2. Sanayi Ürünleri	35.2	48.0	23.4	30.0	27.4	39.8	38.4	40.5
a) İşlenmiş Tarım ve Gıda	11.9	16.0	7.1	8.2	7.1	11.9	13.2	12.2
b) Diğer Sanayi Ürünleri	23.3	32.0	16.3	21.8	20.3	27.9	25.2	28.3
3. Mineraller	0.5	0.6	0.2	0.2	0.3	0.6	1.1	1.1
Toplam	65.5	52.5	54.6	54.5	53.4	67.3	70.5	70.7
	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

(*) Ön Tahmin

Kaynak : Devlet Planlama Örgütü

TABLO 29

Dışalım ve Dışsatımın Mal Gruplarına Göre Tansifi
(Milyon ABD \$)

Mal Grubu	Değer	1996 İthalat %Pay	Değer	1996 İhracat %Pay
Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünler	3.2	1.0	5.7	8.1
Bitkisel Ürünler	33.2	10.4	27.2	38.6
Hayvansal ve Bitkisel Yağlar	2.9	0.9	0.1	0.1
Gıda Sanayi Ürünleri, İçkiler ve Tütün	38.3	12.0	8.6	12.2
Mineral Maddeleri	38.0	11.9	0.4	0.6
Kimya Sanayi ve Ürünleri	26.0	8.2	1.1	1.6
Plastikler ve Mamülleri; Kauçuk ve Mamülleri	9.2	2.9	0.1	0.1
Deri, Kösele, Post ve Kürklerle Bunlardan Mamül Eşya; Saracıye Eşyası: Seyahat Eşyası	0.5	0.2	1.0	1.4
Ağaç ve ağaçtan Mamül Eşya; Odun Kömürü; Mantardan Eşya; Hasırcı ve Sepetçi Eşyası	8.0	2.5	1.6	2.2
Odun Hamuru, Kağıt, Karton ve Mamülleri	10.2	3.2	0.6	0.8
Dokumaya Elverişli Maddeler ve Bunlardan Mamül Eşya;	25.0	7.9	22.6	32.1
Ayakkabılar, Başlıklar, Bastonlar, Kırbaçlar ve Aks; Tüpler, Yapma Çiçekler	3.5	1.1	0.0	0.0
Taş, Alçı, Çimento, Amyant Mika v.b. Maddelerden Eşya; Seramik Cam ve Cam Eşya;	10.4	3.3	0.0	0.0
İnciler, Kıymetli Taşlar ve Metaller, Taklit Mücevherler, Metal Paralar	0.1	0.0	-	-

Adi Metaller ve Bunlardan Mamül Eşya	25.7	8.1	1.2	1.7
Makineler ve Mekanik Cihazlar; Elektrik Malz., Elektrik Aygıt ve Cihazları	44.4	14.0	0.3	0.5
Nakit Vasıtaları	29.1	9.1	-	-
Optik Alet ve Cihazları; Tıbbi Alet ve Cihazları, Saatçı Eşyası; Müzik Aletleri ve Aks.	3.3	1.0	-	-
Silahlar ve Mühimmat ile Bunların Aksamları ve Parçaları	0.6	0.2	-	-
Çeşitli Mamül Eşya	6.8	2.1	0.0	0.0
Sanat Eserleri, Koleksiyon Eşyası ve Antikalar	0.0	0.0	-	-
	318.4	100.0	70.5	100.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

TABLO 30

Dış Ticaret
1979 - 1997

(Milyon ABD \$)

Yıllar	Dış Alım	Dış Satır ı	Açık	Dışsatımın Dışalımı Karşılama Oranı
1979	90.8	35.8	55.0	%39.4
1980	94.4	44.5	49.9	%47.1
1981	104.1	36.9	67.2	%35.4
1982	119.9	39.5	80.4	%32.9
1983	145.3	41.0	104.3	%28.2
1984	135.6	38.4	97.2	%28.3
1985	141.7	45.8	95.9	%32.3
1986	153.2	52.0	101.2	%33.9
1987	221.0	55.1	165.9	%24.9
1988	218.1	52.4	165.7	%24.0
1989	262.5	55.2	207.3	%21.0
1990	381.5	65.5	316.0	%17.2
1991	301.1	52.5	248.6	%17.4
1992	371.4	54.6	316.8	%14.7
1993	363.9	54.5	309.4	%15.0
1994	286.6	53.4	233.2	%18.6
1995	366.1	67.3	298.8	%18.4
1996	318.4	70.5	247.9	%22.1
1997*	353.3	70.7	282.6	%20.0

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

*Ön Tahmin

TABLO 31

Ödemeler Dengesi

(Milyon ABD \$)

	1995	1996	1997*	Değişme	
				1995-1996	% 1996-1997*
I. Cari İşlemler					
A: Dış Ticaret					
1. Dış Satım	67.3	70.5	70.7	4.8	0.3
2. Dış Alım	-366.1	-318.4	-353.3	-13.0	11.0
Dış Ticaret Dengesi	-298.8	-247.9	-282.6	-17.0	14.0
B: Görünmeyen İşlemler					
1. Turizm (Net)	218.9	175.6	189.2	-19.8	7.7
2. Diğer Görünmeyenler (Net)	67.6	90.3	72.4	4.0	3.0
Görünmeyen İşlemler Dengesi	286.5	245.9	261.6	-14.2	6.4
Cari İşlemler Dengesi	12.3	-2.0	-21.0	-83.7	950.0
II. Sermaye Hareketleri					
1. TC Yardım ve Kredileri	28.4	82.8	145.8	191.5	76.1
2. Diğer Dış Yardımlar	2.4	2.8	3.1	16.7	10.7
3. Bedelsiz Dış Alım	151.6	139.0	154.4	-8.3	11.1
4. Kısa Vadeli Diğer Sermaye Hareketleri	-105.9	-125.2	-140.0	18.2	11.8
Sermaye Hareketleri Dengesi	76.5	99.4	163.3	29.9	64.3
Genel Denge	64.2	97.4	142.3	51.7	46.1
III. Rezerv Hareketleri (-Alış + Azalış)	-66.1	-95.9	-142.9	45.0	49.0
IV. Net Hata ve Noksan	1.9	-1.5	0.6		
Net Dış Alem Faktör Gelirleri	9.9				

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü
*Gerçekleşme Tahmini

TABLO 32

**Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler
1978 - 1998**

Yıllar	T.C. 'den Turist	% Pay	Diğer Ülkelerden Turist	% Pay	Toplam
1978	104,738	92.8	8,172	7.2	112,910
1979	95,115	87.7	13,286	12.3	108,401
1980	69,808	82.6	14,703	17.4	84,511
1981	62,660	80.2	15,474	19.8	78,134
1982	65,018	74.2	20,611	25.8	87,629
1983	78,467	79.3	20,467	20.7	98,934
1984	93,413	82.4	19,905	17.6	113,318
1985	103,791	83.0	21,284	17.0	125,075
1986	107,064	80.0	26,766	20.0	133,830
1987	147,965	80.3	36,372	19.7	184,337
1988	173,599	75.6	55,907	24.4	229,506
1989	214,566	78.3	59,507	21.7	274,073
1990	243,269	80.9	57,541	19.1	300,810
1991	179,379	81.4	40,858	18.6	220,237
1992	210,178	78.5	57,440	21.5	267,618
1993	281,370	78.3	77,943	21.7	359,313
1994	256,536	73.0	95,098	27.0	351,634
1995	298,026	77.3	87,733	22.7	385,759
1996	289,195	79.2	76,000	20.8	365,195
1997	326,364	81.7	73,000	18.3	399,364
1998	175,415	84.7	31,790	15.3	207,205
Ocak - Temmuz					

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü

III. BÖLÜM

**MERKEZ BANKASININ 31.12.1997 TARİHİ
İTİBARIYLA YILLIK HESAPLARI**

TABLO 33

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI 'NIN 31 Aralık 1997 TARİHLİ BİLANÇOSU

(Milyon TL)

Aktif	1997 Aralık	1996 Aralık	Pasif	1997 Aralık	1996 Aralık
Döner Değerler (1)	17,545,249.4	4,995,995.1	Mevduat (6)	16,369,586.2	8,362,375.0
Hazine Cari Hesabı (5)	534.0	991,972.7	Mevduat Munzam Karşılıkları (7)	20,872,890.7	9,951,739.4
Krediler (2)	25,482,474.7	14,469,449.0	Fonlar (8)	2,375,233.3	1,038,120.3
Bina ve Teçhizat (3)	12,135.6	2,878.3	Diğer Pasifler (9)	15,239,719.3	10,148,591.5
Diğer Aktifler (4)	13,737,995.7	9,695,484.8	Öz Kaynaklar (10)	1,920,959.9	654,953.7
	56,778,389.4	30,155,779.9		56,778,389.4	30,155,779.9

TABLO 34

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI'NIN
01.0.1.1997-31.12.1997 DÖNEMİ KAR VE ZARAR HESABI

(Milyon TL)

GİDER	1997		1996	
	01.01.97-31.12.97	01.01.96-31.12.96	01.01.97-31.12.97	01.01.96-31.12.96
Personel Giderleri (11)	134,192.7	61,646.4		
İdari Giderler (12)	348,614.4	254,772.8		
Hukuk Danışmanlığı ve Davası Masrafları	1,694.6	852.0		
Verilen Faizler (13)	2,101,567.1	1,038,433.6		
Verilen Komisyonlar	8,980.3	2,095.6		
Amortismanlar	1,933.0	393.2		
Kasadaki TL ve Efektif sigortası	100,000.0	50,000.0		
Emekli Sandığı	300,000.0	30,000.0		
Sağlık Fonu	50,000.0	-		
Sair Giderler	1,055,506.3	21,315.3		
Dönem Karı	1,266,006.2	480,237.0		
	5,368,494.6	1,939,745.9		
GELİR				
Alınan Faizler (14)	2,975,717.5	1,187,854.7		
Alınan Komisyonlar (15)	87,774.8	42,836.7		
Kambiyo İşlemleri Gelirleri	47,591.1	17,754.3		
Sair Gelirler	2,257,405.2	691,300.2		
	5,368,494.6	1,939,745.9		

HESAPLAR HAKKINDA AÇIKLAMALAR

	Milyon TL	Milyon TL
	1997 Aralık	1996 Aralık
(1) DÖNER DEĞERLER		
Kasa		
Yoldaki Paralar	11, 826.7	367,084.8
Altın Kasası	-	-
Efektif Deposu	47,803.2	33,722.1
(Dolar Karşılıkları 31.12.1996 'da 17,245,184 31.12.1997 'de 16,546,715 ABD Dolarıdır).	3,380,411.3	1,846,528.1
Hatıçteki Bankalar (TL)	1,882,883.3	73,794.3
Hatıçteki Bankalar (Yabancı Para)	12,222,325.0	2,674,865.8
(Dolar Karşılıkları 31.12.1996 'da 24,906,336 31.12.1997 'de 59,753,721 ABD Dolarıdır).	<u>17,545,249.4</u>	<u>4,995,995.1</u>
(2) KREDİLER		
Hazineye Kısa Vadeli Avans	19,861,043.0	11,808,000.0
Hazine Kefaletini Haiz Bonolar Üzerine Avans	1,387,993.3	731,625.4
İhracat Senetleri Üzerine Avans	126,453.8	30,460.4
Küçük Sanat Erbabı Senetleri Üzerine Avans	156,044.3	144,256.0
Döviz Mukabili Avans	548,854.0	268,247.0
Sanayi Senetleri Üzerine Avans	9,306.5	10,855.4
Tarım Senetleri Üzerine Avans	1,104,111.0	525,890.4
Turizm Senetleri Üzerine Avans	626.9	626.9
Döviz Senetleri Üzerine Avans	1,819,154.2	949,478.5
Ticari Senetler Üzerine Avans	468,887.7	-
	<u>25,482,474.7</u>	<u>14,469,449.0</u>
(3) BİNA VE TEÇHİZAT		
Teçhizat		
Eksi: Amortisman	14,091.3	3,250.2
	2,449.0	886.3
Bina	11,642.3	2,363.9
Eksi: Amortisman	701.5	701.5
	208.2	187.1
	493.3	514.4
	<u>12,135.6</u>	<u>2,878.3</u>
(4) DİĞER AKTİFLER		
Muvakkat Borçlular	13,736,079.0	9,694,958.9
Kırtasiye ve Matbua Deposu	1,916.7	525.9
	<u>13,737,995.7</u>	<u>9,695,484.8</u>

	1997 <u>Aralık</u>	1996 <u>Aralık</u>
(5) HAZİNE CARİ HESABI		
Türk Parası	534.0	991,972.7
Yabancı Parası	-	-
	<u>534.0</u>	<u>991,972.7</u>
(6) MEVDUAT		
Türk Parası	4,814,700.6	1,925,434.9
Yabancı Parası	11,554,885.6	6,436,940.1
	<u>16,369,586.2</u>	<u>8,362,375.0</u>
(7) MEVDUAT MUNZAM KARŞILIKLARI		
Türk Parası	4,872,707.5	2,473,729.1
Yabancı Parası	16,000,183.2	7,478,010.3
	<u>20,872,890.7</u>	<u>9,951,739.4</u>
Türk Parası mevduat ile Döviz Tevdiat ve Mevduat Hesapları üzerinden KKTC Merkez Bankası Yasasının 24 'üncü maddesi altında tesis edilen karşılıkları gösterir.		
(8) FONLAR		
Yerel Gazeteleri Destekleme Fonu	2,333.1	1,500.0
Faiz Farkı Fonu:		
Türk Parası	173,477.8	25,237.7
Yabancı Parası	-	43,127.7
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu:		
Türk Parası	148,445.0	74,124.5
Yabancı Parası	700,545.5	285,551.3
BANKA SİGORTA FONLARI:		
a) Banknot, Efektif vb. Kıymet Yollaması ve Getirilmesi		
Dahili Sigorta Fonu	652,965.7	384,473.4
b) Kasadaki TL ve Efektifler Dahili Sigorta Fonu	217,850.0	117,850.0
c) Personel Dahili Sigorta Fonu	125,100.0	65,100.0
d) Menkuller ve Gayrimenkuller Dahili Sigorta Fonu	41.7	19.5
BANKA DİĞER FONLARI:		
a) Emekli Sandığı	353,697.4	40,882.7
b) Kefalet Sandığı	777.1	253.5
	<u>2,375,233.3</u>	<u>1,038,120.3</u>
(9) DİĞER PASİFLER		
Muvakkat Alacaklılar TL ve Kambiyo ile Alacaklı Transitar Hesabını gösterir.	<u>15,239,719.3</u>	<u>10,148,591.5</u>

	1997	1996
	Aralık	Aralık
(10) ÖZKAYNAKLAR		
Sermaye	-	2,000.0
İhtiyatlar	-	652,953.7
01.01.97-31.12.97 dönemi karı	654,953.7	654,953.7
	1,266,006.2	
	1,920,959.9	
(11) PERSONEL GİDERLERİ		
Yönetim Kurulu Maaşları	12,070.8	5,412.9
Personel Giderleri:	122,121.9	56,233.5
Maaş(Asli Maaş + Ek Ödenek + Hayat Pahalılığı)	100,307.4	51,320.6
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Ödenen	16,572.8	3,422.3
Diğer	5,241.7	1,490.6
	134,192.7	61,646.4
(12) İDARİ GİDERLER		
Sigorta	328,690.9	240,067.7
Kıymet Yollama Giderleri	10,674.9	9,669.0
Kırtasiye, Matbua	2,902.3	1,533.6
Telex, Telefon	1,434.0	683.9
Diğer	4,912.3	2,818.6
	348,614.4	254,772.8
(13) VERİLEN FAİZLER		
Banka Mevduatları	324,409.8	209,359.2
Mevduat Munzam Karşılıkları	447,064.0	214,561.0
Döviz Hesapları	1,298,421.7	614,513.4
Dış Muhabirler	31,671.6	1,038,433.6
	2,101,567.1	
(14) ALINAN FAİZLER		
Dış Muhabirler	961,109.6	198,782.3
Yerel Faizler	2,014,607.9	989,072.4
	2,975,717.5	1,187,854.7
(14) ALINAN KOMİSYONLAR		
Yabancı Para	42,536.3	20,785.6
Türk Tarası	45,238.5	22,051.1
	87,774.8	42,836.7

IV. BÖLÜM
BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

BANKACILIK İSTATİSTİKLERİ

Müteakip sayfalardaki tablolar aşağıda listesi verilen bankaların verilerinden derlenmiştir.

- K.K.T.C. Merkez Bankası
- T.C. Ziraat Bankası
- Türk Bankası Ltd.
- Türkiye İş Bankası A.Ş.
- K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.
- K.Kredi Bankası Ltd.
- Türkiye Halk Bankası A.Ş.
- K.Vakıflar Bankası Ltd.
- K.Ticaret Bankası Ltd.
- K.Endüstri Bankası Ltd.
- K.Faisal İslam Bankası Ltd.
- Asbank Ltd. (Haziran 1986 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K.İktisat Bankası Ltd. (Aralık 1990 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K.Hürbank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Rumeli Bank Ltd. (Ocak 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K.Eurobank Ltd. (Şubat 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Finba Finansal Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Everest Bank Ltd. (Nisan 1993 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Limasol T.Kooperatif Bankası Ltd. (Temmuz 1993 tarihinden itibaren K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd. gibi Bankalar Yasası altında faaliyet göstermesi onaylanmıştır.)
- K.Tunca Bank Ltd. (Mart 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- K.Altınbaş Bank Ltd. (Mayıs 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Denizbank Ltd. (Temmuz 1994 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Yakın Doğu Bank Ltd. (Mart 1996 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Yasabank Ltd. (Haziran 1996 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Med Bank Ltd. (Ocak 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Kıbrıs Finans Bank Ltd. (Mayıs 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Hamza Bank Ltd. (Temmuz 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Erbank Ltd. (Ağustos 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Akfinans Bank Ltd. (Ağustos 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Yeşilada Bank Ltd. (Kasım 1997 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Kıbrıs Continental Bank Ltd. (Ocak 1998 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)
- Viyabank Ltd. (Nisan 1998 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.)

TABLO 35

BANKALARIN AKTİF ÖZETLERİ

(Milyon TL)

Tarih	Nakit Değerler	KKTC Merkez Bankası	Yurt içi Bankalar	Yurt dışı Bankalar	Menkul Değerler Cüzdanı	Mevduat Munzam Karşılıkları	İskonto Senetleri	Kredi ve Avanslar	Sabit Kıymetler	Diğer Aktifler	Aktifler Toplamı
<u>1992</u>											
Aralık	117,466.1	345,065.3	34,212.3	951,156.7	163,493.4	470,563.0	43,462.9	3,883,913.7	130,790.2	977,610.7	7,117,734.3
<u>1993</u>											
Aralık	147,141.8	726,877.7	281,194.8	1,962,764.9	395,983.8	889,842.1	49,708.9	2,754,522.4	197,534.3	2,590,585.5	9,996,156.2
<u>1994</u>											
Aralık	468,662.6	2,517,176.7	662,181.7	5,471,280.5	859,168.7	2,412,223.9	70,381.3	7,402,365.6	580,613.0	6,283,830.8	26,727,884.8
<u>1995</u>											
Aralık	925,921	3,406,299	203,565	9,527,346	2,410,502	4,464,793	447,105	18,053,101	1,641,528	10,757,157	51,837,317
<u>1996</u>											
Aralık	1,901,759	6,245,717	236,217	17,491,984	4,479,260	10,115,274	946,779	30,060,069	2,808,206	20,181,519	94,466,784
<u>1997</u>											
Ocak	1,476,227	5,791,961	295,524	18,801,773	4,542,068	10,640,853	1,008,690	30,787,490	2,895,446	22,808,894	99,048,926
Şubat	1,756,834	6,257,752	309,823	20,864,789	4,687,052	11,300,771	1,040,793	31,093,213	2,914,625	25,440,157	105,665,809
Mart	2,176,256	6,376,868	296,673	22,012,496	4,735,545	12,019,583	1,040,953	34,341,077	2,944,775	26,381,360	112,325,586
Nisan	1,966,368	6,724,178	286,603	23,313,131	4,881,667	12,883,189	1,125,812	35,381,962	3,047,490	30,082,059	119,692,459
Mayıs	1,825,429	6,642,236	318,374	24,792,179	4,955,759	13,630,058	1,114,723	36,598,832	3,050,649	31,747,923	124,676,162
Haziran	3,085,764	6,451,319	241,202	25,752,748	5,130,669	14,580,964	1,213,089	47,446,353	3,305,504	34,640,891	141,848,503
Temmuz	3,271,915	7,357,418	344,078	26,811,024	5,968,037	15,820,384	1,521,815	51,389,801	3,537,816	40,549,216	156,571,504
Ağustos	3,315,704	8,106,496	706,326	28,347,324	5,729,581	16,805,174	1,565,595	53,187,370	3,649,553	41,622,946	163,036,069
Eylül	3,518,519	9,518,519	636,287	29,075,543	5,775,162	17,680,980	1,657,440	57,109,853	3,720,608	44,892,537	173,422,507
Ekim	3,427,252	10,016,009	626,045	32,232,342	6,227,906	19,158,969	1,775,790	59,825,583	3,855,210	47,331,999	184,477,105
Kasım	3,376,062	9,867,304	463,392	35,793,754	5,914,087	20,378,391	1,887,574	63,554,763	3,942,568	52,583,976	197,761,871
Aralık	3,817,159	11,593,084	590,408	34,317,700	8,659,914	21,418,859	2,072,662	82,955,237	6,012,892	38,211,243	209,649,158
<u>1998</u>											
Ocak	4,452,545	10,789,072	627,324	36,863,706	8,695,574	22,971,977	2,050,278	73,629,365	6,093,447	44,611,519	210,784,807
Şubat	4,036,906	11,196,483	674,703	38,583,265	8,735,875	24,255,376	2,173,630	74,811,254	6,633,789	45,686,123	216,787,404
Mart	4,558,638	11,378,582	535,801	41,623,965	7,818,334	23,981,112	2,422,551	72,365,096	5,889,711	47,490,145	218,063,935

TABLO 36

BANKALARIN PASİF ÖZETLERİ

Tarih	Mevduat	Kullanan krediler	Faiz ve Gider Reeskontları	Ödenecek			Diğer Pasifler	Özkaynaklar	Pasifler Toplamı
				Resim ve Harçlar	Senet ve Havaletler	Havaleler			
<u>1992</u>									
Aralık	2,954,484.2	124,619.9	104,960.4	8,857.3	30,699.0	2,225,703.4	1,668,410.1	7,117,734.3	
<u>1993</u>									
Aralık	6,213,690.2	705,382.2	184,348.9	16,749.4	18,933.5	2,139,663.8	717,388.2	9,996,156.2	
<u>1994</u>									
Aralık	16,784,597.3	2,134,924.2	437,487.1	53,468.4	97,547.0	5,268,838.5	1,951,022.3	26,727,884.8	
<u>1995</u>									
Aralık	30,312,418	3,600,029	945,299	96,644	95,871	10,028,749	6,758,287	51,837,317	
<u>1996</u>									
Aralık	62,760,575	3,594,796	1,920,721	150,014	133,597	18,971,376	6,935,705	94,466,784	
<u>1997</u>									
Ocak	65,593,077	3,502,591	1,966,865	131,698	120,387	20,787,512	6,916,796	99,048,926	
Şubat	69,954,730	4,642,504	2,335,045	121,628	538,179	21,304,677	6,769,046	105,665,809	
Mart	74,648,944	4,889,423	2,764,064	155,375	123,804	22,772,993	6,970,983	112,325,586	
Nisan	79,330,573	5,097,987	3,048,452	162,343	518,211	24,637,922	6,896,971	119,692,459	
Mayıs	84,098,306	5,292,995	3,401,721	144,180	118,835	25,024,214	6,595,911	124,676,162	
Haziran	89,698,437	5,637,818	3,881,109	145,997	165,483	35,003,663	7,315,996	141,848,503	
Temmuz	101,265,682	6,235,041	4,260,980	268,353	135,733	36,760,454	7,645,261	156,571,504	
Ağustos	105,791,019	6,733,509	4,642,788	241,652	197,465	38,060,899	7,368,737	163,036,069	
Eylül	111,991,091	6,594,359	6,207,335	306,880	248,181	40,176,081	7,898,580	173,422,507	
Ekim	120,059,146	6,711,455	6,711,108	239,874	299,198	42,417,007	8,039,317	184,477,105	
Kasım	128,196,564	7,104,449	7,424,155	240,119	178,550	46,598,267	8,019,767	197,761,871	
Aralık	137,817,786	5,289,855	6,238,208	566,428	778,618	46,478,929	12,479,334	209,649,158	
<u>1998</u>									
Ocak	144,544,051	5,338,640	7,143,679	548,314	279,139	40,483,975	12,447,009	210,784,807	
Şubat	153,049,438	5,227,707	5,349,325	521,331	267,709	40,084,050	12,287,844	216,787,404	
Mart	153,161,687	5,630,397	6,225,308	582,104	1,312,311	39,061,207	12,090,921	218,063,935	

TABLO 37

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI - TÜRK PARASI

(Milyon TL.)

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakdiye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsive Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplamı
<u>1992</u>										
Aralık	2,879,322.1	68,118.2	42,411.6	4,253.8	423,318.2	49,142.6	18,424.8	128,026.9	42,116.9	3,655,135.1
<u>1993</u>										
Aralık	660,020.6	171,137.5	72,582.5	7,843.8	655,460.6	62,414.7	19,100.0	220,214.3	49,708.9	1,918,482.9
<u>1994</u>										
Aralık	2,187,347.7	196,074.7	98,494.7	5,683.7	912,176.0	88,592.8	28,863.3	419,304.1	70,381.3	4,006,918.3
<u>1995</u>										
Aralık	8,671,349.4	534,973.6	79,517.6	319.3	2,160,429.6	71,917.8	11,180.9	874,606.7	447,105.5	12,851,400.4
<u>1996</u>										
Aralık	19,172,498.1	1,143,604.4	116,376.4	3,028.1	3,993,287.9	75,068.3	34,696.1	1,267,797.8	945,254.7	26,751,611.8
<u>1997</u>										
Ocak	19,087,929.3	1,225,414.2	111,793.2	3,111.2	3,754,335.9	49,145.2	33,174.9	1,185,454.6	1,007,148.8	26,457,507.3
Şubat	18,972,925.3	1,253,918.4	97,069.9	3,393.2	3,650,443.3	45,871.6	32,890.0	1,059,255.1	1,039,164.8	26,154,931.6
Mart	19,801,510.5	1,271,458.6	117,592.8	117,621.2	4,284,679.3	31,375.3	44,213.4	1,238,997.2	1,040,953.3	27,948,401.6
Nisan	21,448,268.0	1,269,018.7	112,315.4	277,852.0	3,685,719.4	57,603.4	40,445.1	1,131,914.6	1,125,812.7	29,148,949.3
Mayıs	22,586,718.5	1,255,271.9	119,852.8	3,839.6	4,118,303.4	61,415.4	43,369.0	1,288,647.0	1,114,722.4	30,592,140.0
Haziran	30,846,462.4	1,291,694.8	149,623.7	6,409.3	4,791,149.0	73,036.8	50,032.0	1,608,028.9	1,196,248.5	40,012,685.4
Temmuz	34,689,829.7	1,294,589.6	141,443.2	4,007.5	5,272,032.0	73,894.2	52,727.7	1,747,355.8	1,512,540.2	44,788,419.9
Ağustos	32,841,720.6	1,247,365.2	151,282.2	5,959.7	5,040,199.2	78,396.6	50,774.4	1,779,709.9	1,328,669.3	42,524,077.1
Eylül	32,760,670.6	932,590.8	157,829.9	436,169.3	5,584,104.9	87,537.4	60,255.9	2,046,487.2	1,420,486.5	43,486,132.5
Ekim	42,025,085.0	1,128,217.1	181,609.6	4,499.4	5,703,539.0	86,983.6	90,983.0	1,917,682.1	1,344,415.9	52,483,014.7
Kasım	36,260,396.2	2,068,031.8	158,252.2	6,673.3	5,585,748.1	103,524.5	100,577.4	2,032,541.3	1,607,798.1	47,923,542.9
Aralık	50,387,204.0	2,462,846.7	198,858.6	20,122.1	7,142,646.8	118,303.4	107,019.3	3,820,086.3	1,507,589.0	65,764,676.2
<u>1998</u>										
Ocak	47,357,852.3	2,585,783.2	1,482,684.4	81,109.9	4,943,310.3	126,731.2	82,728.7	3,525,429.0	726,211.4	60,911,840.4
Şubat	46,571,270.5	2,676,073.6	198,664.3	26,609.6	6,443,460.5	134,684.8	77,735.7	3,619,463.1	1,075,873.7	60,823,835.8
Mart	47,843,905.6	2,107,462.7	218,875.0	33,472.6	7,758,303.1	194,413.4	126,388.0	3,725,840.0	2,173,288.1	64,181,948.5

TABLO 38

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL YÜZDE (%) DAĞILIMI - TÜRK PARASI VE DÖVİZ

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsive Mesleki Borçlar	İskonto Senetleri	Toplam
1992										
Aralık	71.58	1.68	1.15	0.55	17.81	1.70	0.52	3.97	1.04	100
1993										
Aralık	27.42	5.32	4.16	0.24	39.10	3.01	0.79	18.41	1.55	100
1994										
Aralık	30.85	2.18	1.92	0.14	30.74	2.65	0.64	30.10	0.78	100
1995										
Aralık	37.84	2.14	0.76	0.02	37.05	1.97	0.25	18.19	1.78	100
1996										
Aralık	49.99	2.49	1.10	0.07	30.56	1.55	1.01	11.18	2.05	100
1997										
Ocak	49.65	2.62	1.11	0.07	30.47	1.52	1.44	10.97	2.15	100
Şubat	49.54	2.67	1.08	0.07	30.75	1.52	1.19	10.97	2.21	100
Mart	48.03	2.51	1.05	0.27	31.42	1.73	1.19	11.76	2.04	100
Nisan	48.99	2.36	1.02	0.63	30.81	1.65	1.29	11.16	2.09	100
Mayıs	49.43	2.24	1.03	0.13	31.07	1.51	1.34	11.27	1.98	100
Haziran	53.40	1.90	0.92	0.10	28.44	1.56	1.33	10.60	1.75	100
Temmuz	53.65	1.71	0.84	0.11	28.15	1.49	1.24	10.82	1.99	100
Ağustos	51.74	1.69	0.87	0.10	29.05	1.75	1.29	11.75	1.76	100
Eylül	50.90	1.25	0.91	0.65	30.70	1.80	1.40	10.54	1.85	100
Ekim	54.34	1.30	0.84	0.07	28.26	1.65	1.33	10.71	1.50	100
Kasım	49.22	2.40	0.92	0.08	30.32	1.85	1.52	11.86	1.83	100
Aralık	52.04	2.24	0.83	0.30	28.32	1.37	1.34	12.21	1.35	100
1998										
Ocak	50.41	2.40	3.02	0.38	27.60	1.44	1.40	12.69	0.66	100
Şubat	49.40	2.45	0.88	0.35	30.13	1.60	1.49	12.74	0.96	100
Mart	47.49	1.82	0.89	0.33	31.90	1.86	1.66	12.22	1.83	100

TABLO 39

BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL)

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
<u>1992</u>					
Aralık	375,017.3	91,309.8	1,002,221.9	81,686.3	1,550,235.3
<u>1993</u>					
Aralık	786,881.3	158,049.4	1,908,184.8	145,003.3	2,998,118.8
<u>1994</u>					
Aralık	1,369,585.2	387,539.7	3,434,614.2	292,065.6	5,483,804.7
<u>1995</u>					
Aralık	2,022,943.8	560,677.2	6,630,843.4	632,293.0	9,846,757.4
<u>1996</u>					
Aralık	4,149,228.4	933,891.7	12,698,695.7	987,684.7	18,769,500.5
<u>1997</u>					
Ocak	3,599,532.0	1,012,825.6	13,798,519.8	1,043,209.5	19,454,086.9
Şubat	4,988,980.1	928,029.5	14,974,439.7	1,167,202.1	22,058,651.4
Mart	4,698,855.1	1,065,579.6	16,121,922.1	1,354,904.5	23,241,261.3
Nisan	4,575,872.6	1,157,068.2	17,309,648.8	1,436,319.4	24,478,909.0
Mayıs	5,654,524.0	1,840,307.5	17,765,746.8	1,507,651.3	26,768,229.6
Haziran	5,854,759.3	1,397,860.5	19,105,820.1	1,683,875.5	28,042,315.4
Temmuz	7,914,909.0	1,272,323.9	20,452,930.6	1,846,171.5	31,486,335.0
Ağustos	8,154,722.5	1,283,390.1	21,544,193.0	2,062,502.5	33,044,808.1
Eylül	8,725,399.5	1,328,625.3	22,791,542.3	2,153,397.5	34,998,964.6
Ekim	8,249,789.8	1,507,123.1	23,828,028.8	2,366,737.5	35,951,679.2
Kasım	8,474,391.9	1,413,488.5	24,560,955.8	2,644,476.8	37,093,313.0
Aralık	11,393,962.5	1,681,662.3	25,687,738.9	3,055,016.3	41,818,380.0
<u>1998</u>					
Ocak	8,108,465.4	1,519,157.6	26,509,697.5	6,120,555.9	42,257,876.4
Şubat	8,994,954.1	1,533,735.2	27,619,066.6	5,075,549.6	43,223,305.5
Mart	9,453,276.8	1,973,708.1	29,545,013.5	5,503,963.2	46,475,961.6

TABLO 40

BANKALAR TÜRK PARASI MEVDUATLARININ VADELERİNE GÖRE ANALİZİ

Tarih	(Milyon TL)					Toplam Mevduat
	Vadesiz Mevduat	1 Ay Vadeli Mevduat	3 Ay Vadeli Mevduat	6 Ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	
<u>1992</u>						
Aralık	292,155.0	162,225.3	444,159.2	47,250.6	604,445.2	1,550,235.3
<u>1993</u>						
Aralık	575,368.9	385,349.3	940,068.5	78,931.1	1,018,383.0	2,998,118.8
<u>1994</u>						
Aralık	1,237,290.9	1,444,731.4	1,372,615.1	264,303.6	1,164,864.2	5,483,804.7
<u>1995</u>						
Aralık	1,870,048.2	2,885,270.8	3,016,686.3	376,233.1	1,698,519.0	9,846,757.4
<u>1996</u>						
Aralık	3,656,146.9	7,712,060.9	4,639,402.7	295,297.5	2,466,592.5	18,769,500.5
<u>1997</u>						
Ocak	2,960,564.1	8,398,213.1	5,184,288.5	386,164.0	2,524,857.2	19,454,086.9
Şubat	3,925,540.5	9,085,901.2	6,020,312.8	470,319.1	2,556,577.8	22,058,651.4
Mart	3,618,474.1	9,909,125.2	6,554,835.4	589,241.0	2,569,567.6	23,241,261.3
Nisan	3,693,208.6	10,606,501.7	6,976,605.2	618,423.0	2,584,170.5	24,478,909.0
Mayıs	4,756,066.2	11,941,773.4	6,611,594.0	746,155.7	2,712,640.3	26,768,229.6
Haziran	5,291,179.5	12,445,816.1	6,646,907.4	844,919.4	2,813,493.0	28,042,315.4
Temmuz	5,501,455.4	14,085,512.2	6,799,721.8	939,533.4	4,160,112.2	31,486,335.0
Ağustos	5,745,522.3	15,110,504.7	6,921,549.3	962,703.9	4,304,527.9	33,044,808.1
Eylül	6,153,988.9	16,098,539.5	7,415,378.3	873,961.9	4,457,096.5	34,998,964.6
Ekim	6,201,434.6	16,714,579.2	8,104,716.5	854,992.4	4,075,956.5	35,951,679.2
Kasım	6,192,444.0	17,800,666.7	7,575,388.5	861,998.6	4,662,815.2	37,093,313.0
Aralık	8,354,263.3	18,689,273.4	8,271,463.9	609,485.7	5,893,893.7	41,818,380.0
<u>1998</u>						
Ocak	7,540,573.7	19,319,496.8	8,592,133.1	693,925.6	6,111,747.2	42,257,876.4
Şubat	6,404,788.8	20,654,612.3	9,277,483.9	705,219.4	6,181,201.1	43,223,305.5
Mart	7,244,236.9	22,740,970.6	9,640,055.8	811,225.9	6,039,472.4	46,475,961.6

TABLO 41

BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ NİTELİĞİNE GÖRE ANALİZİ

(Milyon TL)

Tarih	Resmi Mevduat	Ticari Mevduat	Tasarruf Mevduatı	Diğer Mevduat	Toplam Mevduat
<u>1992</u>					
Aralık	49,463.2	84,271.2	1,245,269.4	16,838.2	1,395,842.0
<u>1993</u>					
Aralık	176,999.2	154,325.2	2,260,351.4	34,183.0	2,985,858.8
<u>1994</u>					
Aralık	458,723.9	470,984.0	9,775,547.0	86,645.7	10,791,900.6
<u>1995</u>					
Aralık	644,577.8	1,051,276.3	17,446,295.4	98,183.8	19,240,333.3
<u>1996</u>					
Aralık	1,211,864.6	1,652,114.4	39,491,008.0	299,460.0	42,654,447.0
<u>1997</u>					
Ocak	1,266,790.8	1,691,161.7	40,691,817.8	258,638.8	43,908,409.1
Şubat	1,648,939.3	1,732,061.6	42,979,585.0	257,839.7	46,618,425.6
Mart	831,249.2	1,862,329.4	45,808,775.2	1,026,985.1	49,529,338.9
Nisan	1,577,473.1	2,088,973.1	48,691,710.8	349,804.1	52,707,961.1
Mayıs	1,556,142.5	5,053,820.1	48,764,523.8	380,381.0	55,754,867.4
Haziran	575,255.9	2,527,468.1	55,451,928.5	1,382,770.9	59,937,423.4
Temmuz	8,501,942.7	2,520,109.4	61,486,519.0	351,984.6	72,860,555.7
Ağustos	4,695,929.4	4,619,199.8	62,415,975.2	365,686.0	72,096,790.4
Eylül	4,991,396.6	3,047,622.8	67,780,907.8	437,079.2	76,257,006.4
Ekim	2,342,639.6	3,450,400.8	73,427,830.9	1,461,006.9	80,681,878.2
Kasım	2,948,966.9	3,409,876.5	80,442,472.8	458,519.2	87,259,835.4
Aralık	2,114,882.2	6,093,592.3	83,862,400.6	533,044.0	92,603,919.1
<u>1998</u>					
Ocak	1,240,884.4	7,538,774.8	86,693,792.0	588,644.6	96,062,095.8
Şubat	1,850,343.2	5,610,821.7	95,109,696.6	620,182.7	103,191,044.2
Mart	2,661,342.6	5,583,338.7	103,295,607.5	718,888.8	112,259,177.6

TABLO 42

BANKALAR DÖVİZ MEVDUATLARININ VADELERİNE GÖRE ANALİZİ

Tarih	Vadesiz Mevduat	3 Ay Vadeli Mevduat	6 Ay Vadeli Mevduat	1 Yıl Vadeli Mevduat	Toplam Mevduat
					(Milyon TL)
<u>1992</u>					
Aralık	571,103.8	200.6	212,534.5	612,003.1	1,395,842.0
<u>1993</u>					
Aralık	975,869.3	246,592.8	292,444.0	1,488,952.7	2,985,858.8
<u>1994</u>					
Aralık	3,031,827.5	1,499,537.6	1,366,633.3	4,893,902.2	10,791,900.6
<u>1995</u>					
Aralık	5,013,395.8	3,895,217.9	2,479,976.2	7,851,743.4	19,240,333.3
<u>1996</u>					
Aralık	9,104,861.0	10,799,470.2	5,052,560.6	17,697,555.2	42,654,447.0
<u>1997</u>					
Ocak	8,858,498.2	11,601,246.4	5,136,938.4	18,311,726.1	43,908,409.1
Şubat	9,478,084.4	12,255,975.4	5,407,331.0	19,477,034.8	46,618,425.6
Mart	9,882,201.3	13,130,284.4	5,837,339.4	20,679,513.8	49,529,338.9
Nisan	10,417,887.2	14,307,062.6	6,034,843.9	21,948,167.4	52,707,961.1
Mayıs	10,866,434.1	15,366,119.3	6,193,610.7	23,328,703.3	55,754,867.4
Haziran	11,465,886.3	16,605,216.1	6,603,575.0	24,231,300.3	59,937,423.4
Temmuz	18,835,903.6	21,143,185.6	7,120,440.9	25,761,025.6	72,860,555.7
Ağustos	15,916,529.2	19,577,380.3	7,882,722.7	28,720,158.2	72,096,790.4
Eylül	16,929,258.0	21,039,804.8	7,991,012.7	30,296,930.9	76,257,006.4
Ekim	16,298,943.2	23,007,525.6	8,276,725.9	33,098,683.5	80,681,878.2
Kasım	16,804,855.0	25,813,733.6	8,792,299.7	35,848,947.1	87,259,835.4
Aralık	18,955,048.9	27,499,302.9	9,288,456.1	36,861,111.2	92,603,919.1
<u>1998</u>					
Ocak	17,176,618.6	28,597,108.2	6,679,204.0	40,609,165.0	96,062,095.8
Şubat	18,298,856.6	30,838,944.0	10,588,907.4	43,464,336.2	103,191,044.2
Mart	20,031,580.0	34,143,444.1	11,259,461.9	46,824,691.6	112,259,177.6

TABLO 43

İSKONTO SENETLERİ VE BANKALAR PLASMANLARININ SEKTÖREL DAĞILIMI - DÖVİZ

(Milyon TL)

Tarih	Kamu Kurum ve Kuruluşları	Tarım	Sanayi	Nakliye ve Ulaşım	Yurtiçi ve Yurtdışı Ticaret	Turizm	Bina ve İnşaat	Şahsi ve Mesteki Borçlar	Toplam
1992									
Aralık	21,289.4	106.3	4,255.7	18,055.4	298,212.2	19,944.4	2,436.5	32,672.9	396,972.8
1993									
Aralık	221,561.8	-	61,143.0	-	601,853.7	34,453.5	6,358.7	371,700.1	1,297,070.8
1994									
Aralık	589,671.7	-	74,270.9	7,369.6	1,855,297.0	149,557.4	28,643.5	2,290,998.0	4,995,807.3
1995									
Aralık	811,937.0	1,392.8	110,555.9	4,351.8	7,123,850.7	421,386.8	51,888.2	3,684,324.2	12,209,687.4
1996									
Aralık	3,845,164.7	1,746.1	391,480.1	30,743.9	10,079,632.6	639,355.8	428,561.8	3,879,165.2	19,295,850.2
1997									
Ocak	4,142,410.3	2,020.0	406,311.8	29,471.7	10,505,638.6	661,512.7	642,552.4	3,945,849.0	20,335,766.5
Şubat	4,355,070.9	2,074.4	409,519.4	31,500.2	10,829,941.0	668,222.7	529,083.7	4,106,970.0	20,932,382.3
Mart	4,741,343.5	10,979.3	417,833.1	23,158.7	11,772,416.9	853,148.1	565,208.5	4,770,711.5	23,154,799.6
Nisan	4,912,676.4	3,237.7	437,175.0	62,702.6	12,892,542.0	828,954.7	653,386.0	4,874,235.6	24,664,910.0
Mayıs	5,238,247.2	4,657.8	461,821.8	67,263.8	13,370,646.6	788,202.4	711,550.0	5,057,514.4	25,699,904.0
Haziran	5,569,606.9	4,841.4	478,056.4	61,569.6	14,600,453.4	989,361.4	854,996.3	5,622,533.4	28,181,418.8
Temmuz	6,043,925.2	4,934.0	496,520.7	79,055.7	16,103,640.7	1,059,264.6	884,569.2	6,467,889.1	31,139,799.2
Ağustos	6,059,183.9	24,689.3	504,997.0	67,743.4	16,799,955.3	1,235,432.0	920,663.6	7,052,315.2	32,664,979.7
Eylül	6,321,908.3	28,035.3	538,399.6	62,965.2	17,992,148.1	1,294,922.7	1,012,283.5	6,046,378.4	33,297,041.1
Ekim	6,620,095.5	32,835.1	574,466.7	56,184.9	19,588,940.7	1,386,900.6	1,096,233.0	7,674,021.2	37,029,677.7
Kasım	6,964,106.2	35,259.5	646,711.4	66,088.1	21,041,891.4	1,524,528.0	1,232,927.1	8,386,801.5	39,898,313.2
Aralık	7,713,624.2	38,814.1	732,007.0	318,415.0	24,478,180.5	1,415,205.8	1,385,440.8	9,809,013.3	45,890,700.7
1998									
Ocak	7,909,909.2	47,956.3	1,829,191.5	332,363.8	25,317,316.7	1,452,286.0	1,456,500.1	10,383,257.6	48,728,781.2
Şubat	8,543,301.6	51,647.5	783,875.4	366,397.7	27,171,833.0	1,645,742.9	1,580,374.3	10,595,343.6	50,738,516.0
Mart	8,517,700.7	47,829.4	841,286.9	362,360.0	30,097,773.6	2,009,595.1	1,840,013.5	10,771,662.6	54,488,181.8

V. BÖLÜM

Bankacılık Kesiminin Özel İlgı Duyacağı Mevzuat

- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası
- Para ve Kambiyo Yasası
- Offshore Bankacılık Hizmetleri Yasası
- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yasası
- Offshore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü
- KKTC Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü
- Kıymetli Metaller ve Kıymetli Taşların İthal ve İhracının Usul ve Esasları Tüzüğü
- Para ve Kambiyo Yasası 'nın 9. maddesi altında Tebliğ
- Para ve Kambiyo Yasası 'nın 6. maddesi altında Tebliğ
- Para ve Kambiyo Yasası 'nın 7. maddesi altında Tebliğ
- KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu Kararı A.E.72
- KKTC Merkez Bankası Yönetim Kurulu Kararı A.E.73

R.G.66 26.6.1987
R.G.74 17.7.1992
R.G.93 12.8.1994
R.G.71 3.7.1998

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YASASI

Sayı: 35/1987

(44/1992, 56/1994 ve 38/1998 sayılı yasalarla değiştirilmiş şekliyle)
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki yasayı yapar:

- Kısa İsim** 1. Bu Yasa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası olarak isimlendirilir.
- Tanımlar** 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
"Bakanlar Kurulu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
"Bakan" Maliye işleri ile görevli bakanı anlatır.
"Bakanlık", Maliye işleri ile görevli Bakanlığı anlatır.
"Banka", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
"Bankalar", Bankalar Yasası kuralları çerçevesinde faaliyet gösteren bankaları anlatır.
"Başkan", Banka Başkanını anlatır.
"Başkan Yardımcısı", Banka başkan yardımcılarında her birini anlatır.
"Üye", Başkan ve Başkan Yardımcıları dışında Yönetim Kurulunun üyelerini anlatır.
"Yönetim Kurulu", Bu Yasanın 10. maddesi uyarınca oluşturulan Yönetim Kurulunu anlatır.
- 11/1976
25/1983
26/1987
- Kuruluş ve Ünvan** 3. Bu Yasada belirlenen yetki ve görevleri haiz olmak üzere Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası ünvanı altında kamu tüzel kişiliği haiz bir Banka kurulmuştur.
- Amaç** 4. Bankanın amacı, kalkınma plânları ve yıllık programlara uygun olarak, ekonomik gelişmeye yardımcı olacak biçimde para-kredi politikalarını uygulamak ve bankacılık sistemini düzenlemektir.
- Bankanın Yetki ve Görevleri** 5. (1) Bankanın görevleri şunlardır:
(A) Bu yasanın 4. maddesinde belirtilen esas amacın gerçekleşmesi, Cumhuriyetin para ve bankacılık sisteminin düzenlenmesi ve denetimi için gerekli tüm işlemleri yapmak;
(B) Ekonomik koşulları gözönünde bulundurarak Merkez Bankaları tarafından yapılması gerekli olan işlemleri yerine getirmek; ve
(C) Bankalar ile Kooperatif Bankalarını ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşları denetlemek.
(2) (1). fıkra kurallarının genelliği saklı kalmak koşuluyla Bankanın yetkileri şunlardır:
(A) Para ve kredi hacmini düzenlemek;
(B) Cumhuriyetin uluslararası ihtiyatlarını düzenleyip yönetmek;
(C) Para ve kredi politikası konusunda Bakanlar Kurulunca incelenmesi istenecek hususlar hakkında görüşlerini bildirmek suretiyle Devletin mali ve ekonomik danışmanlığını yapmak;
(Ç) Uluslararası mali ve ekonomik ilişkilerde Devletin mali ajanlığını yapmak; ve
(D) Devletin bankacılığını yapmak ve arzu eden bankaların da bankacılığını yapmak ve mali acentesi olmak.
- Merkez ve Acenteler** 6. (1) Bankanın merkezi ve merkez şubesi Lefkoşa'dadır.
(2) Banka yabancı ülkelerde muhabir veya acente tayin edebilir veya bu gibi tayini iptal edebilir.

Üyelik ve İştirakler	7. Banka, Merkez Bankalarının katıldığı uluslararası mali ekonomik ve mesleki kuruluşlara üye olabilir, hissedar olarak katılabilir.
Sermaye	8. (1) Bankanın nominal sermayesi iki milyar Türk Lirası olup tamamı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine aittir. Bu sermaye, Banka Yönetim Kurulunun önerisi ve Bakanlar Kurulu kararıyla artırılabilir. (2) Banka sermayesinin kaynakları şunlardır: (A) İkiyüzelli milyon Türk Lirası ödenmiş sermaye; (B) Nominal sermaye miktarına ulaşıncaya kadar; (a) Bankanın yıllık karı; ve (b) Gerekirse her yıl bütçeden yapılacak ödemeler.
Teşkilât ve Organlar	9. Bankanın organları şunlardır: (1) Yönetim Kurulu; (2) Başkan; (3) Başkan Yardımcıları; (4) Merkez ve Merkez Şube İdari Teşkilatı.
Yönetim Kurulunun Oluşumu	10. (1) Yönetim Kurulu, bu Yasa gereğince atanacak olan bir Başkan, iki Başkan Yardımcısı ve dört üyeden oluşur. (2) Bakanlığın yetkili kılacağı bir temsilci, Yönetim Kurulu toplantılarına katılmaya ve herhangi bir hususun gündeme alınmasını önermeye, oy hakkı olmaksızın müzakerelere katılıp görüş belirtmeye yetkilidir.
Yönetim Kurulunun Yetki ve Görevleri	11. Banka Yönetim Kurulunun yetki ve görevleri şunlardır: (1) Bankanın kendi işlemlerinde uygulayacağı reeskont, iskonto ve faiz oranları ile ücret ve komisyonları saptamak; (2) Banka plasmanları üzerinde tür ve miktar bakımından düzenleyici önlemleri almak ve genel kredi hacmi ile genel kredi hacmi içinde kredi türlerinin sektörler ve konular itibarıyla dağılımını ayarlamak. (3) Bankaca açılacak kredilerin esas ve koşulları ile reeskont ve avans limitlerini saptamak; (4) Yasal karşılıklara ilişkin 24. maddede belirtilen hususları saptamak; (5) Faiz oranlarına ilişkin 25. maddede belirtilen hususları saptamak; (6) Özel sektöre mensup kuruluşlarca satışa çıkarılacak tahvillerin miktar, faiz ve satış koşullarını saptamak; (7) Bankanın bilanço, kar ve zarar hesabını inceleyip karara bağlamak; (8) Bankanın idare, teşkilat ve hizmetlerine ilişkin tüzükleri hazırlamak; (9) Banka ihtiyacı için taşınmaz mal satın almak veya kiralamak ve Bankanın sahip olduğu taşınmaz malları gerektiğinde satmak; (10) Kabul edilen hadler üstündeki tutarlara ve kıymetlere ilişkin sulh ve terkin konularında karar vermek; (11) Bankanın yıllık bütçesini ve faaliyet raporunu onaylamak; (12) Banka personelini atamak ve bankayı yükümlülük altına sokacak personelin imza yetkilerini belirlemek; (13) Bankaca yapılabilecek diğer bankacılık işlemlerini ve hizmetleri saptamak; (14) Başkan tarafından tetkik ve onaya sunulacak hususlar hakkında karar almak; (15) Kredi kartlarının isdar ve kabulüne ilişkin esas ve koşulları belirlemek; (16) Bankaların denetimi hususunda gerekli önlemleri almak ve bakanlıkça alınması gereken önlemler hakkında önerilerde bulunmak.
Yönetim Kurulu Toplantıları	12. (1) Yönetim Kurulu, Başkan veya Başkanın geçici yokluğunda veya geçici olarak görevini yapamaması halinde, Başkana vekalet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı tarafından toplantıya

çağrılır.

(2) Yönetim Kurulu toplantıları ayda en az bir defa olmak üzere işlerin yürütülmesinin gerektirdiği sayıda yapılır.

(3) Yönetim Kurulu toplantılarının gündemi, Başkan veya Başkanın geçici yokluğunda veya geçici olarak görevini yapamaması halinde, Başkana vekalet etmekle görevlendirilen Başkan Yardımcısı tarafından belirlenir.

Ancak, diğer üyelerin gündem dışı görüşülmesini istedikleri hususlar da aynı toplantıda gündeme alınır ve görüşülür. Aksi takdirde bir sonraki toplantı gündemine alınmasına karar verilir.

(4) Yönetim Kurulu, en az dört üyenin katılımıyla toplanır ve toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile karar alır. Oyların eşitliği halinde toplantıya başkanlık eden kişinin katıldığı tarafın önerisi kabul edilmiş sayılır.

(5) Yönetim Kurulu'nun hiçbir eylem veya işlemi, Yönetim Kurulu üyelerinden herhangi birinin yokluğu nedeniyle geçersiz sayılmaz.

(6) Başkan, Başkan Yardımcıları, Üyeler ve Bakanlık temsilcisi, kendileriyle akrabalık bağı olan kişilere (eş, evlat, ana, baba, kardeş, torun ve eşinin aynı derecedeki kan ve sıhri hısımlarına) ilişkin konularda Yönetim Kurulu toplantılarına katılamazlar.

(7) Yönetim Kurulunun tüm kararları tutanağa geçirilir ve toplantıya katılanlar tarafından imzalanır. Yönetim Kurulu aksine karar almadıkça bu tutanaklar gizlidir.

Başkanın Atanması, Görev Süresi ve Nitelikleri 13. (1) Başkan, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulunun onayıyla beş yıl için atanır. Bu süre sonunda yeniden atanması mümkündür.
(2) Başkan olarak atanacak kişinin yüksek öğrenim görmüş olması ve bankacılık, ekonomi, maliye ve muhasebe alanlarında en az on yıl tecrübeye sahip olması gerekir.

Başkanın Yetki ve Görevleri 14. Başkanın Yetki ve Görevleri şunlardır:
(1) En yüksek icra amiri sıfatıyla Bankayı sevk ve idare etmek;
(2) Bankayı yurt içinde ve yurt dışında temsil etmek;
(3) Bu Yasa kurallarının ve Yönetim Kurulu tarafından alınan kararların yürütülmesini sağlamak;
(4) Bu Yasa ile Bankaya verilen görevlerin yapılabilmesi için uygun bulacağı önlemleri almak ve gerekli göreceği hallerde bunlar hakkında Yönetim Kuruluna önerilerde bulunmak;
(5) Bankanın bütçesini hazırlamak;
(6) Bankanın bilanço ile kar ve zarar hesabını ve faaliyet raporunu hazırlamak;
(7) Yokluğunda kendisine vekalet edecek Başkan Yardımcısını belirlemek;
(8) Hükümetle Banka arasındaki irtibatı sağlamak; ve
(9) Yönetim Kurulunca belirlenecek limitler dahilinde firmalara reeskont ve avans kredileri kullandırmak.

Başkan Yardımcılarının Atanmaları, Görev Süreleri ve Nitelikleri 15. (1) Bankanın iki Başkan Yardımcısı olup, Başbakan tarafından Bakanlar Kurulu'nun onayı ile beş yıl için atanırlar. Bu süre sonunda yeniden atanmaları mümkündür.
(2) Başkan Yardımcısı olarak atanacak kişinin 13. maddede öngörülen Başkanda aranan niteliklere sahip olması veya en az on yıl Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası'nda Yöneticilik Hizmetleri Sınıfında görev yapmış olması gerekir.
(3) Başkan ve Başkan Yardımcısı mevkiine atanmadan hemen önce fiilen banka bünyesinde kadrolu olarak çalışmakta olan bir banka personeli, bu görevden alınması halinde göreve atanmadan önce bulunduğu eski kadrosuna veya asli kadrosuna muadil bir kadroya iade edilir.
Ancak, Başkan veya Başkan yardımcısı olarak görevde bulunduğu her hizmet yılına karşılık eski kadrosundaki maaş kademesinde bir kademe ilerlemesi alır.

Başkan Yardımcılarının Yetki ve Görevleri 16. (1) Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından yapılacak görev bölümünde kendilerine verilecek kısımların gereği gibi yürütülmesi ile görevli ve sorumludurlar.
(2) Başkanın yokluğunda kendisine vekalet etmekle görevlendirdiği Başkan Yardımcısı, Başkanın yetkilerini aynen kullanır.

- Üyelerin Atanmaları, Görev Süreleri ve Nitelikleri 17. (1) Üyeler, Bakanlar Kurulu tarafından atanır.
(2) Üyeler, beş yıllık bir görev süresi için atanırlar. Bu süre sonunda yeniden beşer yıllık sürelerle göreve atanabilirler.
(3) Herhangi bir kişinin üyeliğinin, görev süresinin tamamlanmasından önce son bulması halinde, Bakanlar Kurulu aşağıdaki (4). fıkrada belirtilen niteliklere sahip bir kişiyi Yönetim Kurulu üyeliği son bulan bu gibi bir kişinin görev süresinin geri kalan kısmı için üye olarak atar.
(4) Üye olarak atanacak kişilerin yüksek öğrenim görmüş olmaları ve hukuk, maliye, ekonomi, bankacılık, muhasebe, ticaret, sanayi, tarım veya turizm alanlarında bilgi ve tecrübe sahibi olmaları koşuldur.
- Yönetim Kuruluna Atanmayacak Kişiler 18. Aşağıdaki fıkralarda belirtilen kişiler Yönetim Kuruluna atanamazlar:
(1) Bakanlar, Milletvekilleri, Belediye Başkanları, Belediye Meclis Üyeleri;
(2) Güvenlik Kuvvetlerinde, Polis Örgütünde, Din İşlerinde ve yerel yönetimlerde fiilen görev yapan kişiler;
(3) Müflisler ve bedeni veya akli bakımdan yetersiz olanlar;
(4) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki herhangi bir mali kuruluşta direktör veya müstahdem olarak görev yapan kişiler ile bu gibi bir kuruluşta kontrolü elinde tutacak miktarda hissesi bulunan kişiler;
(5) Hapis cezasına çarptırılmış olanlar veya affa uğramış olsalar dahi rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, irtikâp, ırza geçme, hileli iflas ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan hüküm giymiş olanlar.
- Yönetim Kurulu Üyeliğinin Sona Ermesi 19. Yönetim Kurulu Üyeliği aşağıda belirtilen hallerde son bulur:
(1) Ölüm halinde,
(2) Yazılı istifa halinde,
(3) Yönetim Kurulunun birbirini takip eden üç toplantısında, Yönetim Kurulunun izni olmaksızın hazır bulunmama halinde.
(4) 18. maddede belirtilen hallerden herhangi birinin gerçekleşmesi halinde.
- Ücretler 20. Başkan, Başkan Yardımcıları ve Üyelerin ücretleri Bakanlar Kurulu tarafından saptanır.
- Bankanın İdari Örgütü 21. Bakanın idari organları yasa ile düzenlenir.
- Kredilerin Düzenlenmesi 22. (1) Banka, kalkınma planları ve buna ilişkin yıllık programlar çerçevesinde, ekonomik amaç hedeflerin sağlanmasına yardımcı olacak biçimde kredilerin hacim, nitelik, mahiyet ve temin koşullarını düzenler ve kredi sistemi içinde genel likidite ihtiyacını karşılar. Banka bu kredilerin amacına uygun şekilde kullanılmasını ilgili bakanlar nezdinde gerekli gördüğünde müfettişleriyle denetleme yetkisine sahiptir.
(2) Banka, kalkınma planları ve yıllık programların hedeflerine uygun olarak bankaların plasmanları üzerinde nitelik ve nicelik bakımından düzenleyici kararlar alabilir ve genel kredi hacmi içinde çeşitli kredi türlerinin sektörler ve konular itibarıyla dağılımını ayarlar.
- Faiz Farkı Fonunun Oluşumu ve Kaynakları 23. (1) Banka teşviki öngörülen sektörler ve konular için tercihli faiz oranlarının uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Banka bünyesinde Faiz Farkı Fonu oluşturur.
(2) Faiz Farkı Fonu'nun kaynakları şunlardır:
(A) Devlet bütçesine bu amaçla konulacak ödenek,
(B) Banka nezdindeki hazine fonları faizlerine karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek; ve
(C) Bakanlar ile Kooperatif Bankaları ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların verecekleri her türlü nakdi krediler üzerinden uygulanacak azami yasal faiz oranı içinden Bakanlar Kurulunca saptanacak ve beş puanı geçmeyecek olan miktarlar.

Yasal Karşılıklar	24. (1) Bankaların taahhütlerine karşılık bulunduracakları genel dispoñibilitenin en düşük oranı Bankaca saptanır. Bu fıkrada sözü edilen dispoñibil kıymetlerin muhtevası ve hesaplanması usul ve esasları Bankaca çıkarılacak bir tebliğle düzenlenir ve Resmi Gazete ile ilan edilir. (2) Bankalar, (1). fıkraya gereğince tesis edecekleri genel dispoñibiliteden başka Banka nezdinde açılacak hususi bloke birer hesapta nakden mevduat karşılığı tesis etmek zorundadırlar. (3) (2). fıkraya gereğince tesis edilen karşılığın bankalar mevduatı dışında kalan tüm mevduata oranı, ekonomik konjoktöre göre Bankaca saptanır; (4) Banka (2). fıkrada öngörülen karşılıklara verilecek faiz oranlarını saptamaya yetkilidir. (5) Yasal karşılık oranlarının değıştirilmesi hakkındaki kararların ne zaman yürürlüğe gireceğı ve kapsamı Bankaca saptanır. (6) Banka, mevduat karşılıkları için saptanan oranları süresinde tesis etmeyen bankalara, tesis edilemeyen kısmı için faiz uygular. Uygulanacak gecikme faizi oranı ve esasları banka tarafından saptanır. Banka, uyarısına rağmen onbeş gün içerisinde mevduat karşılığını tesis etmeyen bankaların senetlerinin reeskonta kabulüne son verebilir ve/veya tekerrürü halinde mevduat kabul etme yetkisinin süreli veya süresiz olarak kaldırılmasını Bakanlar Kurulundan isteyebilir. (7) Bankalar, her ay, aylık mevduat cetvelleri doldurarak mevduatlarındaki artışla ilgili karşılıkları en geç müteakip ayın on beşine kadar Bankadaki hususi hesaba yatırmak zorundadırlar. (8) Aylık mevduat cetvellerine göre mevduatın azalması halinde ilgili Bankalar azalmaya ilişkin karşılığın iadesini isteyebilirler. Banka, bu talepleri derhal yerine getirmekle yükümlüdür. Banka, mevduatı olağüstü çekilmekte olan bir bankanın talebi halinde, aylık mevduat cetvellerinin verilmesini beklemeksizin azalmaya ilişkin karşılığı derhal iade eder. (9) Bankaların, 20.07.1974 tarihinden önce Kıbrıs Cumhuriyet Merkez Bankası'na yatırmış oldukları ve halen Rum Yönetimi Merkez Bankası'nda mevcut yasal karşılıklar, bu maddedeki yasal karşılıkların hesaplanmasında KL1=36TL (Bir Kıbrıs Lirası eşittir otuz altı Türk Lirası) kuru ile gözönünde bulundurulur. Rum Yönetimi Merkez Bankası'nda toplanan yasal karşılıklar, Devlet Döviz Pozisyonunda paralar olup, serbest bırakılıp iadelerinin gerçekleşmesi üzerine her Kıbrıs Lirası'ndan 36 Türk Lirası, ilgili Bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılması gereken yasal karşılık yükümlülüğüne mahsup edilir ve iade tarihindeki resmi kur ile KL 1= 36 TL (Bir Kıbrıs Lirası eşittir otuz altı Türk Lirası) kuru arasındaki fark Hazine Hesabına yatırılır.
Faiz Oranları	25. Banka, her türlü Türk Lirası ve döviz mevduat kabulünde, Bankalar ve Kooperatif bankaları ile kredi vermek amacıyla kurulmuş diğerkuruluşların her türlü kredi işlemlerinde alınacak ve verilecek en yüksek faiz oranları ile sağlanacak öteki menfaatlerin ve tahsil edilecek masrafların mahiyetini ve en yüksek oranlarını ve mevduatta vade müddetlerini ve faizlerin kısmen veya tamamen serbest bırakılmasını ve yürürlük zamanlarını saptamaya yetkilidir. Bu hususlar Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu'nun alacağı kararların Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer. Belirlenecek faiz oranları ve faiz oranları ile ilgili diğerkhususlar Bankalar dışındaki tüm borç-alacak ilişkilerinde de geçerlidir.
Haznedarlık ve Diğerk Görevler	26. (1) Banka, Devletin haznedarıdır. Bu sıfatla, özellikle Devletin gerek yurt içindeki ve gerekse yabancı memleketlerdeki her türlü tahsilat ve ödemelerini, bütün Hazine işlemlerini ve yurt içi ve yurt dışı her çeşit para nakil ve havale işlerini ücretsiz yapar. (2) Bakanlar Kurulunca, saptanacak kuruluşların paralarının bankaya yatırılması kararlaştırılabilir. Bu şekilde açılacak hesaplara Bankaca kararlaştırılacak oranda faiz verilebilir. (3), Banka, Devlet iç borçlanma tahvillerinin mali servisini yapmakla görevlendirilebilir.
Takas Odası	27. Banka, banka şubelerinin bulunduğu yerlerde açılacak bankalar arası takas odası işlemlerine nezaret eder.
Özel Denetim	28. Bakan, bankanın işlem ve hesaplarını denetleyebilir. Bakanlık, bu hususta her türlü bilgiyi bankadan isteyebilir.
Bilgi İsteme Yetkisi ve Denetim	29. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyette bulunan bütün bankalar, yıllık bilançoları ile kar ve zarar hesaplarını idare meclisi ve denetçi raporları ile birlikte, yıl sonundan

başlayarak üç ay içerisinde Bankaya vermekle yükümlüdürler.

(2) Banka, bankalardan mevduat, kredi, döviz ve diğer işlemlerine ait her türlü bilgiyi isteyebilir ve Bankalar Yasası'nda öngörülen ve Bankaya verilen diğer denetlemeleri yapar gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır.

(3) Bankalar, bankanın (2). fıkraya göre isteyeceği bilgileri bankanın belirteceği süre içinde vermeye zorludurlar.

(4) Banka, bankaların mali durumlarını izler, inceler ve denetler. Saptadığı hususlarla ilgili gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır.

11/1976
25/1983
26/1987

Bankaların Denetlenmesi 30. (1) Banka, bankalar ile kooperatif bankalarının ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların her türlü işlemlerinin bu yasa, Bankalar Yasası, Pul Yasası, Döviz İstikrar Fonu Yasası, Para ve Kambiyo İşleri Yasası, Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası ve yürürlükteki Yasa gücündeki kararnamelemler ile diğer ilgili yasalara ve bu Yasalar uyarınca çıkarılan Tüzük, Yönetmelik, Karar, Tebliğ ve Emirnamelerin kurallarına uygunluğunun denetimini yapar; gerekli önlemleri alır ve/veya cezai kovuşturma başlatır.

11/1976
25/1983
26/1987
19/1963
29/1970
12/1972
2/1973
17/1973
37/1977
27/1980
12/1987
4/1979
38/1982
22/1987
12/1983

(2) Denetlenecek banka ve kuruluşlar gerekli her türlü bilgi ve belgeleri denetimle görevli kişilere zamanında ve eksiksiz olarak vermek zorundadırlar.

Risklerin Toplanması ve Risk Merkezi 31. (1) Banka, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sınırları içinde faaliyette bulunan bankaların ve müşterilerinin risk durumlarını nezdinde toplamak amacıyla bir Risk Merkezi kurar.

(2) Bankalar, risk durumları hakkında Bankanın kendilerinden istediği bütün bilgileri, Bankanın talimatına göre belirteceği süre içinde ve formüllere uygun olarak vermekle yükümlüdürler.

(3) Risk Merkezinin bütün işlem ve kayıtları gizlidir. Ancak Banka, ilgili bankaları, müşterilerinin veya kredi isteklilerinin risk durumları hakkında aydınlayabilir.

Kısa vadeli senet ve vesikaların reeskont ve avansa kabulü 32. (1) Banka en az üç imzayı taşımak kaydıyla:

(A) Vadelerinin bitimine en çok dokuz ay kalmak koşuluyla turizm, sanayi, maden ve tarım işleriyle uğraşan kişilerin, bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senetlerini;

(B) Vadelerinin bitimine en çok dört ay kalmak koşuluyla diğer kişilerin bankalar tarafından tevdi edilecek ticari senet ve vesikalarını;

(C) Küçük sanat erbabı ve kooperatiflerin kredi gereksinimlerini karşılamak üzere bankalar tarafından, vadelerine en çok dokuz ay kalmış olmak koşuluyla tevdi olunacak senetlerini, reeskonta kabul edebilir.

(2) Banka, ikinci imza reeskonta gelen banka olmak kaydıyla istisna olarak iki imza ile yetinebilir.

(3) Banka, (1). fıkraya göre reeskonta kabul edebileceği senetler karşılığında avans da verebilir.

Orta vadeli reeskont ve avans işlemleri 33. Banka Yönetim Kurulunca saptanacak esas ve koşullar çerçevesinde bankalar tarafından tevdi edilecek, vadelerine en çok, beş yıl kalmış olan senetleri reeskonta kabul edebilir veya karşılığında avans verebilir. Bu senetlerde en az iki imzanın bulunması koşuldur.

Reeskonta veya avansa kabul edilecek senetlerin en yüksek tutarı	34. (1) 37. maddeye göre yapılacak işlemler hariç olmak üzere, banka ödenmiş sermayesi ile ihtiyat akçeleri toplamının %10'unu aşan bir meblağı içeren senet ve vesikaları reeskonta kabul edemeyeceği gibi teminat olarak da kabul edemez. (2) Aynı imzaları taşıyan birden fazla senetlerin toplamı yukarıdaki (1). fıkrada belirtilen tutarı aştığı takdirde, fazlası reeskonta veya teminata kabul edilemez.
Tahvil karşılığı avans	35. Banka, Devlet tahvilleri ile Yönetim Kurulunca sağlam kabul edilen tahviller karşılığında, en çok yüz yirmi gün vade ile ve nominal değerlerinin %80'i oranında bankalara avans verebilir. Ancak, kendi ihraç ettikleri tahviller karşılığında bankalara avans verilmez.
Hazineye kısa vadeli avans	36. Banka, miktarı cari yıl genel bütçe ödenekleri toplamının yüzde onbeşini geçmemek üzere, hazineye kısa vadeli bir avans hesabı açar. Bu avans hesabına uygulanacak faiz haddi ile ekonomik durum gözönünde tutularak kullanılacak avans oranı Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık ile Banka arasında kararlaştırılır.
Kamu müessese-lerine kredi	37. (1) Banka, iktisadi faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının mevsimlik ham madde ve ürün alımı ve turizm gereksinimleri için düzenleyecekleri en çok dokuz ay vadeli usulüne uygun borç senetlerini veya bunların Hazine kefaletini haiz olanlarını iskonto edebilir ve karşılığında avans verebilir. (2) Banka, bu kuruluşlara yatırım gereksinimlerini karşılamak amacıyla kredi veremez. (3) Banka, verdiği bu krediler üzerinde her türlü denetim yetkisine sahiptir. Bu suretle kabul edilebilecek borç senetlerinin en yüksek oranları ile bunlara uygulanacak iskonto ve faiz oranları Yönetim Kurulunca kararlaştırılır.
Altın döviz ve Türk Lirası ile ilgili işlemler	38. Banka aşağıdaki işlemleri yapmaya yetkilidir. (1) Sikke ve külçe halinde altın alıp satabileceği gibi, altın ithal ve ihraç edebilir; (2) Vadeli ve vadesiz her türlü döviz alıp satabileceği gibi döviz ve altın karşılığında avans verebilir; (3) Bankalara kurye kredisi tanıyabilir; (4) Türk Lirası ve döviz olarak yabancı ülkelere karşılıklı veya karşılıksız her çeşit avans ve kredi alabilir; (5) Röpor işlemleri yapabilir.
Bankanın yapacağı işlemlerle ilgili limitler	39. (1) Bu Yasanın 32., 33., 35., 36., 37. ve 38. maddeleri gereğince Bankanın yapabileceği işlemlerin toplamı, ödenmiş sermaye, ihtiyat akçeleri ve nezdindeki muhtelif fonlar ile mevduatlar toplamını geçemez. (2) Bankanın vereceği borçların en yüksek miktarı ve kredi türlerine göre limitleri, ekonomik hedefler, piyasanın kredi ihtiyacı, bankalar sisteminin likiditesi ve Bankanın portföy kompozisyonu gözönünde tutulmak suretiyle Yönetim Kurulunca saptanır.
Bankanın yapamayacağı işlemler	40. Bankanın yapamayacağı işlemler şunlardır: (1) Bu Yasa ile açıkça yetki verilen işlemler dışında karşılıksız kredi açamaz ve avans veremez; (2) Her ne şekilde olursa olsun kefil olamaz ve teminat veremez; (3) Portföyünde mevcut senetleri yenileyemez; (4) Taşınmaz mal alımı ile ilgili senet ve vesikaları reeskonta kabul edemeyeceği gibi bunlar üzerine avans da veremez; (5) Bu Yasa ile belirtilen hususlar dışında Banka, kendi ad ve hesabına hiç bir iş ve ticaret yapamayacağı gibi başka şirket ve müesseselere de iştirak edemez, hisse senedi satın alamaz ve bunları avansa, kabul edemez; ve (6) Banka, kendi gereksinimi dışında taşınmaz mal edinemez.

İlan edilecek hususlar ve talimat yetkisi	41. (1) Bu Yasa uyarınca Banka tarafından alınacak genel kapsamlı tüm önlemler, yürürlük tarihleri ile birlikte Bankaca saptanacak şekil ve usulde Resmi Gazete’de yayımlanarak ilan edilir. (2) Banka, bankalara yasalarda öngörülen her türlü görevleri ve uygulayacakları esas ve işlemler ile ilgili olarak yazılı talimatlar gönderebilir.
Hesap dönemi	42. Bankanın hesap dönemi, takvim yılıdır.
Bilanço ve rapor	43. Bankanın denetimi Sayıştay tarafından yapılır. Sayıştay, tevdi edilen yıllık Bilanço ile kar ve zarar hesaplarını en geç iki ay içinde denetler ve raporunu Bankaya, Bakanlığa ve Cumhuriyet Meclisine sunar.
Bilanço ile Kâr ve Zarar Hesabı	44. Banka, Sayıştay denetiminden geçmiş yıllık bilanço ile kar ve zarar hesabı ile faaliyet raporunu en geç üç ay içerisinde Resmi Gazete’de yayımlar.
Banka Bülteni	45. Banka, üçer aylık dönemler sonunda bülten çıkarır.
Kârın Kullanımı	46. Bankanın yıllık karı, nominal sermayeye ulaşıncaya kadar ödenmiş sermayeye eklenir, bilahare ihtiyata alınır.
Tasfiye	47. Bankanın tasfiyeye gitmesi halinde uygulanacak tasfiye esasları bir yasa ile düzenlenir.
Vergi, resim ve harçtan muafiyet 19/1963 29/1970 12/1972 2/1973 17/1973 37/1977 27/1980 12/1987	48. Banka: (1) Bankacılık işlemleri dolayısıyla elde ettiği karlar için kurumlar vergisinden; (2) İthal edeceği sikke ve külçe halindeki altınlar için her türlü vergi, resim ve harçtan; ve (3) Pul Yasası uyarınca ödenmesi gerekli pul vergisinden muafır.
Resmi Belge	49. Bankanın her türlü evrak, kayıt, defter ve senetleri ile bunlara dayanan hesap özetleri resmi belge sayılır.
Ceza Yasasının uygulanması Fasıl 154 13/1959 3/1962 15/1972 20/1974 31/1975 6/1983	50. Bankanın Başkan, Başkan Yardımcıları ve Üyeleri ile Banka Personeli Ceza Yasası uygulamasında Kamu Görevlisi sayılırlar.
Tedavülü Zorunlu Para Türk Lirasının Tedavül Mecburiyeti	51. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde, Türk Lirası tedavülü mecburi para olup, sınırsız ödeme gücüne haizdir.

52. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasının her türlü taşınır ve taşınmaz malları ile değerleri, hazine malı sayılır ve ona göre işlem görür.

- Tüzük Yapma Yetkisi 53. (1) Banka Yönetim Kurulu, aşağıdaki konularda Tüzük yapma yetkisine sahiptir:
- (A) Bankanın idare, teşkilat ve hizmetleri;
 - (B) İskonto ve avans işlemleri;
 - (C) Haberleşme, arşiv ve imha işlemleri;
 - (D) Müşterek muhafaza işlemleri;
 - (E) Faiz Farkı Fonu işlemleri;
 - (F) Tevdiat hesapları, tahvilat ve havale işlemleri;
 - (G) Vezne işlemleri;
 - (H) Bankaların, Kooperatif Bankalarının ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşların denetimi işlemleri;
 - (I) Takas Odası işlemleri;
 - (I) Risk merkezi işlemleri; ve
 - (J) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Alım-Satım ve İhale işleri.
- (2) (1). fıkra uyarınca çıkarılacak tüzükler, Bakanlar Kurulu Kararı ile Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer.
- Türk Lirasına İlişkin Suç ve Cezalar 54. Türk Lirası banknotlarının tedavülüne engel olan serbest dolaşım ve sınırsız ödeme gücünü kabul etmeyen, kasten banknotları tahrip veya yok eden, sahte banknot basan ve/veya tedavüle çıkaran ve/veya tedavüle çıkmasına yardımcı olan kişiler bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde beş yıla kadar hapis cezasına veya on beş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- Faiz Oranlarına ve Yürürlük Zamlarına Uymama 55. Bu Yasanın 25. maddesi uyarınca saptanan oran sınır, yürürlük zamanı ve değişik oranlara uymayan bankaların işlerini fiilen yöneten mensupları, görev ve ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre, bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde, beş yıla kadar hapis cezasına veya on beş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- Kredi Koşullarına Uymama 56. Bu Yasanın 32. maddesinde belirtilen kredileri amacına uygun olarak kullanmayanlar bir suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde kullandıkları kredi miktarlarını faizleriyle birlikte iade cezasına veya kullanılan kredi miktarının %50’sine kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- İşlemlerde uygunsuzluk ve denetimde istenen bilgi ve belgeleri vermeme 57. Bu Yasanın 30. maddesinde belirtilen bilgi ve belgeleri zamanında ve eksiksiz olarak vermeyen veya işlemleri, 30. maddede belirlenen mevzuata uygun olmadığı saptanan Bankalar, Kooperatif Bankaları ve kredi vermek amacıyla kurulmuş diğer kuruluşlar ve bunların mensupları suç işlemiş sayılırlar ve mahkumiyetleri halinde, bu banka ve kuruluşlar yirmi milyon Türk Lirasına kadar para cezasına; bu banka ve kuruluşların mensupları ise, mahkumiyetleri halinde, görev ile ilgilerine ve fiile katılma derecelerine göre, beş yıla kadar hapis cezasına veya onbeş milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- Yürürlükten Kaldırma 31/1983 58. Bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak;
- (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası yürürlükten kaldırılır. Ancak bu Yasada öngörülen tüzükler yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan Merkez Bankası Yasası uyarınca yapılan tüzüklerin, bu Yasaya aykırı olmayan kuralları yürürlükte kalmaya devam eder.
 - (2) Faiz Yasası yürürlükten kaldırılır.
 - (3) Bankalar Yasasının 8. maddesi yürürlükten kaldırılır.
- Kazanılmış Haklar 31/1983 59. (1) Bu yasa ile yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası ile ona dayanılarak çıkarılan Tüzükler çerçevesinde yapılan tüm satın almalar, icarlar ve banka işlemleri ile personele verilen tüm atamalar ve atama koşulları, aynen bu Yasa uyarınca yapılmış sayılır.

(2) Başkan ve Başkan Yardımcıları ile Yönetim Kurulu üyelerinin atanma koşulları ve görev süreleri, bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası yasınının 9., 12. ve 16. maddelerinde öngörülen süre sonuna kadar devam eder.

Kuzey Kıbrıs
Türk
Cumhuriyeti
Merkez
Bankası
Emeklilik
Sandığı
Fonunun
Oluşturulması
57/1987
29/1990
31/1997

60. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Teşkilat Yasası'nın 15. madde kuralları uyarınca emeklilik menfaati kazanan banka personeline emeklilik menfaati verilmesini sağlamak amacıyla Merkez Bankası bünyesinde "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonu" adı altında bir fon oluşturulur.

26/1977
9/1979
18/1980
26/1982
54/1982
14/1983
22/1983
20/1985
3/1986
14/1987
38/1987
4/1990
50/1990
35/1997

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonunun kaynakları şunlardır:

(A) Emeklilik Yasası kuralları uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonuna ödenmek üzere hak sahiplerinden yapılacak iştirak payları kesintileri;

(B) Bankanın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonuna yapacağı katkı;

(C) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonunda toplanan paraların işletilmesinden sağlanan gelir;

(Ç) Hak sahibi olan kişinin herhangi bir nedenle almış olduğu ve hak sahibi olabilmesi için Emeklilik Yasası uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonuna yatırması gerekli diğer tazminat, ikramiye ve/veya menfaatler.

(3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonundan sadece Emeklilik Yasası kuralları uyarınca Emeklilik menfaati almaya hak kazananlara emeklilik menfaati verilmesi amacıyla harcama yapılabilir.

(4) (A) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonu bu yasanın 10. maddesi uyarınca oluşturulan Yönetim Kurulu tarafından işletilir.

(B) Yönetim Kurulu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Emeklilik Sandığı Fonunda toplanan parayı karlılık ilkelerine uygun olarak kar elde etmek amacıyla çalıştırabilir.

(5) Bu komudaki usul ve esaslar Bakanlar Kurulu'nun çıkaracağı bir Tüzükle düzenlenir.

Kuzey
Kıbrıs Türk
Cumhuriyeti
Merkez
Bankası
Personel
Sağlık
Fonunun
Oluşturulması

61. (1) Başka Yasada aksine kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın Banka personelinin yurt içinde serbest çalışan hekim ve kliniklerde muayene, cerrahi müdahale, tedavi ve eczacılık hizmetlerinden doğan harcamalarının bir kısmını veya tümünü karşılamak üzere Banka bünyesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası "Personel Sağlık Fonu" adı altında bir Fon oluşturulur.

(2) Personel Sağlık Fonunun kaynakları şunlardır:

(A) Banka personelinin brüt maaşından her ay yapılan %1 (yüzde bir) kesintiler;

(B) Bankanın her mali yıl içinde yukarıdaki (A) bendi uyarınca personelden kesilen toplam miktarın iki katı oranında yapacağı katkı.

(C) Personel Sağlık Fonunda toplanan paraların nemalandırılmasından sağlanan gelir.

(3) Fon'dan:

(A) Fiilen çalışan ve yaş haddinden emekli olan Banka personelinin kendisi, çalışmayan eşi, 18 yaşını doldurmamış çocukları ile 18 yaşını doldurmuş olsalar dahi yüksek öğrenimde bulunan 24 yaşını aşmamış çocukları veya bedenen ve ruhen malul olan çocukları ile evli olmayan ve çalışmayan çocukları;

(B) Banka personelinin yurt dışında yüksek öğrenimde bulunan 24 yaşını aşmamış çocukları, yurtiçi kıstaslarına göre yararlanırlar.

(4) Personel Sağlık Fonu aşağıdaki üç üyeden oluşan "Personel Sağlık Fonu İdare Kurulu" tarafından yönetilir:

(A) Bir Başkan Yardımcısı (Başkan)

(B) Banka personelinin kendi aralarından belirleyeceği iki kişi (Üye)

(5) Personel Sağlık Fonu İdare Kurulu;

(A) Ödeme kıstaslarını belirler.

(B) Fonun kaynaklarının amacına uygun olarak kullanımı ve işleyişini sağlar; ödemelerde tereddüt hasıl olan konuları Banka Yönetim Kuruluna aktarır.

(C) Her yılın Ocak ayı sonuna kadar bir önceki yılın bilançosunu ve bununla ilgili Raporu hazırlayarak Banka Yönetim Kurulunun bilgisine sunar.

(6) Ödemeler, Personel Sağlık Fonu İdare Kurulunun onayıyla İdare Merkezi Muhasebesi tarafından yapılır.

(7) Personel Sağlık Fonunun kapsamı, vizite ücreti, ilaç bedeli, röntgen çekimi, tahlil, doğum, diş, göz ve her türlü cerrahi müdahale için yapılacak harcamalardan oluşur.

(A) Vizite ve tedavi giderlerinin %80'i,

(B) Ameliyatlarda yapılan giderlerin tamamı,

Fon tarafından karşılanır.

(8) Personelin Sağlık Fonundan yararlanma şekli ve kıstasları aşağıdaki gibidir:

(A) Fondan yararlanabilmek için yapılacak sağlık harcamalarının yürürlükte olan vergi yasaları ile diğer mali mevzuata uygun olarak belgelendirilmesi gerekir.

(B) Vizite Ücreti: Bu konuda Bakanlar Kurulu'nun özel klinik ve muayenehaneler için tesbit edip yayınladığı tedavi ve ameliyat ücretleri esas alınarak limitler içerisinde kalmak koşuluyla Personel Sağlık Fonu İdare Kurulu tarafından saptanır. Röntgen çekimi ve tahlil ücretlerinin Fondan karşılanabilmesi için uzman doktorun sevk kağıdı aranır. Ancak, yılda bir defa yaptırılacak genel tahliller için bu şart aranmaz.

(C) Diş bakımı ve tedavi: Personel Sağlık Fonu İdare Kurulu tarafından belirlenen ve zaman zaman yeniden düzenlenecek kıstaslara göre ödenir.

(Ç) Gözlük Çerçeve Bedeli: Dört yılda bir, gözlük camı bedeli yılda bir defadan fazla olmamak üzere Personel Sağlık Fonu İdare Kurulunca saptanır.

(9) Banka personelinin özel Sağlık Sigortası ile sigortalanması halinde, sigortaya dahil personelin aylık brüt maaşlarından %1 (yüzde bir) kesinti yapılır. Bakiye prim ise Banka tarafından karşılanır. Bu durumda sağlık harcamalarının kapsam ve kıstasları, ilgili sigorta şirketi ile yapılacak anlaşmaya göre düzenlenir.

Geçici
Madde
Görevde
Bulunan
Başkan
Yardımcısının
Durumları

1) Bu yasanın 15. maddesinin (1). fıkrası kuralları, halen görevde bulunan Başkan Yardımcıları için de uygulanır ve görev süreleri sona ermeden görevden alınamazlar.

Yürürlüğe
Giriş

62. Bu yasanın Personel Sağlık Fonu ile ilgili kuralları 1 Eylül 1997 tarihinden, diğer kuralları ise Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

PARA VE KAMBIYO YASASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi aşağıdaki yasayı yapar:

Kısa İsim 1. Bu Yasa, para ve Kambiyo Yasası olarak isimlendirilir.

Amaç 2. Bu Yasanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine Türk Lirası, döviz ve menkul kıymetlerin, ithal ve ihracı ile döviz ve menkul kıymetlerin yurt içindeki tedavülüne ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Tefsir 3. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:

11/1976 "Bakanlık" Ekonomi İşleriyle Görevli Bakanlığı anlatır.

25/1983 "Bankalar", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyette bulunan bankaları anlatır.

26/1987

42/1989

"Döviz", efektif dahil, yabancı parayla ödeme imkanı sağlayan her türlü hesap ve belgeleri anlatır.

"Döviz büroları", münhasıran döviz alımı ve satımı ile iştigal eden ve bu Yasa altında Bakanlıktan

"Döviz Bürosu Lisansı" almış olan tüzel kişileri anlatır.

"Efektif", yabancı ülke para otoritelerince yürürlüğe konmuş olup halen tedavülde olan paraları anlatır.

"Kambiyo", dövizle ilgili her türlü işlemi anlatır.

"Kıymetli Metal", altın, gümüş, platin, palladyum, radyum, iridyum, osmiyum ve rutenyumu anlatır.

"Kıymetli Taşlar", elmas, pırlanta, safir, yakut, zümrüt ve benzeri taşları anlatır.

"Kur", bir birim döviz satın alabilmek için ödenmesi gereken tedavüldeki para birim miktarı ile bir birim dövizin satılması halinde alınan tedavüldeki para birimi miktarını anlatır.

"Maddi Değer", parayı, kıymetli metali, kıymetli taşları, menkul kıymetleri ve kıymetli eşyayı anlatır.

"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.

"Muhabirler", Bankaların yurt dışında döviz pozisyonu bulundurduğu veya işlem yaptığı bankaları anlatır.

"Para", tedavüldeki resmi para ve her türlü dövizini anlatır.

"Tedavüldeki Resmi Para", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde resmi para olarak tedavülde olan Türk Lirasını anlatır.

"Valör", bir alım-satım veya takas işleminde nihai hesaplaşmanın fiilen yapılacağı tarihi anlatır.

Resmi Para Serbestiyeti 4. Tedavüldeki resmi paranın Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ithali ile yurt dışına ihracı, yurt içinde ve yurt dışında her türlü kullanımı serbesttir.

Döviz Serbestiyeti 5. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde gerçek ve tüzel kişilerin döviz bulundurması, dövizle tasarruf yapması, döviz bir mübadele aracı olarak kullanması ve ödeme emri ve akitlerdeki rakamları döviz ile ifade etmesi serbesttir.

Döviz Hareketleri 6. Gerçek ve tüzel kişilerin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ülke haricine ve ülke haricinden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine bankaları aracı olarak kullanmak kaydıyla, yapacakları havaaleler ve para hareketleri, gönderen ve alıcıya ilişkin isim ve adreslerin kaydedilmesi kaydıyla, döviz dahil, serbesttir. Gelen ve giden havaalelerin toplam tutarları Merkez Bankasına bildirilir. Bu bildirimle ilişkin usul ve esaslar, gönderen ve alanın isim ve adresleri dahil olmak üzere, Merkez Bankasınca tesbit edilir ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir tebliğle düzenlenir.

Ancak gerçek ve tüzel kişilerin bir suç işleyerek maddi değer elde etmesi ve adli makamlarca

takibata uğraması veya sözkonusu suçtan dolayı mahkum olması durumunda elde edilen sözkonusu maddi değerler bu madde kuralları kapsamı dışındadır.

- Nakit Hareketleri 7. (1) Banknot ve madeni paraların ülke haricine nakli ve ülkeye girişi Merkez Bankasının tespit edip Resmi Gazete’de yayımlayacağı bir tebliğle belirleyeceği limitler dahilinde serbesttir.
(2) Bankaların, banknot ve madeni paralar halinde, Merkez Bankasınca belirlenecek limitler fevkinde ülke haricine para nakli yapması serbesttir.
Ancak, böyle bir nakilde, taşınacak miktarın Merkez Bankasına yazılı olarak beyan edilmesi ve beyanın yapıldığını belirten belge alınması suretiyle yapılabilir.
(3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine vasıl olan nakit banknotların ülkeye girişinde, getirilen banknotların bu maddenin (1)’inci fıkrasında belirlenen limitler fevkinde olması halinde gümrük yetkilileri paranın menşei hakkında beyanname verilmesini ister ve beyannamenin bir suretini Merkez Bankasına gönderir.
- Bankaların Kambiyo İşlemleri 8. (1) Bankaların, döviz pozisyonu bulundurması, ithalat ve ihracat işlemlerine aracılık etmesi, döviz hesabı açarak döviz tasarrufu kabul etmesi, döviz alım ve satımı ile uğraşması, döviz ile ödemeyi gerektiren senetlerle işlem yapabilmesi, döviz olarak kredi vermesi, muhabirler nezdindeki hesaplarında döviz bulundurması, döviz tasarruf hesaplarına faiz verebilmesi, döviz piyasalarına aktif olarak katılabilmesi ve uluslararası bankacılık teammüllerine uygun her türlü işlemi döviz ile yapabilmesi serbesttir.
(2) Bankaların dış ticarete aracılık ettiği işletmelerde uluslararası kabul görmüş ödeme şekilleri ve uluslararası teammüller esas alınır.
- Döviz Büroları 9. Döviz alım ve satım işlemleri ile iştigal edecek “Döviz Bürolarının” bu işle iştigal etmeleri ve Merkez Bankasında açılacak hazine hesabına yıllık 1,000 ABD Doları “döviz bürosu lisansı” ücretini, her yıl en geç Ocak ayı sonuna kadar yatırmış olduklarını Bakanlığa tevsik ederek döviz bürosu lisansı almaları zorunludur. Döviz bürolarının kuruluş, faaliyet ve lisans koşulları Bakanlıkça çıkarılacak ve Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tebliğ ile düzenlenir.
- Kur Tesbiti 10. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki resmi işlemlerde esas alınacak Resmi Kurlar Merkez Bankasınca günlük olarak tesbit edilir ve Resmi Gazete’de yayımlanmak suretiyle ilan olunur.
(2) Bakanlar, döviz büroları ve Merkez Bankası, kendi işlemleri maksadıyla döviz alış ve satış kurlarını serbestçe belirlerler. Belirlenen kurlar dövizin niteliğine, işlem türüne, işlem valörüne ve işlem vadesine göre aynı döviz için farklı fiyatlar olabilir. Bankalar ve Döviz Büroları gün boyunca yaptıkları muhtelif döviz işlemlerinde fiilen gerçekleşen asgari alış ve azami satış kurlarını gün kapanışında Merkez Bankasına bildirirler.
- Döviz Hesapları ve Döviz Kredileri 11. (1) Gerçek veya tüzel kişilerin döviz ile kredi kullanması veya döviz ile borç verebilmesi, taraflarca karşılıklı olarak yapılan akitlerdeki miktarları döviz ile ifade etmesi ve gerekli ödeme işlemlerini döviz ile yapması serbesttir.
(2) Bankalar gerçek veya tüzel kişilere Döviz Hesabı açabilirler, vadesiz döviz hesapları üzerine çek defteri verebilirler.
(3) Bankalarda açılmış döviz hesaplarının anapara ve faizlerinin, hesabın açıldığı döviz cinsinden ödenmesi, ancak hesap sahibinin talepte bulunması halinde farklı döviz cinsi veya tedavüldeki resmi para ile işlem yapılabilir.
(4) Taraflar arasında aksine bir anlaşma olmadıkça Bankalarca döviz ile verilen krediler veya yapılan istikrazlar Bankaya aynı cins döviz ile ödenir.
- Dövizlerle İlgili Raporlar 12. Bankalar ve döviz büroları bulundurdıkları döviz pozisyonları ve yaptıkları döviz işlemleri ile ilgili raporları, Merkez Bankasına bildirirler. Raporların şekli, şart ve muhteviyatına ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankasınca düzenlenir.
- Menkul Kıymetler 13. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışında doğrudan yatırım yapmaları, yurt içi ve yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören hisse senedi, bono, tahvil, opsiyon

ve diğer her türlü menkul kıymeti alıp satmaları, yurda ithal veya yurt dışına ihraç etmeleri ve tasarrufunda bulundurmaları serbesttir.

(2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dahilinde, yurt dışında mukim gerçek ve tüzel kişiler her türlü menkul kıymete yatırım yapabilir ve tasarrufunda bulundurabilir.

40/1996

(3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde menkul kıymetlerin alım ve satımını meslek edinecek gerçek ve tüzel kişiler Menkul Kıymetler Borsası Yasası kurallarına uygun faaliyet gösterirler.

Kıymetli
Metaller ve
Kıymetli
Taşlar

14. (1) Gerçek ve tüzel kişilerin kıymetli metal, kıymetli taşlar ve bu metallere ve taşlardan mamül eşyaları tasarrufunda bulundurması ve ticaretini yapması serbesttir.

(2) Kıymetli metaller ve kıymetli taşların ithal ve ihracı ile ilgili limit, usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca saptanacak ve Resmi Gazete'de yayımlanacak bir Tüzükle belirlenir.

Suç ve
Cezalar

15. (1) Bu Yasanın 6'ncı, 7'nci, 9'uncu ve 14'üncü madde kurallarına aykırı hareket eden gerçek ve/veya tüzel kişiler ile tüzel kişilerin direktörleri ve sorumlu yöneticileri ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde, 1.000.000.000-TL (Bir Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

(2) Bu Yasa ve bu Yasa altında çıkarılan mevzuat kurallarına aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişilerin direktörleri ve sorumlu yöneticileri ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 1.000.000.000-TL (Bir Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Yürürlükten
Kaldırma

38/1982

(1) Para ve Kambiyo İşleri yasası.

22/1987

46/1992

46/1994

4/1979

(2) Döviz İstikrar Fonu Yasası.

(3) Para ve Kambiyo İşleri Tüzüğü.

A.E.603R.G.2.11.87

A.E.453R.G.13.10.88

A.E.528R.G.12.12.88

A.E.483R.G.3.11.89

A.E.539R.G.25.10.91

A.E.639R.G.20.12.91

A.E.268R.G.25.06.92

A.E.540R.G.16.12.92

A.E.154R.G.12.04.93

A.E.165R.G.1.03.95

A.E.438R.G.9.05.96

A.E.474R.G.24.05.96

A.E.509R.G.1.06.96

(4) Yukarıda belirtilen Yasa ve Tüzükler uyarınca çıkarılan karar ve tebliğler, bu mevzuat altında yapılmış ve yapılacak olan işlemlere hâle gelmeksizin yürürlükten kaldırılır.

Yürütme
Yetkisi

17. Bu Yasayı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu adına Ekonomi İşleriyle Görevli Bakanlık yürütür.

Yürürlüğe
Giriş

18. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

OFF SHORE BANKACILIK HİZMETLERİ YASASI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

1. Bu Yasa, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası olarak isimlendirilir.

Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Tefsir

2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
“Bakanlar Kurulu”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
“Devlet Planlama Örgütü”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanlık Devlet Planlama Örgütünü anlatır.
“Merkez Bankası”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
“Yabancı Banka”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları dışında yabancı kişiler tarafından kurulan bankayı anlatır.
“Yabancı Kişi”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşı olmayan kişileri anlatır.
“Yabancı Tüzel Kişi”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kayıtlı olmayan ve ortaklarının en az %51'i yabancı kişilerden oluşan tüzel kişileri anlatır.

Amaç

3. Bu Yasanın amacı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hizmetler sektörüne doğrudan, genel ekonomiye ise dolaylı olarak olumlu katkılar sağlamak için off shore bankacılık faaliyetlerinin başlatılmasına ve bu tür faaliyetlerin etkinlikle sürdürülmesine olanak sağlayacak off shore bankacılık birimlerinin kuruluş ve çalışma esaslarını belirlemektir.

İKİNCİ KISIM Kuruluş Esasları

Kimlerin başvurabileceği,

Başvurunun nasıl yapılacağı ve koşulları

4. (1) Aşağıda belirtilen kuruluşlar ile gerçek veya tüzel kişiler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu Yasa kurallarına uygun olarak off-shore bankacılık faaliyetinde bulunmak üzere Merkez Bankası'na başvurabilirler:
(A) Yabancı bankalar;
(B) Yabancı bankaların şubeleri veya yan kuruluşları;
(C) Yabancı gerçek veya tüzel kişiler.
(2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca Merkez Bankasına başvuruda bulunanlar aday birim sayılırlar.
(3) Aday birimlerin, başvuru ve kuruluş anında sunulması gerekli belgelerin içeriği, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak bir Tüzükle belirlenir.
(4) Başvurularda alınacak harç miktarı, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenir. Ancak bu miktar, 1,000.-ABD Dolarını aşamaz.

Ön İzin

5. (1) Merkez Bankası, aday birimlerin başvurularını en geç bir ay içinde değerlendirir ve görüşleri ile birlikte Maliye İşleri ile görevli Bakanlığa sunar.
(2) Maliye İşleri ile görevli bakanlık, başvuruyu inceler ve uygun gördüğü takdirde, en geç on beş gün içinde ön izin verir.

Kuruluş sermayesi ve ön iznin kesinleşmesi

6. Off Shore Bankalarda aranan asgari ödenmiş nakdi sermaye miktarı 500,000.-ABD Dolarıdır. Nakdi Sermaye Merkez Bankasında bloke ettirildikten sonra ön izin kesinleşir ve Maliye İşleri ile görevli Bakanlıkça başvuru sahibine çalışma izni verilir.

- Tescil ve koşulları Fasil 113 28/1974 7/1977 30/1983 28/1987 65/1989 11/1976 25/1983 26(1987 42/1989
- Off Shore Bankacılık birimlerinin oluşumu
- Faaliyete başlama zorunluğu
7. (1) Çalışma izni verilen aday birimler, Şirketler Yasasında öngörülen işlemleri tamamlamak suretiyle Şirketler Mukayyitliğine tescil ettirilirlir.
- (2) Aday birim, herhangi bir yabancı bankanın şubesi veya yan kuruluşu ise, sözkonusu bankanın öncelikle uluslararası veya en azından ulusal düzeyde iyi bir isim yapmış olması ve yeterli düzeyde bankacılık deneyimlerinin bulunduğu bir ülkede tescil edilmiş olması koşulu aranır. Bu durumda aday birim ana bankasından iyi durum mektubu (letter of comfort) ibraz etmek zorundadır.
- (3) Aday birim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde ilk defa kurulacak bir banka ise, Bankalar Yasası gereğince, bankaların kurulmasında kurucularda aranan koşullar aranır.
8. 7'inci madde kurallarına uygun olarak Şirketler Mukayyitliğine tescil ettirilen aday birimler, Off Shore Bankacılık Birimlerini oluştururlar.
9. Off Shore bankacılık birimi. Maliye İşleriyle görevli Bakanlıktan çalışma iznini aldıktan en geç üç ay içinde faaliyet yerini belirlemek, tam teşekküllü kadrosunu oluşturmak ve ana sözleşmesinde belirtilen hizmetlere başlamak zorundadır. Aksi halde, izinleri geçersiz sayılır.

ÜÇÜNCÜ KISIM Çalışma Esasları

- Off Shore esasları ve Off Shore bankacılık birimlerinin faaliyetleri 11/1976 25/1983 26/1987 42/1989 38/1982 22/1987
- Birikim ve dövizlerin kullanımı
10. (1) Off Shore Bankacılık hizmetlerini yürütecek olan Off Shore bankacılık birimleri, Bankalar Yasasında öngörülen her türlü bankacılık işlemlerini tamamen yurt dışına (Off Shore) yönelik olarak yaparlar.
- Ancak, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları, yatırım projelerinin Devlet Planlama Örgütüncü onaylanması, Bakanlar Kurulundan izin alınması ve para biriminin döviz olması koşuluyla, Off Shore Bankacılık birimlerinden kredi alabilirler.
- (2) Off Shore Bankacılık Birimleri, hizmetlerini, bu Yasada öngörüldüğü biçimde, örgütlendirilmiş tam kadrolar ile fiili olarak yürütürler.
- (3) Off Shore Bankacılık Birimleri, uluslararası bankacılık işlemleri ile diğer mali işlemlerini, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yürürlükte olan vergilendirme ve finans kurallarından bağımsız ve serbest olarak yerine getirirler.
- (4) Off Shore Bankacılık Birimleri, hizmetlerini, yabancı uyruklu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik olmayan müşterileri ve diğer Off Shore kuruluşlarla ve her halükarda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde tedavülde bulunan para birimi dışında kalan ve Para ve Kambiyo İşleri Yasasında belirtilen konvertibl ve konvertibl olmayan para birimleri ile yürütmek zorundadırlar.
- Ancak, Türkiye Cumhuriyeti ile yapılacak işlemlerde Türk Lirası döviz sayılır.
11. (1) Off Shore Bankacılık Birimleri, yurt dışından sağladıkları ve transfer ettikleri paraları ve karlarını, yurt dışına transfer edebilirler.
- Ancak kendi personel, idare ve idame giderlerini karşılayabilmek amacıyla, her hesap dönemi için gerekli miktarı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren yetkili bankalarda açacakları bir döviz hesabında bulundurup, harcamalarını bu hesaptan karşılarlar.
- (2) 6'ncı maddede belirtilen sermaye miktarı ile bu Yasa uyarınca ödenecek her türlü vergi, resim ve harç, Merkez bankasının göstereceği para biriminden döviz olarak ödenir ve muhasebe kayıt işlemleri açısından da Merkez Bankasının göstereceği bir para birimi sürekli olarak kullanılır.
- (3) Off Shore Bankacılık Birimleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dahilinde hiçbir banka, kuruluş

ve gerçek veya tüzel kişiden kaynak sağlayamazlar.

- Likidite durumu ve yükümlülük 35/1987 12. Off Shore Bankacılık Birimleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası yasasında öngörülen likidite, riske karşı sermaye oranları ve benzeri rezervlere uymak zorunda olmamakla birlikte, Merkez Bankasının talebi halinde, faaliyetlerine ilişkin bilgileri vermekle yükümlüdürler.
- Personel İstihdamı 13. Off Shore Bankacılık Birimlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşları dışında istihdam edecekleri personel sayısı 5'inci madde kuralları çerçevesinde ön izin verilirken Maliye İşleri ile görevli Bakanlıkça saptanır.
- Sosyal Güvenlik 16/1976 12/1979 9/1981 43/1982 26/1985 36/1985 14/1990 1/1973 14. Off Shore Bankacılık Birimlerinde istihdam edilecek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaş personel, Sosyal Sigortalar yasası ile İhtiyat Sandığı yasası kurallarına bağlı olurlar.
- Toplantılar ve faaliyet raporlarının sunulması 15. Off Shore Bankacılık Birimlerinin Yönetim Kurulları veya en üst düzeydeki diğer kurulları, yılda en az bir kez toplanmak ve yıllık faaliyet raporlarını görüşmekle yükümlüdürler. Söz konusu birimler, onaylanmış raporlarının birer suretini onay tarihinden başlayarak en geç bir ay içinde Merkez Bankasına sunarlar.
- Yıllık hesapların sunulması 16. Off Shore Bankacılık Birimleri, her hesap dönemini izleyen üç ay içinde denetlenmiş yıllık hesaplarını Merkez bankasına sunarlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Mali Kurallar ve Muafiyetler

- Denetim harcı 17. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren Off Shore Bankacılık Birimleri, yıllık denetim harcı olarak Merkez Bankasına 10,000.-ABD Doları öderler.
- Vergi yükümlülüğü 41/1976 24/1977 62/1977 11/1980 35/1983 36/1987 24/1982 11/1985 67/1987 16/1989 20/1990 18. Off Shore Bankacılık Birimleri, Kurumlar Vergisi Yasası ve Gelir Vergisi Yasası kurallarına göre saptanacak matrah üzerinden, Kurumlar Vergisi Yasasının 23'ncü maddesi kurallarına ve Gelir Vergisi yasasının 32'nci maddesinin (2)'nci fıkrası kuralları ile ve 52'nci maddesi kurallarına bakılmaksızın, yüzde iki oranında vergiye bağlı tutulurlar.
- Çalışanların vergi 19. Off Shore Bankacılık Birimlerinde istihdam edilen yabancı personelin Gelir Vergisi Yasasına göre ödenmesi gereken vergi miktarında yüzde elli indirim yapılır. Bu birimlerin Kuzey Kıbrıs Türk

yükümlülüğü	Cumhuriyeti dışında görevli personellerine yapacakları ödemeler de yukarıda belirtilen esas çerçevesinde vergi kesintisine bağlı tutulur. Bu madde amaçları bakımından "Yabancı" sözcüğü, Gelir Vergisi Yasasının 2'nci maddesinin (2)'nci fıkrasının (c) bendinde bu sözcüğe verilen anlamı taşır.
24/1982	
11/1985	
67/1987	
16/1989	
20/1990	
Gümrük vergisi muafiyeti	20. Off Shore Bankacılık Birimlerinin ihtiyacı için yurt dışından ithal edecekleri ofis araç gereçleri ve Maliye işleriyle görevli Bakanlığın uygun göreceği uygun miktardaki diğer araç gereçler gümrük vergisinden muaftır.

BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Kuralları

Denetim	21. (1) Off Shore Bankacılık birimlerinin her türlü hesap ve işlemleri, Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası yasası kuralları çerçevesinde, Merkez Bankasının denetimine bağlı tutulur. Denetim sonuçları gizlidir. Bu hususta nitelik ve görevleri dolayısıyla öğrendiklerini yasal olarak açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayan banka mensupları suç işlemiş sayılırlar ve halklarında, Bankalar yasasında gizli bilgileri açıklayanlar için öngörülen cezai müeyyideler uygulanır.
11/1976	
25/1983	
26/1987	
42/1989	
35/1987	
	(2) Denetim yapacak elemanların nitelikleri ile denetim usul ve esasları Bakanlar kurulunca çıkarılacak Tüzükle düzenlenir.
Cezai müeyyideler	22. Yapılan denetimler sonucunda bu Yasa kurallarına ve Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası yasası kurallarına aykırı faaliyette bulunduğu saptanan Off Shore Bankacılık Birimleri hakkında, Bankalar Yasası ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasının cezai müeyyidelere ilişkin kuralları uygulanır.
11/1976	
25/1983	
26/1987	
42/1989	
35/1987	
Ortaklık koşulu	23. Off Shore Bankacılık Birimlerinin Ortaklarının yabancı uyruklu olması, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik bulunmaması ve Kıbrıs Türk kökenli olmaması esastır. Kıbrıs Türk kökenli olup Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yerleşik olanlar (ikamet edenler) ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kökenli olanlar sözkonusu birimlere ortak olamazlar.
Kaynak kullanımı	24. Off Shore Bankacılık Birimleri, faaliyetlerini sürdürürken yaptıkları harcamaları Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki kaynaklardan sağlarlar. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki bankalardan herhangi bir amaçla ve nam altında kaynak sağlayamazlar.
Şirket devri	25. İzin alıp kurulmuş olan Off Shore Bankacılık Birimlerinin devri ile ilgili koşullar bakanlar kurulunca çıkarılacak Tüzükle düzenlenir.
Değişikliklerin bildirimi	26. Off Shore Bankacılık Birimlerinde sermaye, ortaklar, ipotek ve benzeri hususlarda meydana gelen herhangi bir değişiklik derhal Merkez Bankasının bilgisine sunulur.
Temsilci bürolarının kuruluşu ve görevleri	27. (1) Off Shore Bankacılık Birimleri, yabancı bir bankanın şubesi veya ayrı bir banka olarak kurulabileceği gibi temsilci büroları şeklinde de bu Yasa Kurallarına uygun olarak kurulabilirler. Ancak, temsilci büroları, bankacılık lisansı alamazlar ve bankacılık işlemleri yapamazlar. Temsilci bürolarının görevi yabancı müşteriler ile dış ülkelerdeki ana banka arasında gerekli teması kurmaktır. (2) Kurulacak temsilci bürolarında uluslararası bankaların temsilcisi olma koşulu aranır.

Büro
denetim
harcı

28. Temsilci büroları, yıllık denetim harcı olarak Merkez Bankasına 3,000.-ABD Doları öderler.

ALTINCI KISIM
Son Kurallar

Yürütme
yetkisi

29. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına, Maliye İşleri ile görevli Bakanlık yürütür.

Yürürlüğe
giriş

30. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU YASASI
Sayı: 74/1991
(43/1997 Sayılı Yasa ile Değiştirilmiş Şekliyle)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki yasayı yapar.

- Kısa İsim 1. Bu Yasa, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yasası olarak isimlendirilir.
- Tefsir Fasıl 113 28/1974 7/1977 30/1983 28/1987 65/1989 56/1991 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
"Acze Düşme", Bir Bankanın, Şirketler Yasasının 212'inci maddesi uyarınca borçlarını ödeyememe durumuna düşmesi hallerini anlatır.
"Bakanlar Kurulu", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunu anlatır.
"Bakanlık", Maliye İşleri ile Görevli Bakanlığı anlatır.
"Banka veya Bankalar", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde faaliyet gösteren bankalar ile şubelerini anlatır.
"Bankacılık İşlemi", Mevduat kabulü, kredi ve teminat verilmesi işlemleri ile her türlü banka hizmetlerinin ve bunlara bağlı işlemlerin tamamen veya kısmen yapılmasını anlatır.
"Fon", 4'üncü madde ile oluşturulan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunu anlatır.
"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
"Tasarruf Mevduatı", Gerçek kişiler tarafından bu ad altında açtırılan ve ticari işlemlere konu olmayan Türk Lirası ve dövizli tevdiat ve mevduatı anlatır.
- Amaç 3. Bu yasanın amacı, gerçek kişiler tarafından Bankalara yatırılan tasarruf mevduatını sigorta etmektir.
- Fonun Kuruluşu 4. Bu Yasayla, Merkez Bankası bünyesinde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu adında bir Fon oluşturulur.
- Kapsam 5. (1) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sınırları içerisinde bankacılık işlemleri yapmak üzere kurulmuş bankalar ile yabancı bankaların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki şubeleri, bu Yasa kuralları gereğince tasarruf mevduatlarını sigorta ettirmek zorundadırlar.
(2) Kooperatif Şirketler Yasasının 4'üncü maddesi uyarınca sorumluluğu sınırlı olan Kooperatif Kredi Şirketleri, Yönetim Kurulu kararı ve Kooperatif Mukayyidinin onayına bağlı olarak tasarruf mevduatlarını sigorta ettirebilirler.
- Fasıl 114 28/1959 51/1983 6. Fon, Merkez Bankası tarafından yönetilir ve temsil olunur. Fonun yönetimi ve temsil dolayısıyla Merkez Bankası personeline ayrıca ücret ödenmez.
- Fonun Yönetimi ve Temsili 7. Fonun Kaynakları Şunlardır:
(1) Bankaların yıl sonu bilançolarındaki tasarruf mevduatının;
(A) Yüz Milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı için yıllık binde altı (%06); ve
(B) Yüz Milyar Türk Lirasının üzerinde olan kısmı için yıllık binde dört (%04), oranında ödenecek primler.
(C) Yukarıdaki (A) ve (B) bentlerinde öngörülen primleri ödeme şekilleri aşağıdaki gibidir:
(a) Yüz Milyar Türk Lirasına kadar olan kısmı için binde bir buçuk (%01.5); ve
(b) Yüz Milyar Türk Lirasının üzerinde olan kısmı için binde bir (%01), oranında prim miktarını, beyanname verme süresi olan üçer aylık devreler sonunda, ilgili devre sonunda mevcut tasarruf mevduatı miktarları esas alınmak suretiyle, beyannameleriyle birlikte veya beyanname verilmesini izleyen ayın en geç on beşine kadar, Fon hesabına yatırılır. Gecikme halinde aylık yüzde on Cezai Faiz uygulanır.

Ancak Bankaların yıl sonu bilançolarında gösterilmekte olan tasarruf mevduatı miktarı üzerinden yukarıda (A) ve (B) bentlerine göre Fona ödemeleri gereken primlerin hesaplanmasında aynı yıl içerisinde daha önce gelen üç aylık devreler sonunda bu fıkra uyarınca ödemiş oldukları prim tutarları dikkate alınır ve yıl sonunda son üç aylık devre için ödemeleri gereken prim miktarları yukarıdaki (A) ve (B) bentlerinde öngörülen %06 (binde altı) ve %04 (binde dört) primler toplamını geçmeyecek biçimde hale göre çoğaltılmak veya azaltılmak suretiyle saptanarak aradaki fark tutarında prim Fona ödenir. Yıl sonundaki üç aylık devreden önceki devrelerde ödenmiş olan toplam prim miktarları yıllık %06 (binde altı) ve %04 (binde dört) primler toplamını aşmış ise bu gibi fazlalık Fondan ilgili bankaya iade edilir.

(2) Fon mevcudunun ihtiyacı karşılayacak durumda olmaması halinde ödemelerin zamanında yapılmasını sağlamak amacıyla Merkez Bankası'na Fona verilecek avanslar. Avansın miktarı, vadesi, faizi ve diğer koşulları, Merkez Bankası'nın öz kaynaklarının yüzde onunu geçmemek koşuluyla, Merkez Bankası Yönetim Kurulu'na saptanır.

(3) Fon kaynaklarının vadeli veya vadesiz mevduat veya dövizli mevduat halinde işletilmesinden sağlanacak kazançlar.

- Sigorta Primlerinin yatırılacağı para türleri 8. Sigorta primleri, Türk Lirası tasarruf mevduatları için Türk Lirası olarak, dövizli tasarruf mevduat ve tevdiatları için ait oldukları döviz türleri üzerinden ABD Doları, Sterling, Alman Markı ve Kıbrıs Lirası olarak, diğer döviz türleri için ise, muadili ABD Doları olarak Fona yatırılır.
- Sigorta edilen miktar 9. Bir bankadaki bir gerçek kişiye ait en çok 7000 (Yedi Bin) Sterling veya karşılığı Türk Lirası Tasarruf Mevduatı veya muadili döviz tasarruf mevduatı Fonun sigortası altındadır. Bu miktarlar, Fon kaynakları dikkate alınarak, Merkez Bankası Yönetim Kurulunca, en çok bir katı kadar artırılabilir. Merkez Bankası Yönetim Kurulu, bu kararını Resmi Gazete'de yayımlamak suretiyle duyurur.
- Ödemelerin yapılış biçimi 10. Ödeme biçim ve koşulları ile fon mevcudunun kullanılış biçim ve koşulları, Fondaki nakit olanakları dikkate alınarak Bakanlıkça hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca onaylanacak bir Tüzükle belirlenir.
- Tasfiye istemi 11. Bir bankanın acze düşmesi durumunda Fon, bu bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine sigorta tazminatı olarak ödediği tasarruf mevduatı için, tasarruf mevduatı sahipleri yerine bankanın tasfiyesini mahkemeden ister.
- Banka Tasfiye Kurulu 12. (1) Mahkeme tasfiye emri verilmesi üzerine bankanın tasfiye işlemleri, üç kişiden oluşan Banka Tasfiye Kurulu tarafından yürütülür.
(2) Banka Tasfiye Kurulu, Merkez Bankası, bakanlık ve Ticaret işleri ile görevli Bakanlık temsilcilerinden oluşur.
(3) Banka Tasfiye Kurulu, Merkez Bankası temsilcisi başkanlığında toplanır. Başkan katılmadığı takdirde Banka Tasfiye Kurulu toplanamaz ve karar alamaz, banka Tasfiye Kurulu kararlarını oyçokluğuyla alır.
(4) Banka Tasfiye Kurulu, Bankanın tasfiyesini, Şirketler Yasasının şirket tasfiyelerine ilişkin kuralları altında yürütür ve Şirketler Yasasının şirket tasfiyelerine ilişkin olarak Resmi Kabz Memuru ve Mukayyide vermiş olduğu görev ve yetkileri onun yerine yapar ve kullanır.
- Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991
- Bakanlar Kurulunca 13. Bankalar Yasasının 16'ncı maddesinin (5)'inci fıkrasına dayanarak Bakanlar Kurulunca bir bankanın tasfiyesinin mahkemeden istenmesi ve tasfiye emrinin verilmesi halinde de, tasfiyenin

bir bankanın tasfiyesinin istenmesi
11/1976
25/1983
26/1987
42/1989

gerçekleştirilmesine ilişkin olarak bu Yasanın 12'nci maddesinde öngörülen kurallar aynen uygulanır.

Fonun imtiyazlı alacaklılığı
11/1976
25/1983
26/1987
42/1989

14. Bir bankanın tasfiyesi nedeniyle alacaklılara yapılacak ödemelerde Fon:
(1) Ödediği tasarruf mevduatı için tasarruf mevduatı sahipleri yerine,
(2) Bankanın tasfiyesinin başlangıç tarihinden önceki son on iki ay içerisinde Fona olan prim ve cezai faiz borçları nedeniyle, imtiyazlı alacaklı olarak sıraya girer.
Ancak, Bankalar Yasasının 6'ncı maddesinin (5)'inci fıkrasında öngörülen mevduat sahibinin, bankanın varlığındaki imtiyazlı alacağı, Fonun kendisine yaptığı ödeme oranında ortadan kalkar.

Kişisel sorumluluk
Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991

15. Bir bankanın yüzde on hissesinden fazlasına sahip olan ortakların, direktörler kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleri ile genel müdür, genel müdür yardımcıları ve müdürlerinin, yasalara aykırı karar ve işlemleri nedeniyle bir bankanın acze düşmesine ve tasfiyesine neden olduklarına Banka Tasfiye Kurulunca kanaat getirilmesi halinde, Banka Tasfiye Kurulu, Şirketler Yasasının 311'inci maddesinin kuralları uyarınca, bu gibi kişilerin, mahkemenin takdirine bağlı olarak, söz konusu bankanın herhangi bir borcuna veya bütün borçlarına veya diğer yükümlülüklerine karşı sınırsız sorumlu tutulmalarına karar verilmesi için mahkemeye başvurabilir.
Bu gibi kişilerin mahkemece sorumlu tutulmaları nedeniyle kişisel varlıklarının satışından elde edilecek hasılat, bankanın tasfiyesinde kullanılmak üzere Banka Tasfiye Kuruluna ödenir.

Gider Kabul edileceği
41/1976
24/1977
62/1977
11/1980
35/1983
36/1987

16. Bankalarca Fona ödenen primler, Kurumlar Vergisi Yasası uyarınca Kurumlar Vergisi matrahının saptanmasında gider kabul edilir.

Ceza
17. Bu yasaya aykırı hareket edenler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde elli Milyon Türk Lirasına kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Yürütme Yetkisi
18. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına Maliye İşleri ile görevli Bakanlık yürütür.

Yürürlüğe Giriş
19. Bu Yasa Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

OFF SHORE BANKACILIK HIZMETLERİ YASASI (48/1990 Sayılı Yasa)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası'nın 4. (3), 21. (2) ve 25. maddelerinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

Kısa İsim 1. Bu Tüzük, Off Shore Bankacılık Hizmetleri Tüzüğü olarak isimlendirilir.

Başvuru 2. Off Shore Bankacılık Hizmetleri Yasası Kuralları çerçevesinde faaliyet göstermek üzere izin isteminde bulunan Aday Birimler, bu Tüzüğün 3'üncü maddesinde istenecek bilgileri içerecek belgeleri, resmi başvurularına eklemek suretiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına başvururlar. Başvuru için esas alınacak tarih, yasal bilgi ve belgelerin noksatsız tamamlandığı tarihtir.

Müracaatta bulunacak aday birimlerden istenecek bilgi ve belgeler 3. Aday Birimler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası'na yapacakları başvuru ile birlikte aşağıdaki ilgi ve belgeleri verirler.

(1) Aday Birim, yabancı bir bankanın şubesi şeklinde ise;

(A) Başvuru nedenleri;

(B) Yürütülmesi tasarlanan off shore bankacılık işlemlerinin neler olacağı;

(C) Faaliyet alanıyla ilgili olarak özgeçmiş ve eğer varsa off shore bankacılık işlemlerine ilişkin deneyimleri;

(Ç) Murakebe edilmiş son üç mali yıla ilişkin yıl sonu hesapları;

(D) Mali kapasitesi ve başarılarına ilişkin kısa bir tarihçe;

(E) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde geniş anlamda bir off shore finans merkezinin kurulması amacına yönelik olarak off shore bankacılık hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ekonomisinin belirlenen temel amaçları doğrultusunda hangi alanlarda ne gibi katkıda bulunabileceği;

(F) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapmayı tasarladığı off shore bankacılık işlemlerinde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki bir karar mekanizmasından ne ölçüde bağımsız olabileceği hususu;

(G) Kısa, orta ve uzun dönemdeki hedefleri ve amaçlarının ne olduğu;

(Ğ) Esas ve/veya kontrol etkisi bulunan hissedarların listesi ile sahip oldukları hisse oranları, hissedarların ve yönetimde etkinliği olanların mali durumu hakkında bilgiler;

(H) Yurt dışından getirilmesi düşünülen denetçilerin veya murakkıpların isim, adres ve nitelikleri;

(I) Yapılması tasarlanan off shore bankacılık hizmetleri ile ilgili olarak hazırlanacak ilk üç yıllık döneme ilişkin fizibilite raporu. Bu fizibilite raporu, kar/zarar hesapları, bilançolar, fon kaynak kullanım cetvellerini içerecek şekilde hazırlanacak ve dayandırıldığı varsayımlar belirtilecektir;

(İ) Başka ülkelerdeki şubeleri ve/veya yan kuruluşları ile bu ülkelerden aldığı bankacılık lisansları ve muhabirlik ilişkisi içinde bulduklarının listesi;

(J) Kuruluş Ana Sözleşmesi ve/veya Tüzüğünün bir sureti;

(K) Ana kuruluşun mevcut organizasyon şeması ile birlikte direktör ve üst düzey yöneticilerine ilişkin bilgiler;

(L) Aday birim, ana kuruluşunu, direktörler kurulu tarafından alınan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Off Shore Bankacılık Hizmeti verme kararının onaylanmış bir sureti;

(M) İyi durum mektubu;

(N) Off Shore Bankacılık Hizmetlerinde çalıştırılacak yabancı uyrukluların deneyimleri, nitelikleri, ünvanları, statüleri, uyrukları ve adreslerini gösteren liste;

(2) Aday Birim, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulacak bir banka ise;

(A) Kurulması tasarlanan bankanın Ana Sözleşme ve Tüzüğü;

(B) Kurucular Beyannamesi. Kurucu sayısı 10 kişiden az olamaz.

(C) Bu Tüzüğün 3'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının (A), (B), (E), (F), (G), (Ğ), (H), (I), (J), (M), (N) bentlerinde belirtilen hususlar.

(3) Aday Birimler, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına \$1000-ABD Doları tutarında başvuru harcı yatırıp, alacakları makbuzu müracaatlarına eklerler.

Off Shore Bankacılık birimlerinin denetimi	4. Off Shore Bankacılık Birimlerinin denetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Başkanının yazılı görevlendirmesi üzerine yapılır.
Denetim yapacak elemanlar	5. Denetimler yalnızca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Teftiş İnceleme Kurulu elemanları tarafından yapılır.
Bilgi ve belge inceleme	6. Off Shore Bankacılık Birimlerinde denetim yapan elemanlar, birimlerin bu Yasa kurallarına uyup uymadıklarını ve mükellefiyetlerini yerine getirip getirmediğini araştırırlar. Bu denetimleri yaparken Yasa kuralları çerçevesinde uygun gördükleri her türlü bilgi ve belgeleri inceleyebilirler.
Rapor Sunma	7. Denetim elemanları bu incelemeler sırasında belirleyecekleri hususları bir rapor halinde Merkez Bankası Başkanına sunarlar.
Off Shore Bankacılık birimlerinin devri	8. İzin alıp kurulmuş olan Off Shore Bankacılık Birimlerinin devri Maliye İşleri ile görevli Bakanlığın iznine bağlıdır. (1) Off Shore bankacılık Birimlerinin devri ile ilgili müracaatlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına yapılır. (2) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Off Shore Bankacılık Birimini devralacak kuruluştan, bu birimlerin ilk kuruluşunda istenen tüm bilgi ve belgeleri isteyebilir. (3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Off Shore Bankacılık Birimini devralacak kuruluşun başvurusunu değerlendirir ve görüşleri ile birlikte Maliye İşleri ile görevli Bakanlığa sunar. (4) Maliye İşleri ile görevli Bakanlık, başvuruyu inceler ve uygun gördüğü takdirde uygunluk bildirimini; uygun görmediği takdirde devir işleminin reddini; gerekçesi ile birlikte Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına bildirir.
Hisselerin Devri	9. Bu Tüzüğün, 3'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasına göre kurulmuş birimlerdeki hisselerin, satış ve devri ile ilgili işlemler Maliye İşleri ile görevli Bakanlığın iznine tabidir.
Başvuru forumları	10. Bu Tüzükte istenen belge ve/veya mektuplar için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası matbu örnekler hazırlayabilir.
Yürütme yetkisi	11. Bu Tüzüğü, Maliye İşleri ile görevli bakanlık yürütür.
Yürürlüğe giriş	12. Bu Tüzük, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ MERKEZ BANKASI YASASI

(35/1987, 44/1992 ve 56/1994 Sayılı Yasalar)
Madde 23 ve 53 Tahtında Yapılan Tüzük

A.E.454R.G.13.10.88
A.E.260R.G.15.06.89
A.E.502R.G.13.11.89
A.E.274R.G.23.05.91
A.E.286R.G.24.05.91
A.E.525R.G.22.10.91
A.E.242R.G.05.08.92
A.E.373R.G.12.08.92
A.E.70R.G.24.02.93
A.E.405R.G.20.08.93
A.E.164R.G.07.04.94
A.E.61R.G.18.01.95
A.E.314R.G.26.04.95
A.E.637R.G.27.09.95
A.E.683R.G.12.10.95
A.E.766R.G.15.11.95
A.E.1035R.G.24.10.96
A.E.427R.G.18.06.97
A.E.71R.G.13.02.98

K.K.T.C. Merkez Bankası Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü
Değiştirilmiş Şekliyle

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasası'nın 23. ve 53. maddeleri uyarınca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bakanlar Kurulunca tasvip olunan aşağıdaki tüzüğü yapar:

- Kısa İsim** 1. Bu Tüzük "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Faiz Farkı Fonu Oluşturulması Tüzüğü" olarak isimlendirilir.
- Tefsir** 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe:
"Bakanlar Kurulu" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nu anlatır.
"Banka" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.
"Bankalar" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyet gösteren bankaları anlatır.
"Devlet" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini anlatır.
"Fon" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Faiz Farkı Fonunu anlatır.
"Kooperatif Bankaları" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kooperatifler yasası altında kurulmuş ve mevduat kabulü ile kredi işlemi yapan Bankaları anlatır.
"Yan Kuruluşlar" Bankaların bir iştiraki olarak kurulmuş ve kredi işlemi yapan kuruluşları anlatır.
"Yasa" 35/1987 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yasasını anlatır.
"Yönetim Kurulu" Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası Yönetim Kurulunu anlatır.
- Fon Tesisi** 3. Banka bünyesinde Faiz Farkı Fonu adında bir fon tesis edilir.
- Amaç** 4. Fonun amacı Devletçe teşviki öngörülen kontrollü tarım (ayni), tarım (nakdi) ve limiti içinde kalmak koşulu ile Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ile Sanayici ve İhracatçılara ve Turizm sektörüne kontrollü faiz uygulanmasını sağlamaktır.
- Faiz İadesi Oranları** 5. Faiz İadesi Oranları kredi türleri itibarıyla aşağıdaki şekilde saptanmıştır.
- Tarım (Ayni)	%50
- Hayvancılık (500 milyon TL'na kadar)	%41
- Turizm Kredileri	
- İşletme	%24
- Yatırım (15 milyar TL'na kadar)	%31
- Sanayici Kredileri	
- İşletme	%24
- Yatırım (15 milyar TL'na kadar)	%31
- İhracatçı Kredileri	%31

Reeskont İşleri Yasağı 6. Bankalar, Merkez Bankası reeskont kaynağından kullandıkları krediler için faiz farkı isteminde bulunamayacakları gibi, faiz farkından yararlandıkları krediler için de reeskont kredisi talebinde bulunamazlar.

Fonun Kaynakları 7. Fonun Kaynakları:
(a) Devlet Bütçesine bu amaçla konulacak ödenek,
(b) Banka, nezdindeki hazine fonlarına karşılık olarak Banka bütçesinden ayrılacak belirli bir ödenek,

(c) Bankalar ve yan kuruluşları ile, Kooperatif Bankaları ve mevcut yasalar altında kredi veren müesseselerin verecekleri her türlü nakdi krediler (kontrollü krediler hariç) üzerinden uygulanacak geçerli faiz oranı içinden Türk Parası kredilerde üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puan faiz farkının tahsil edilerek Banka nezdinde açılan Faiz Farkı Fonu'na yatırılacak miktarlar,

(d) Faiz Farklarını zamanında yatırmayanlara veya eksik yatırımlara uygulanacak Türk parası kredilerde aylık yüzde 8 ve döviz kredilerinde aylık yüzde bir gecikme zammı, ve

(e) Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından yapılacak katkılardan oluşur.

Bu maddenin (c) fıkrası gereğince bankalar ve yan kuruluşları ile Kooperatif Bankaları ve mevcut yasalar altında kredi veren müesseselerce tahakkuk ettirilen Türk Parası kredilerde üç puan ve döviz kredilerinde 1/2 puanlık faiz farkları, tahakkuku izleyen ayın 15'ine kadar Fon'a ödenir.

Bu madde amaçları bakımından tahsil ve Fon'a yatırım yükümlülüğü, kredi veren bankalar ve müesseselere ait olup, tahsil edilmeyen miktarların ilgili bankalar ve müesseseler tarafından yatırılması zorunluluğu vardır.

Banka aynı kaynaktan verilen kredilerde mükerrer fon kesintilerini önlemeye yönelik önlemler almaya yetkilidir.

Mükellefiyet Sınırı 8. Kontrollü Faiz uygulaması fon kaynakları ile sınırlıdır. Mevcut kaynakları aşan mükellefiyetlere girişilemez.

Esas ve Şartlar 9. Fon, bu Tüzükteki esas ve şartlar ile Banka talimatlarına uygun olarak çalışır.

Sorumluluk ve Müeyyideler 10. Krediyi veren bankalar veya kuruluşlar kontrollü, faiz uygulamasında bu Tüzük ve Banka tarafından çıkarılacak talimatlara uymakla yükümlüdürler. Aksine hareket eden bankalar ve kuruluşlardan ödenen faiz farkı derhal tahsil olunur ve müteakip faiz farkı ve reeskont talepleri kabul edilmez.

Talimatlar 11. Banka, bu Tüzükteki esas ve şartlar dahilinde uygulamaya müteallik talimatlar çıkarmaya yetkilidir.

Geçici Madde 1. İlk uygulamada banka birikmiş faiz farklarının taksitle ödenmesini onaylayabilir. Bu gibi hallerde cezai faiz istenmeyecektir.

A.E.525R.G.22.10.1991

Yürürlüğe Giriş 12. Bu Tüzük Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

PARA ve KAMBIYO YASASI (38/1997)

Bakanlar Kurulu, 38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası'nın 14(2) maddesinin kendisine vermiş olduğu yetkiye dayanarak aşağıdaki Tüzüğü yapar.

- Kısa İsim** 1. Bu Tüzük, Kıymetli Metaller ve Kıymetli Taşların İthal ve İhracının Usul ve Esasları Tüzüğü olarak isimlendirilir.
- Tefsir** 2. Bu Tüzükte metin başka türlü gerektirmedikçe;
"Bakanlık" Ekonomi işleriyle görevli Bakanlığı anlatır.
"Kıymetli Metal", Altın, gümüş, platin, palladyum, radyum, iridyum, osmiyum ve rutenyumunu anlatır.
"Kıymetli Taşlar" Elmas, pırlanta, safir, yakut, zümrüt ve benzeri taşları anlatır.
- Asgari Sermaye ve Ltd.Şti. Şeklinde Kurulma Zorunluluğu** 3. Kıymetli metal, kıymetli taşlar ve bundan mamül eşyanın yurt içinde alım ve satımı, imali ve ithal ve/veya ihracı ile iştigal edebilmek için asgari 30,000.- (Otuz bin ABD Doları) karşılığı Türk Lirası sermayeli ve Limited Şirket şeklinde kurulmuş olunması zorunludur.
- Başvuru** 4. Kıymetli metaller, kıymetli taşlar ve bunlardan mamül eşyanın yurt içinde alım satımı, imali, ithali ve/veya ihracı ile iştigal edecek olanlar, başvuru dilekçelerine, şirketin Anasözleşme ve Tüzüğü ile Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi'nce istenecek bilgi ve belgeleri de ekleyerek Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesine başvuruda bulunurlar.
- Damga veya sertifika zorunluluğu** 5. Kıymetli metaller ve bunlardan mamül kıymetli eşya satışı ile iştigal eden işyerleri, satışa sundukları veya muhafaza ettikleri tüm kıymetli metaller üzerinde mamülün ayarının okunabileceği bir damga veya metalin üzerindeki seri numarasına açıklık getiren resmi sertifika ile metal veya mamülün evsafını belirtmek zorundadır. Ayarın ve evsafın garantisinden satışı yapan işyeri sorumludur.
- İthal ve/veya İhraçta Uyulacak Esaslar** 6. (1) Kıymetli metaller, kıymetli taşlar ve bunlardan mamül eşyanın yurda ithali ve/veya yurt dışına ihracı Bakanlığa müracaat edilerek belge alınmak suretiyle yapılır.
(2) Yolcular beraberlerinde kendilerinin şahsi kullanımına ait değeri 10,000.- (on bin ABD Doları)'nı aşmayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilirler ve yurt dışına çıkarabilirler. Daha fazla değerdeki ziynet eşyalarının yurt dışına çıkarılması girişte beyan edilmiş olması ve gümrük mevzuatının müsaadesi nispetinde serbesttir.
- Yürürlüğe Giriş** 7. Bu tüzük, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

PARA ve KAMBIYO YASASI (38/1997)

Madde 9 Altında Tebliğ

Ekonomi Bakanı, 38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası'nın 9. maddesinin kendisine verdiği yetkiyi kullanarak işbu Tebliğ ile aşağıdaki hususları tesbit eder.

1. Döviz Bürolarının asgari 30.000.- (Otuz bin ABD Doları) veya muadili döviz karşılığı Türk Lirası ödenmiş nakdi sermaye ile ve Limited Şirket şeklinde kurulmuş olmaları zorunludur.
2. Döviz alım ve satım işlemleri ile iştigal edecek "Döviz Büroları" başvuru dilekçelerine, şirketin Anasözleşme ve Tüzüğü ile Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesince istenecek bilgi ve belgeleri de ekleyerek Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesine başvurarak kuruluş işlemlerini tamamlarlar.
3. (1) Kuruluş işlemlerini tamamlayan Döviz Bürolarının bu işle iştigal etmeleri için Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasında açılacak Hazine hesabına yıllık 1000.- (Bin ABD Doları) "Döviz Bürosu lisansı" ücretini yatırıp makbuzun bir sureti ile Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesince verilen Tescil Belgesini (M.Ş. 44) Bakanlığa tevsik ederek Döviz Bürosu Lisansı almaları zorunludur.
(2) Döviz Bürolarının her yıl en geç Ocak ayı sonuna kadar "Döviz Bürosu Lisansı" ücretini yatırmaları zorunludur.
4. Döviz Büroları işyerlerinde döviz alım, satım ve muhafaza işlemleri dışında başka herhangi bir işle iştigal edemezler.
5. İşyerinin, tam adresini ve değişikliklerini en geç 30 gün içerisinde; faaliyetlerine son vermeleri halinde ise durumu en geç 15 gün içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadırlar.
6. Döviz Büroları aldıkları ve sattıkları dövizler için alım-satım makbuzu düzenlemek ve her ay sonu itibarıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasının talimatında belirteceği şekilde beyanname vermek zorundadırlar.
7. (1) Döviz Büroları satın aldıkları yabancı paraları Bakanlığa önceden müracaat etmek koşuluyla yurt dışına götürebilirler.
(2) Götürme işlemi 24 saat önceden Bakanlığa yazılı olarak bildirilir.
(3) Talep, "Döviz İhracı İçin Müracaat Formu" ile yapılır ve yabancı paraların hangi tarihte ve kim tarafından yurt dışına çıkarılacağı belirtilir. Yabancı paraları götüreceği kişi veya kişilerin Döviz Bürolarının daimi mensubu olması zorunludur.
(4) Yurt dışına götürülecek yabancı para talebinde azami miktar 150,000.- (Yüz elli bin ABD Doları) veya muadili döviz olacak ve bu miktarın üzerindeki taleplere izin verilmeyecektir. Kıbrıs Liraları bu miktarlar dışında olup, Bakanlık uygun gördüğü miktarlar için izin verir. R.G. Sayı 95- 20.8.1997
(5) "Döviz ihracı için Müracaat Formu" nun ayrıca Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasına da beyan edilmesi ve beyanın yapıldığını belirten belge alınması gerekmektedir.
8. Bu Tebliğ, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.

PARA VE KAMBIYO YASASI

MADDE 6 ALTINDA TEBLİĞ

KKTC Merkez Bankası Para ve Kambiyo Yasası'nın 6.cı maddesinin kendisine vermiş olduğu yetkiye dayanarak işbu tebliğ ile aşağıdaki hususları saptar:

1. KKTC'nde faaliyet gösteren bankalar aracılık ettikleri gelen ve giden havaleleri KKTC Merkez Bankasına bildirmek zorundadırlar.
2. 100.000.-ABD Doları veya muadili döviz veya muadili Türk Lirası fevkindeki havale veya her türlü para hareketi miktarları, göndericinin ve/veya alıcının isim ve adresleri ile birlikte, bu miktarın altında olanlar ise toplam olarak ekteki forma uygun şekilde tanzim edilerek en geç müteakip ayın 15'ne kadar KKTC Merkez Bankasına bildirilir.
3. Bu Tebliğ Para ve Kambiyo Yasası'nın Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

GELEN HAVALE

.....BANKASI

I. 100.00 ABD Doları Fevkindeki miktarlar için:

SIRA NO	GÖNDERENİN ADI, SOYADI, ADRESİ	LEHDARIN ADI, SOYADI, ADRESİ	MİKTAR	ABD \$ KARŞILIĞI
		TOPLAM	_____	_____

II. 100,000 ABD Doları altındaki miktarlar için:

MİKTAR	ABD \$ KARŞILIĞI
TOPLAM	_____

GİDEN HAVALE

I. 100.000 ABD Doları Fevkindeki miktarlar için:

SIRA NO	GÖNDERENİN ADI, SOYADI, ADRESİ	LEHDARIN ADI, SOYADI, ADRESİ	MİKTAR	ABD \$ KARŞILIĞI
		TOPLAM	_____	_____

II. 100,000 ABD Doları altındaki miktarlar için:

MİKTAR	ABD \$ KARŞILIĞI
TOPLAM	_____

PARA VE KAMBIYO YASASI

MADDE 7 ALTINDA TEBLİĞ

KKTC Merkez Bankası Para ve Kambiyo Yasası'nın 7.ci maddesinin kendisine vermiş olduğu yetkiye dayanarak işbu tebliğ ile aşağıdaki hususları saptar:

1. Yolcuların KKTC'ne giriş ve çıkışlarında, beraberlerinde azami 10.000.- ABD Doları veya muadili döviz veya Türk Lirasını nakit olarak bulundurmaları serbesttir.
2. KKTC'nde faaliyet gösteren bankalar Merkez Bankası'nca belirlenen Limitler fevkinde ülke haricine yapacakları para nakillerinde, KKTC Merkez Bankası'na yazılı olarak beyanda bulunurlar.
3. KKTC Merkez Bankası İdare Merkezi forum üzerinde talep edilen efektiflerin hangi tarihte ve kimin tarafından yurt dışına götürüleceğini gördükten sonra aynı gün gerekli beyanın yapıldığı belgeler. Efektif götüreceği kişi ve/veya kişilerin banka daimi mensubu olması zorunludur.
4. Bu Tebliğ Para ve Kambiyo Yasası'nın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Limitler Fevkinde Ülke Haricine Para Nakil Formu

KKTC MERKEZ BANKASI

FORMA NO:
TANZİM TARİHİ:

Müracaat Eden Bankanın Adı:

Nakli İstenen Para Cinsi ve Miktarı:

Lehtarın Adı ve Adresi:

Paranın Kimler tarafından götürüleceği:

İsim:

Makam:

Paranın hangi tarihte götürüleceği:

Müracaatçı Bankanın Yetkili
İmza ve Mühürü:

Yukarıdaki beyan 38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasasının 7(2) maddesi uyarınca yapılmıştır.

Damga
Pulu

Yetki No:
Tarih:
Yetkili İmza ve Mühürü

KKTC Merkez Bankası, İdare Merkezi.

**KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU
KARARI**

KARAR TARİHİ: 26 Ocak 1998
KARAR SAYISI: 411

1. 35/ 1987 Sayılı K.K.T.C. Merkez Bankası yasınının 11(1) maddesine istinaden ve 32 (I) (A), (B), (C) maddesinde öngörülen sürelerle uygun olarak reeskont ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranları ile ilgili olarak 18 Haziran 1997 tarih ve 65 sayılı Resmi Gazete’de A.E. 428 olarak yayımlanan 15 Mayıs 1997 tarih ve 398 sayılı Bankamız Yönetim Kurulu Kararı iptal edilerek; Reeskont faiz oranı %70 olarak, aşağıdaki şekilde tesbit ve ilan eder.

1- Küçük Esnaf ve Sanaatkar (500 milyon TL’ye kadar)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında
2- Yeni iş yeri açacak yüksek okul mezunlarına. (1 Milyar TL’ye kadar)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında
3- Sanayici kapsamına girmeyen üretim dönük faaliyette bulunan küçük imalatçılara (İşletme, 500 milyon TL’ye kadar Makine alımı 1.5 milyar TL’ye kadar)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında
4- Yeni ev kuracaklara (1 Milyar TL’ye kadar)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında
5- Toplu taşıma amaçlı vasıta veya iş aracı alımı (1.5 Milyar TL’ye kadar)	Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

11. Senedin ibraz tarihinde üzerinde yazılı faiz oranı vade hitamına kadar aynen devam eder. Aşılması halinde aşılın her puan için 5 puan cezai faiz uygulanır.

III. Bankalar bu kararda öngörülen faiz oranları dışında hangi nam altında olursa olsun ek menfaat sağlayamazlar. Ancak hizmet görülmesi halinde görülecek hizmet karşılığı alınacak ücret ve komisyonlar bunun dışındadır.

IV. Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanılmış krediler temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar eski reeskont oranına tabi tutulur.

V. Bu karar, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MERKEZ BANKASI YÖNETİM KURULU
KARARI

KARAR TARİHİ: 26 Ocak 1998
KARAR SAYISI: 412

1. 35/1987 Sayılı KKTC Merkez Bankası Yasasının 11(1) maddesine istinaden ve 32 (1) (A), (B), (C) maddelerinde öngörülen sürelerle uygun olarak reeskont ve avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranlarını aşağıdaki şekilde tesbit ve ilan eder.

I. Genel Olarak:

(Senetlerin geçerli faiz oranı üzerinden düzenleniş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

II. Kontrollü Krediler:

A. 1. Tarım aynı kredileri (Senetlerin geçerli faiz oranının 50 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

2. Hayvancılık

500 milyon TL'ye kadar (Senetlerin geçerli faiz oranının 41 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

B. Sanayici Kredileri

1. İşletme

(Senetlerin geçerli faiz oranının 24 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 3 puan altında

2. Yatırım

15 milyar TL'ye kadar (Senetlerin geçerli faiz oranının 31 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 3 puan altında

C. İhracatçı Kredileri

(senetlerin geçerli faiz oranının 31 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 3 puan altında

D. Turizm Kredileri

I. İşletme

(Senetlerin geçerli faiz oranının 24 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

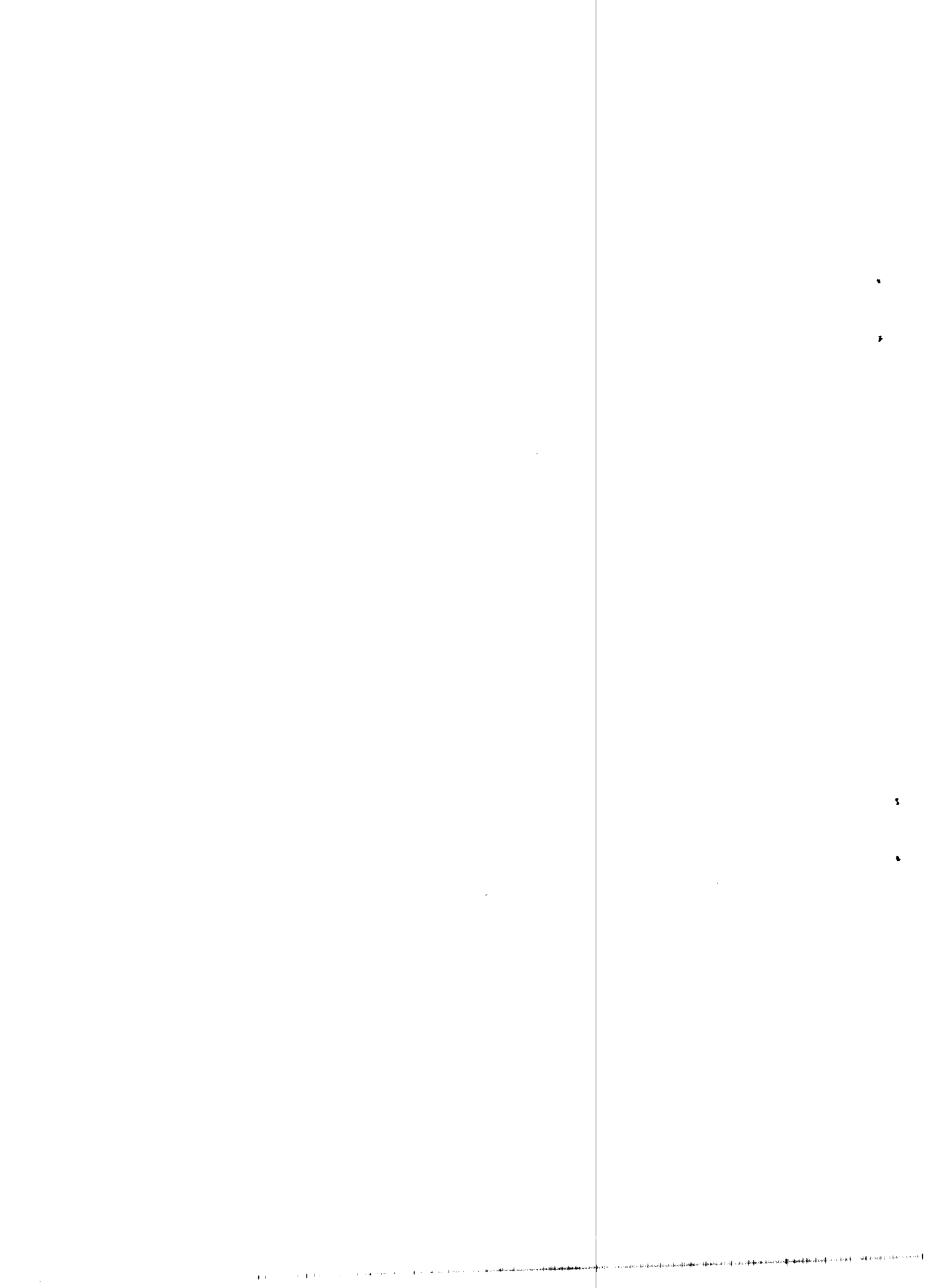
Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

2. Yatırım

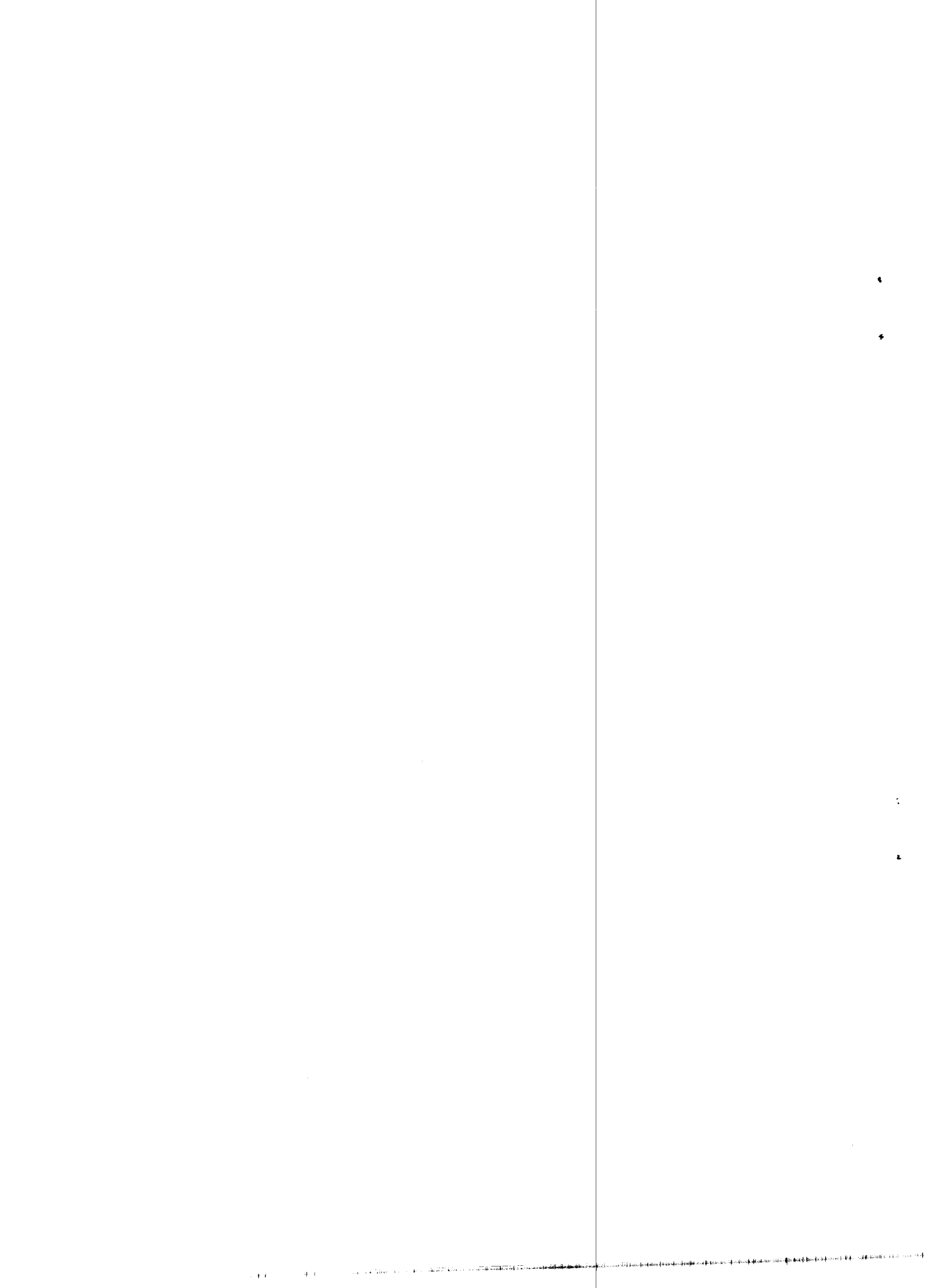
15 Milyar TL'ye kadar (senetlerin geçerli faiz oranının 31 puan altında düzenlenmiş olması şartıyla)

Senette belirtilen faiz oranının 4 puan altında

- III. Geçerli faiz oranı, Faiz Farkı Fonuna 3 puan hariç her Bankanın tesbit ve ilan ederek Merkez Bankasına bildirdiği kredi faiz oranıdır.
- IV. Senedin ibraz tarihinde üzerinde yazılı faiz oranı vade hitamına kadar aynen devam eder. Aşılması halinde aşılın her puan için 5 puan cezai faiz uygulanır.
- V. Bankalar bu kararda öngörülen faiz oranları dışında hangi nam altında olursa olsun ek menfaat sağlayamazlar. Ancak hizmet görülmesi halinde görülecek hizmet karşılığı alınacak ücret ve komisyonlar bunun dışındadır.
- VI. Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanılmış krediler temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar eski reeskont oranına tabi tutulur.
- VII. Bu karar, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

VI. BÖLÜM
TABLOLARIN LİSTESİ

TABLULARIN LİSTESİ

	<u>SAYFA</u>
ablo 1. Avans ve Reeskont İşlemleri	
2. Avans ve Reeskont Borç Bakiyeleri	5-6
3. Dövizli Avans ve Reeskont İşlemleri	7-8
4. Dövizli Avans ve Reeskont Borç Bakiyeleri	9-10
5. Faiz Farkı Fonu Uygulamaları	11-12
6. Devletin Kur Hesabında Tutulan Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	14-15
7. Bankaların, bankalar kurunda tuttuğu Dövizin ABD Doları Karşılığı Olarak Dökümü	22-23
8. Döviz Rezervlerinin Artış Hızı	25-27
9. Döviz Tevdiat ve Döviz Mevduat Hesaplarının Cins ve Vadelerine Göre Dökümü	29-33
10. Türk Lirası Mevduatın Artış Hızı	35
11. KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Türk Lirası Resmi Mevduat	38-41
12. KKTC Merkez Bankası ve Diğer Bankalar Nezdinde Dövizli Resmi Mevduat	43
13. Türk Lirası Mevduat Artış Hızı ile Toplam Türk Lirası Plasman Artış Hızının Karşılaştırması	44
14. İskonto Senetleri ve Bankalar Türk Lirası ve Döviz Plasmanlarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	46
15. Bankalar Döviz Plasmanları TL. Karşılıklarının Dökümü ve Geçmiş Dönemle Karşılaştırması	47
16. G.S.M.H'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Cari Üretici Fiyatlarıyla)	48
17. G.S.M.H'nin Dağılımı ve Sektörel Katma Değerlerin Büyüme Hızları (Sabit Üretici Fiyatlarıyla)	52
18. Kaynaklar Harcamalar Dengesi	53
19. İstihdamın Sektörel Dağılımı ve Nüfus	54
20. Hayat Pahalılığı	56
21. Hayat Pahalılığının Mal ve Hizmet Gruplarına Göre Dağılımı	58
22. G.S.M.H ile Karşılaştırmalı Bütçe Analizi	59
23. Karşılaştırmalı Bütçe Özeti	61
24. Yıllar İtibarıyla Bütçe Açıkları	62
25. T.C. Ziraat Bankası'ndan Sağlanan Kredilerin (faiz hariç) Yıllar İtibarıyla Dökümü	63
26. KKTC'nin Türkiye ve Diğer Ülkelerle Olan Dış Ticareti	64
27. Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret	67
28. Dışsatımın Yapısı	68
29. Dışalım ve Dışsatımın mal Gruplarına Göre Tasnifi	69
30. Dış Ticaret	70-71
31. Ödemeler Dengesi	72
32. Türkiye ve Diğer Ülkelerden Gelen Turistler	73
33. KKTC Merkez bankası'nın Bilançosu	74
34. KKTC Merkez Bankası'nın Kar ve Zarar Hesabı	77
35. Bankaların Aktif Özetleri	78
36. Bankaların Pasif Özetleri	86
37. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı Türk Parası	87
38. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Yüzde (%) Dağılımı Türk Parası ve Döviz	88
39. Bankalar Türk Parası Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	89
40. Bankalar Türk Parası Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	90
41. Bankalar Döviz Mevduatlarının Niteliğine Göre Analizi	91
42. Bankalar Döviz Mevduatlarının Vadelerine Göre Analizi	92
43. İskonto Senetleri ve Bankalar Plasmanlarının Sektörel Dağılımı-Döviz	93
	94

